

T.C.

Millî Eğitim Bakanlığı

Özel Öğretim Kurumları

Genel Müdürlüğü

**Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu
Direksiyon Eğitimi Dersi Uygulama Sınavı Kılavuzu**

Temmuz 2018

T.C.
Millî Eğitim Bakanlığı
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü yayınıdır.

***Bu kitaptaki bütün bilgiler kısmen de olsa Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün izni olmadan alınıp yayınlanamaz, çoğaltılamaz ve basılamaz.
Bu kitabın her hakkı saklıdır ve Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne aittir.***

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
1. Giriş	3
2. Arka Plan ve Süreç	5
3. Aday Sürücülük	6
3.1. Sürücü Belgesine El Konulmasına Sebep Olan Durumlar	6
4. Direksiyon Eğitimi Dersi Uygulama Sınavı Mevzuatı ve Genel Açıklamalar	7
4.1. Kursiyerler İçin Teorik ve Direksiyon Eğitimi	8
4.2. Eğitim Konuları	8
4.2.1. Araç Kullanmaya Başlamadan Önce Yapılacak Hazırlıklar	8
4.2.2. Araç Kullanma Esnasında Yapılacak Temel Beceriler	8
4.2.3. Değişik Yol Ve Hava Koşullarında Araç Kullanma	9
4.3. Teorik ve Direksiyon Eğitimi derslerinin İnceleme ve Kontrolü	9
4.4. Sürücü Belgesi Sınıfları	10
4.5. Sürücü Kursuna Kayıt Yaptırmak İsteyen Kursiyerlerden İstenen Belgeler	12
5. Sınav Görevi ve Tanımı	21
5.1. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınavı Uygulama Ve Değerlendirme Komisyonunun Görevleri	21
5.2. Direksiyon Eğitimi ve Sınav Araçları	23
5.2.1. Direksiyon Eğitimi Ve Sınav Araçlarında	23
6. Direksiyon Eğitimi Dersi Uygulama Sınavları	24
7. Akan Trafikte İdeal Olarak Gözlemlenmesi Gereken Bazı Temel Unsurlar	25
7.1. Özellikle Dikkat Edilecek Trafik ve Yol Unsurları	25
7.2. Trafik Adabı Dersi	26
8. Sınav Değerlendirme Formları	26
8.1. Tablet Uygulamaları	27
8.1.1. Sınav Öncesi Yapılacak İşlemler	27
8.1.2. Okulda (Toplantıda) Yapılacak İşlemler	27
8.1.3. Sınav Esnasında Yapılacak İşlemler	28
8.1.4. Sınav Bitiminde Yapılacak İşlemler	28
8.1.5. Sınavın Değerlendirilmesi	28
8.2. Tablet Üzerinden (EK-4) Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formuna Göre Yapılacak Direksiyon Sınavları (“B”, “B1”, “BE”, “D”, “DE”, “D1”, “D1E”, “C”, “C1”, “C1E”, “CE” ve “F” sınıfı sertifikalar)	29
8.2.1. Sınav Başlangıç Aşamasında Yapılacak İşlemler	29
8.2.2. Kimlik ve Evrak Kontrolü	29
8.2.3. Uygun Araçla Sınav Yapılması	31
8.2.4. Motorlu Araç Trafik Belgesi ve Araç Tescil Belgesi Kontrolü	31
8.2.5. Otomatik Araç Kontrolü	31
8.2.6. Sınav Şartlarının Açıklanması	32
8.2.7. Araç Bilgisi Sorgulama	33
9. Tablet Üzerinden (EK-4) Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları Direksiyon Sınavları	34
9.1. Kursiyerin Sınava Hazır Olduğunun Gözlemlenmesi	34

9.2. Akan Trafikte Direksiyon Sınavı Değerlendirmesi	35
9.3. Tablet Üzerinden (EK-4) Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formunun Doldurulması	36
9.4. Tek Madde ile Doğrudan Hatalara Göre Yapılan Değerlendirme Kriterleri	37
9.4.1. Araca Bindiginde Koltuk Ayarlarını Kontrol Etmiyor	37
9.4.2. Araca Bindiginde Ayna Ayarlarını Kontrol Etmiyor	37
9.4.3. Emniyet kemerini takmıyor	37
9.4.4. Alkol, Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddelerin Etkisinde Olduğu Gözlemlendi	38
9.5. Madde Başlıkları Altında Detaylandırılmış Hatalara Göre Sınav Değerlendirilmesi	
9.5.1. Aracı çalıştırma becerisi	38
9.5.2. Kalkış Yapma (Aracı Harekete Geçirme) Becerisi	39
9.5.3. Araç Kumanda Pedallarına İtibak Etme Davranışı	39
9.5.4. Direksiyon Hâkimiyeti Davranışı	40
9.5.5. Şerit İzleme ve Değiştirme Davranışı	40
9.5.6. Kavşaklara Yaklaşma ve Kavşaklarda Sağa Sola Dönüşler	41
9.5.7. Araç Seyir Halindeyken Değerlendirilecek Diğer Davranışlar	42
9.5.8. Önündeki Aracı Geçme (Sollama Yapma) Davranışı	44
9.5.9. Hız Kuralları Davranışı	45
9.5.10. Çevreye Duyarlı ve Ekonomik Araç Kullanma Davranışı	46
9.5.11. Geri Giderken Sağa- Sola (L) Döneme Davranışı	46
9.5.12. Geri Düz Gitme-25 Metre- Davranışı	47
9.5.13. Ani Fren Yapma Davranışı	48
9.5.14. Eğimli Yolda Kalkış Davranışı	48
9.5.15. Geri Geri Park Etme Davranışı	49
9.5.16. Duraklama ve Park Etme Davranışı	50
9.6. (Ek-4) Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları Direksiyon Sınavının Bitirilmesi	51
10. Tablet Üzerinden (EK-3) Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları	53
“M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” Direksiyon Sınavları	
10.1. Sınav Başlangıç Aşamasında Yapılacak İşlemler	53
10.2. Kimlik ve Evrak Kontrolü	53
10.3. Uygun Araçla Sınav Yapılması	55
10.4. Motorlu Araç Trafik Belgesi ve Araç Tescil Belgesi Kontrolü	55
10.5. Otomatik Şanzımanlı Araçların Kontrolü	56
10.5.1. İletişim Cihazları ve Donanımı	56
10.6. Sınav Şartlarının Açıklanması	57
10.7. Araç Bilgisi Sorgulama Aşaması	58
10.8. Direksiyon Sınavı Ön değerlendirme	59
10.9. Yönetmelik Eki (EK-7) Krokiye Göre Düzenlenen Alanda Direksiyon Sınavı	60
10.9.1. Aracı Çalıştırma	61
10.9.2. Alanda Kalkış Yapma (Aracı Harekete Geçirme)	61
10.9.3. Koniler Arasından Geçme (Slalom)	61

10.9.4. Sekiz Çizme (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç)	62
10.9.5. Denge Çizgisinden Geçme (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç)	62
10.9.6. Hızlanma, yavaşlama ve durma	63
10.9.7. Engelden Kaçma	64
10.9.8. Ani Fren Yapma	64
10.10. Sürüş Becerisi ve Trafik Algısına Yönelik Davranışların Test Edildiği Akan Trafikte Yapılan Direksiyon Sınavı	65
10.10.1. Özellikle Dikkat Edilecek Trafik ve Yol Unsurları	65
10.10.2. Akan Trafikte Kalkış Yapma (Araç Harekete Geçirme)	66
10.10.3. Araç Kumanda Pedallarına İntibak	67
10.10.4. Şerit İzleme ve Değişirme	67
10.10.5. Kavşaklara Yaklaşma ve Kavşaklarda Sağa Sola Dönüşler	68
10.10.6. Önündeki Araç Geçme (Sollama Yapma)	69
10.10.7. Hız Kuralları	70
10.10.8. Çevreye Duyarlı ve Ekonomik Araç Kullanma	70
10.10.9. Araç Seyir Halindeyken Değerlendirilecek Diğer Davranışlar	71
10.10.10. Duraklama ve Park Etme	72
10.11. Tablet Üzerinden (EK-3) Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları Direksiyon Sınavının Bitirilmesi	73
11. Ekler	74
11. 1. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu “M”, “A1”, “A2”, “A” veya “B1” Sertifika Sınıfları için Yönetmelik eki (EK-3)	75
11.2. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu “B”, “BE”, “D1”, “D1E”, “D”, “DE”, “C”, “C1”, “C1E”, “CE” ve “F” Sertifika Sınıfları için Yönetmelik eki (Ek-4)	77
11.3. “K” Sınıfı Sürücü Aday Belgesi” Yönetmelik eki (EK-5)	79
11.4. Motorlu Bisiklet ve Motosiklet Direksiyon Sınav Yeri Krokisi Yönetmelik eki (EK-7)	80
11.5. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınavı Araç Kontrol Formu Yönetmelik eki (EK-12)	81
11.6. Park Yeri Krokisi Yönetmelik eki (EK-13)	82
11.7. Park Yeri Krokisi Yönetmelik eki (EK-14)	83

KENDİNİZİ TEST EDİNİZ.

- 1- Mevzuatı (Yönetmelik ve Genelgeler) okudunuz mu?
Evet Hayır
- 2- Okudunuz ise şimdiye kadar kaç kez okudunuz?
Bir İki İki'den çok
- 3- En son yaptığınız sınavdan sonra kural ihlali (Emniyet kemeri takmamak, sinyal vermemek, kırmızı ışıkta durmamak ve hız limitlerine uymamak gibi.) yaptınız mı?
Evet Hayır
- 4- Sınavdan önce Sınav Değerlendirme Formlarını incelediniz mi?
Evet Hayır
- 5- Trafikte tek yanlıştın bütün doğruları götürdüğüne inanıyor musunuz?
Evet Hayır
- 6- Sınavda değerlendirme yaparken empati kurdunuz mu?
Evet Hayır
- 7- Sınav esnasında sınava girenlerle iletişim problemi yaşadınız mı?
Evet Hayır
- 8- Sınav esnasında tereddüt yaşamadan değerlendirme yapabiliyor musunuz?
Evet Hayır
- 9- Sınavda yaptığınız davranışların doğruluğuna inanıyor musunuz?
Evet Hayır
- 10- Trafik kazalarında sorumluluğunuzun olduğuna inanıyor musunuz?
Evet Hayır
- 11- Yeni düzenlemelerle sürücü kurslarındaki eğitimlerin kalitesinin arttığını düşünüyor musunuz?
Evet Hayır
- 12- Sınavda değerlendirme yaparken Değerlendirme Formlarındaki kriterlere uygun değerlendirme yapabiliyor musunuz?
Evet Hayır
- 13- Sınavda değerlendirmelerinizi etkileyecek ve sizi rahatsız edecek davranışların etkisinde kalıyor musunuz?
Evet Hayır
- 14- Sınav yaparken araç içindeki ve dışındaki kişilerin güvenliğinden sorumlu olduğunuzu biliyor musunuz?
Evet Hayır
- 15- Kursiyerlere karşı olumlu davranışların olumlu sonuç doğuracağınıza inanıyor musunuz?
Evet Hayır
- 16- Yanlış değerlendirmeler sonucunda kursiyerin yaşayabileceği olumsuz sonuçları tahmin edebiliyor musunuz?
Evet Hayır

Yukarıdaki sorulara vereceğiniz cevaplar olumlu ise siz iyi bir sınav yapıcısınız demektir. Kendinizi yenileyerek bu işe devam etmeniz hem kendiniz hem de toplum yararına olacak demektir. Çalışmalarınızda kolaylıklar dileriz.

ÖNSÖZ

İnsan yaratılış itibarı ile eşref-i mahlûkat olup, dünyada var edilenler onun emrine verilmiştir. O, değerli olduğu için hayatı da değerlidir. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” anlayışından hareket ederek onun varlığını koruma gayretleri en kutsal görevlerden biridir.

Bu kapsamda Genel Müdürlüğümüz’ün 29 Mayıs 2013 tarihinde başlatmış olduğu yeni mevzuat düzenlemeleri ile sürücü kurslarındaki eğitim süreçlerine, eğitimden sonra yapılan uygulama sınavlarına yeni değerlendirme kriterleri getirerek trafik kültürünü oluşturmayı hedeflemektedir. Aynı zamanda Karayolları Trafik Kanunu’nda yapılan değişiklik ve alanda gözlemlenen ihtiyaçlar da dikkate alınarak yeni düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca, sürücü eğitimlerini ve sınav süreçlerini geliştirmek üzere yapılan Avrupa Birliği destekli proje ile sürücü kurslarının ve kurslarda verilecek eğitimlerin standartları yükseltilmektedir. Mevcut uygulanan standartlarla Avrupa Birliği müktesebatına uygun çalışmalar yapılmaktadır. Bu bağlamda sınav yapımcılarının uygulama sınavlarını daha hassas ve sağlıklı yapabilmeleri için değerlendirme kriterlerinin tek tek açıklandığı bir kılavuz hazırlanmıştır.

Bu kılavuzun hazırlanmasında emeği geçen Genel Müdürlüğümüz personeline, sınavın uygulanmasında gerekli özveri ve hassasiyeti gösteren il/ilçe yönetici, personel ve sınav yapımcılarına sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Kemal ŞAMLIOĞLU
Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü

1. Giriş

Bu kılavuz, 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu, 29/5/2013 tarihli ve 28661 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu kılavuzun amacı, direksiyon eğitimi dersi sınavını yapmakla yükümlü direksiyon eğitimi dersi uygulama ve değerlendirme komisyonu üyelerinin ortak bir anlayış ve prensipte mevzuata uygun olarak sınav yapmalarına yardımcı olmaktır.

Bu kılavuz, değişen mevzuat ve direksiyon eğitimi dersi sınavının tablet üzerinden değerlendirilmesi, kursiyerlerin sınav süreçlerinde doğru bir şekilde gözlemlenmesi; bilgi, beceri, davranış, yeterlilik ve yetkinlik bağlamında kursiyerlerden beklenen eğitim kazanımlarının değerlendirilmesi konularında rehber bir doküman olarak hazırlanmıştır.

Direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirmesinde (motosiklet grubu hariç) kursiyerlerin temel birkaç manevra (eğimli yolda (rampa) kalkış, iki araç arasına geri park etme, 25 metre geri sürüş, ani fren yapma, geri giderken şeridini koruyarak köşeden sağa veya sola dönme gibi) yapması istenir. Bu manevralar kursiyerlerin araç hâkimiyeti, trafikte karşılaşılan zorunlu manevra ve becerileri ile farklı yol durumlarında yapılması gereken doğru davranışların gözlemlenmesinde kilit öneme sahiptir. Direksiyon sınavı akan trafik içerisinde kursiyerin ortaya koyacağı veya ispatlayacağı trafik ve yol hâkimiyeti, kurallara ve işaretlere uyum, güvenli sürüş, tehlike ve riskleri ön görme ve önlem alma, yolu ve diğer trafik unsurlarını görme ve doğru yorumlama ile iletişim, saygı, sabır, duyarlılık gibi birçok açıdan kursiyerin gözlemlendiği ve değerlendirildiği bir süreçtir.

Bazı ülkelerde yapılan direksiyon sınavlarında kursiyerlere göz testi veya sabır ve kendini kontrol edip edemeyeceklerini anlamak üzere sinir testleri yapılmaktadır. Bu tür uygulamaların direksiyon sınavları esnasında yapılması her ne kadar uygun olsa da ülkemizde bu tür uygulamalar sadece ilgili uzmanlarca sınava girmeden önce yapılmaktadır.

Kara yolu trafiğinde bağımsız olarak motorlu taşıt kullanmak isteyen herkesin gerekli direksiyon ve yol yetkinliğini kanıtlaması gerekmektedir. Kursiyerin karmaşık trafik durumlarında da taşıtı emniyetli şekilde kontrol edebildiğini göstermesi gerekir. Sınav sürüşü esnasında, kursiyerin yol emniyeti gereksinimlerini yerine getirmesi ve düzgün akan trafiğe katkıda bulunması gerekir. Kursiyerin taşıtı sakın, ihtiyatlı ve dikkatli bir şekilde sürmesi ve diğer yol kullanıcılarına herhangi bir engel teşkil etmeden trafik akışına katılması gerekir. (Sturzbecher,2015)

Sınav sürüşünde genel olarak hem yerleşim alanları içindeki hem de dışındaki güzergâhlara yer verilmektedir. Sınav sürüşünün ideal olarak kursiyerin ikamet yerinde, sürücü kursuna devam ettiği veya eğitimini sürdürdüğü alanda gerçekleştirilmesi esastır. Burada hedef acemi sürücüye sürücü belgesini aldığı anda aracını en fazla süreceği yerde eğitim verilmesi ve sürücünün bu mahalde sınava tabi tutulmasıdır.

Ülkemizde direksiyon eğitimi sınavı değerlendirme sistemi aşamalı olarak gelişmeye devam edecektir. Amacımız kursiyerlerin, tecrübeli sürücülerin ve mesleği şoförlük olan profesyonellerin düzenli aralıklarla değerlendirildiği ideal ve gelişebilir bir sistem kurgulamaktır.

Sürücülerin sahip olması gereken yeterlilik konusunda uluslararası birçok çalışma ve model bulunmaktadır. Örneğin GDE Matrisi (Goals of Driving Education, Hatakka 2002) bu kapsamda geliştirilmiş önemli yeterlilik çerçevelerinden birisidir. Bu kılavuzda tanımlanan uygulamalı direksiyon eğitimi sınavına ait tüm bilgi, beceri, yeterlilik ve yetkinliklerin sınav esnasında ölçülmesi gerekmektedir.

Bu kılavuzun hazırlanmasında emeği geçen Genel M¼d¼rl¼ğ¼m¼z personeline sonsuz teŖekk¼rlerimizi sunarız.

Trafik ve S¼r¼c¼ Eğitimleri Daire BaŖkanlıđı

**Unutmayınız!
Trafikte tek yanlıŖ b¼t¼n doğruları g¼t¼r¼r.**

2. Arka Plan ve Süreç

Mevzuatta 2013 yılında yapılan değişiklikle sürücü eğitim ve sınavlarında büyük bir adım atılmıştır. Bu adımların devamı olarak 2016 yılından itibaren yeni sürücü belgeleri ile birlikte eğitim ve sınav uygulamalarında da yeni bir dönem başlatılmıştır.

2017 ve 2018 yıllarında bu kazanımlara yenileri eklenerek daha kaliteli bir eğitim ve sınav uygulaması hayata geçirilmiştir.

Türkiye’de trafik kuralları, sürücü belgesi alma süreçleri, trafik güvenliği ve trafik hizmetlerine ilişkin ilgili Bakanlık ve kurumların görevleri, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nda belirlenmiştir. Bu Kanun’un amacı, kara yollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlamak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemektir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu gereği, Türkiye’de sürücü belgesi almak isteyen bir kursiyerin, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında açılmış özel motorlu taşıt sürücü kurslarına devam etmesi ve eğitimini tamamlayarak Bakanlığımızca yapılacak teorik ve direksiyon eğitimi sınavlarında başarılı olması gerekmektedir.

31 Temmuz 2012 tarihli ve 28370 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2012/16 nolu Genelge eki “Karayolları Trafik Güvenliği Stratejisi ve Eylem Planı’nda 2012-2020 yılları arasında hedefler belirlenerek bu hedeflere ulaşmak amacı ile bir takım çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmalardan birisi de sürücü kurslarında verilen eğitimler ile bu eğitimler sonunda yapılacak sınavlarla ilgili düzenlemelerdir.

Yukarıda bildirilen Mevzuat gereğince 29 Mayıs 2013 tarihinde sürücü eğitim ve sınav süreçlerinde yeni yaklaşım tesis edilmiştir. 2013 yılı Ağustos ayında ise 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun ilgili maddeleri değiştirilerek AB’ye uyum ve sürücü belgelerinin karşılıklı tanınırlığı yolunda önemli bir adım atılmıştır. Kanun, özellikle sürücü belge sınıfları ve yeni tanımlamaların Yönetmelikle belirlenmesi gerektiği yönünde hükümler getirmiştir.

Bu süreçte, 17 Nisan 2015 tarihinde Karayolları Trafik Yönetmeliği yürürlüğe girerek sürücü belgesi sınıfları yeniden tanımlanmıştır. Bu nedenle, Millî Eğitim Bakanlığınca yeni sınıf kategorilerinde verilecek eğitimlere yönelik programlar, materyaller ve mevzuat değişikliklerinin yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Bu yüzden Bakanlığımızca 05 Aralık 2015 tarihli ve 29553 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüleri Kursu Yönetmeliği’nde gerekli değişiklikler yapılarak sürücü eğitim ve sınavlarında yeni bir süreç başlatılmıştır. Özellikle sürücü kurslarının standartlarını yükseltmek, eğitimin kalitesini artırmak ve bu kursların kurumsallaşmasını sağlayıp pekiştirmek amacı ile bu Yönetmelik’te değişiklik

yapılarak 01 Temmuz 2018 tarihli ve 30465 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Bu değişiklikle sürücü kursu açılacak binalar için düzenleme yapılmıştır. Sınavların daha etkin yapılabilmesi için değerlendirme formları yenilenmiştir. Sınavlarda başarısız olanlarla ilgili yeni kriterler getirilmiştir. 19 Ekim 2017 tarihli ve 30215 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan değişiklikle de bazı teknik düzenlemelerle birlikte 02/04/2014 tarihli ve 16915068/10.04/1360110 sayılı Makam Onayı ile yürürlüğe konulan Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Derslerini İnceleme ve Kontrol ile Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Yönergesi’ndeki hükümler Yönetmeliğe taşınarak tek mevzuat haline getirilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği’nde çeşitli tarihlerde yapılan değişikliklerle özel motorlu taşıt sürücü kursu açacaklardan kurucu gerçek kişi ise kurucunun, kurucu tüzel kişi ise kurucu temsilcisinin üniversitelerin makine, motor, otomotiv, mekatronik, otobüs kaptanlığı, ulaştırma ve trafik bölümü ve benzeri lisans veya ön lisans programlarından mezun veya herhangi bir motorlu taşıt sürücü kursunda en az üç yıl eğitim personeli olarak çalışmış olma ve sürücü kurslarının açılabilmesi için müstakil bina olması şartı getirilmiştir.

3. Aday Sürücülük

2918 sayılı Kanun ve Karayolları Trafik Yönetmeliği hükümlerinden bir tanesi de aday sürücülük uygulamasına geçilmesi ile ilgilidir.

Aday sürücülük 01.01.2016 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Bu tarihten sonra sürücü belgesi almak isteyenler aday sürücü olmuşlardır. 01.01.2016 tarihinden önce alınmış sürücü belgesi olan kişiler aday sürücü olmayacaklardır. Aday sürücülük genel olarak iki yıl sürecek olup sürücü kurslarına kayıt yaptırarak sürücü sertifikasını hak eden kişiler bu sertifikayı sürücü belgesine dönüştürürken verilecek belge geçici bir belge olmadığı gibi belgenin üzerinde aday sürücülükle ilgili herhangi bir ibare de bulunmayacaktır. Ancak kişinin aday sürücü olduğu sistemden takip edilecektir. İki yıllık süre içerisinde sürücü belgesinin iptaline yönelik herhangi bir kabahat işlenmediği takdirde bu süre sonunda aday sürücülük sona erdirilecek ve normal sürücü statüsüne alınacaktır. Verilen sürücü belgesi de bu süreçte yenilenmeyecektir.

3.1. Sürücü Belgesine El Konulmasına Sebep Olan Durumlar

Aday sürücülük 01.01.2016 tarihinden itibaren başlatılacaktır. Aday sürücülük sürücü belgesinin alındığı tarihten itibaren iki yıl süreyle devam edecektir. Aday sürücünün yanında refakatçi bulunmadan kendi başına araç kullanabilecektir.

Aday sürücü aşağıdaki kabahatleri işlediği zaman sürücü belgesi elinden alınacaktır. Bu durumda belgesi iptal edilenlerin tekrar sürücü belgesi alabilmeleri için sürücü kurslarına devam etmeleri ve yapılan sınavlarda başarılı olarak motorlu taşıt sürücüsü sertifikası almaları gerekecektir. Bu kişilerin sürücü kurslarında eğitime başlayabilmeleri için tâbi tutulacakları psiko-teknik değerlendirme ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hali bulunmadığını gösterir belgenin sürücü kursuna ibrazı ve varsa iptal nedenlerinde yer alan geri alma süreleri kadar zamanın geçmesi zorunlu olacaktır.

Aday sürücülerin;

- İki yıl boyunca trafik ışıklarını üç kez ihlal etmesi,

- İki yıl boyunca belirlenen hız limitlerine üç kez uymaması,
  - İki yıl boyunca sağa-sola dönüşlerde ve dönel kavşaklarda yayaların, bisiklet kullanıcılarının geçiş haklarını üç kez ihlal etmesi,
  - İki yıl boyunca okul geçitlerinde öğrenci geçişlerini üç kez ihlal etmesi,
  - İki yıl boyunca emniyet kemerini üç kez takmaması,
  - İki yıl boyunca uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri bir kez almış olması,
  - Bir yılda toplam 75 ceza puanına ulaşmış olması veya ölümlü sonuçlanan trafik kazalarına asli kusurlu olarak sebebiyet verilmesi,
  - İki yıl boyunca bir kez 0,20 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullanması,
  - İki yılda toplam 75 ceza puanına ulaşmış olması
- durumunda sürücü belgeleri iptal edilecektir.

4. Direksiyon Eğitimi Dersi Uygulama Sınavı Mevzuatı ve Genel Açıklamalar

Sınavlarda görev alacak personelin bilmesi gereken ve her sınavdan önce inceleyerek kontrol etmesi gereken mevzuat:

- Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği
- Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu ile ilgili hazırlanmış genelgeler, materyaller, videolar ve diğer mevzuat

Kursiyerlerin direksiyon eğitimi dersi (uygulama) sınavları sürücü kursunun bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürlükleri tarafından yapılır. Motorlu taşıt sürücüleri kursu tarafından sınava girmesi uygun görülen kursiyerlerin sınav tarihi ve saatleri özel MTSK modülüne girilerek ilçe milli eğitim müdürlüğü onayına sunulur.

İl/ilçe millî eğitim müdürlüklerince sınav yürütme komisyonu, sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler, sınav değerlendirmesi yapacak direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyeleri ile sınavda görev alacak diğer personelin görevlendirmesi Yönetmelik hükümlerine göre yapılır.

Direksiyon eğitimi dersi uygulama sınavlarında kursiyerlerin temel araç hâkimiyeti yanında, trafik kurallarına uygun ve trafik güvenliğini tehlikeye sokmayacak şekilde araç kullanmaları istenir. 35 dakikalık uygulama sınavı süresi içerisinde kursiyerin trafikte kural hatası yapması veya araç hâkimiyeti açısından sürücü belgesi alamayacak kanaatinin oluşması durumunda bu süre bitmeden kursiyerin sınavı sona erdirilir. Kursiyerin yapmış olduğu hatalı davranış tablet üzerinden (EK-3) veya (EK-4) değerlendirme formunda uygun yere işlenir ve kursiyere gerekli açıklama yapılarak aracın direksiyon usta öğreticisi tarafından sınav başlangıç noktasına getirilmesi sağlanır.

Eğitim araçları aynı zamanda direksiyon sınav aracı olup çift fren, çift debriyaj (otomatik araçlar için ise çift fren) sistemi ile bu sisteme entegre, sabitlenmiş aracın yedek pedallarına basıldığında sesli veya ışıklı uyarıcı aletin bulunması zorunludur. Ayrıca bu araçlarda sağ ve sol aynanın üzerinde ve dikiz aynasının yanında olmak üzere üç tane daha yedek ayna bulundurulması gerekir.

Bu araçların;

Motorlu taşıt sürücü kurslarının veya kurucularının adına motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesi alınmış, özel MTSK modülüne kayıtlı, araçların her türlü donanımının teknik açıdan sağlam ve trafiğe hazır durumda olması ve tüm bakımlarının yapılmış olması gerekir.

4.1.Kursiyerler İçin Teorik ve Direksiyon Eğitimi

Kursiyerlerin direksiyon eğitimine başlamadan önce teorik dersleri tamamlamaları gerekir. Bu dersler ve süreleri; trafik ve çevre dersi 16, ilk yardım dersi 8, araç tekniği dersi 6 ve trafik adabı dersi 4 saat olarak belirlenmiştir. Bu derslerin 1/5'inden fazla derse gelmeyen kursiyerlerin kayıtları silinir.

Direksiyon eğitimi derslerine, direksiyon eğitim alanında veya simülatör üzerinde 2 saatten az olmamak kaydıyla direksiyon usta öğreticisi tarafından kursiyerin akan trafikte eğitim alacak düzeye ulaştığına karar verilinceye kadar devam edilir.

Akan trafikte eğitim alacak düzeye gelen kursiyerlere verilecek direksiyon eğitimi ders süreleri aşağıda gösterilmiştir.

- “M”, “A1”, “A2”, “A (24 yaşını doldurup iki yıllık deneyim şartı aranmayan)” ve “B1” sınıfı sertifikalar için **12** saat,
- “A” sınıfı sertifikalar için **6** saat,
- “B” sınıfı sertifikalar için **14** saat,
- “D1” sınıfı sertifikalar için **7** saat,
- “D” sınıfı sertifikalar için **14** saat,
- “C1” sınıfı sertifikalar için **10** saat,
- “C” sınıfı sertifikalar için **20** saat,
- “BE”, “C1E”, “CE”, “D1E” ve “DE” sınıfı sertifikalar için **6** saat,
- “F” sınıfı sertifikalar için **12** saattir.

Yukarıda verilen eğitim süreleri mevzuat gereği minimum eğitim süreleri olup, bu süre sonunda sınava girecek düzeye ulaşamayan kursiyerler için eğitim yeterli beceriyi kazanana kadar devam eder.

4.2.Eğitim Konuları

Kursiyerler direksiyon eğitimi derslerinde aşağıda verilen konularda eğitim alırlar.

4.2.1. Araç Kullanmaya Başlamadan Önce Yapılacak Hazırlıklar

- Gösterge sistemlerinin öğretilmesi,
- Kumanda kollarının tanıtımı ve bunların kullanılması,
- Aynaların kullanımı,
- Sürücülerin güvenlik için yapması gereken uygulama eğitimleri (lastik kontrolü ve lastiklerin değişimi, zincir takma, motor yağı veya suyu konma yeri, akü yeri gibi)

4.2.2. Araç Kullanma Esnasında Yapılacak Temel Beceriler

- Düz yolda kalkma durma,
- Düz yolda seyir, ileri ve geri sürüş,
- Park etme, dik ve yan parklar,
- Kavşak ve dönel kavşaklarda sürüş,

- Şerit değiştirme,
- Yoğun trafikte yola giriş,
- Virajlı yollarda araç sürüşü,
- Trafik işaretleri ile yollarda dikkat edilmesi ve yapılması gerekenler,
- Araçları geçme, (sollama)
- Geçilen araçlarda uyulacak kurallar,
- Geçiş stnlğ olan araçlar ve kavşaklar,
- Otoyollarda araç sürme,
- Őehirler arası (otobanlarda) yollarda araç kullanma,

4.2.3. Değişik Yol Ve Hava Koşullarında Araç Kullanma

- Gündüz sürüşleri,
- Gece sürüşleri,
- Farklı yol Şartlarında araç sürüşü,
- Kayma ve savrulma durumlarına göre araç sürüşü,
- Acil durumlarda fren kullanma,

Bu eğitimler sonunda direksiyon usta öğreticisi tarafından, kursiyerin sınava gireceği düzeye ulaştığına karar verildiğinde yazı ile kurs müdürlüğüne bildirmesi ve kursun bu kursiyeri il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince yapılacak direksiyon eğitimi dersi sınavına girebilmesi için kurs tarafından zel MTSK modülü üzerinden onay verilmesi gerekmektedir. Teorik ve direksiyon eğitimleri tamamlanan kursiyerlere kurs tarafından onay verilmediği durumlarda kursiyerin hakları ikinci sınav tanımlamasından sonra başlayacaktır.

4.3. Teorik ve Direksiyon Eğitimi Derslerinin İnceleme ve Kontrolü

Kursiyerlerin teorik ve uygulama sınavına girme Şartlarını taşıyıp taşımadıklarını; kurslarda verilen teorik ve direksiyon eğitimlerinin, zel MTSK modülüne girilen gün ve saatlerde, ilgili eğitim personeli ile yapılıp yapılmadığını ve kursa kayıtlı kursiyerlerin derslere devam durumlarını incelemek ve kontrol etmek üzere kurumlarındaki işler aksatılmayacak Şekilde her dönem personel görevlendirilebilir. Görevlendirmeler büyükşehir statüsündeki illerde ilçe millî eğitim müdürlükleri, büyükşehir statüsünde olmayan illerde ise il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerince yapılır.

Teorik ve direksiyon eğitimleri incelemek ve kontrol etmek için bir dönemde teorik ve direksiyon uygulama eğitimleri ayrı ayrı olmak üzere il/ilçe statüsüne göre öncelikli olarak kursların iş ve işlemlerini yürütmekle görevli il millî eğitim müdür yardımcısı/şube müdürü veya yükseköğretim mezunu Şef/memur statüsündeki personel görevlendirilir. Bir eğitim döneminde bir kişiye en fazla iki görev verilir. Görevlendirilen personel bir görevde en az üç kurs olmak kaydıyla aynı günde aynı kursta en az iki defa inceleme ve kontrol yapar. Aynı günde üç kursun inceleme ve kontrolünü yapamadığında farklı günlerde de kurslarda inceleme ve kontrol yapar. Bu kapsamda bir eğitim döneminde aynı ilçede en fazla üç kişi görevlendirilebilir. Görevlendirilen personel; kursun inceleme ve kontrolünü yaparak tespitlerini Yönetmelik eki EK-16 veya EK-17 formlarına işleyerek en geç 3 iş günü içerisinde millî eğitim müdürlüğüne gereğinin yapılması amacıyla teslim eder. Bakanlık görevlisi marifetiyle gerçekleştirilmesi hâlinde aynı belgeler kontrolden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe teslim edilir. Genel Müdürlükçe gereğinin yapılması amacıyla ilgili valiliğe yazıyla bildirilir. Yapılan inceleme ve kontrollerde teorik veya direksiyon eğitimi derslerinde olmadığı tespit edilerek toplam ders saati sayısının da 1/5'inden fazla derse devam etmeyen kursiyerin zel MTSK modülünden kaydı silinir. Kursta kayıtlı kursiyerlerin derslere devam durumlarını incelemek ve kontrol etmek üzere görevlendirilen personelin kursta bulunduğu süre içerisinde kursta bulunmayan kursiyer/kursiyerler o gün için devamsız kabul edilir.

4.4. Sürücü Belgesi Sınıfları

Kursiyerlerin alacağı sürücü belgesi sınıfları ve bu sınıflara ilişkin açıklamalar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

SINIFI	YETKİLİ OLDUĞU DİĞER SINIFLAR	DENEYİM ŞARTI	YAŞ ŞARTI	GEÇERLİLİK SÜRESİ
M			16	10
A1	 M		16	10
A2	 M A1		18	10
A	 M A1 A2	EN AZ İKİ YIL A2 *	20	10
B1	 M		16	10
B	 M B1 F		18	10
BE	 M B B1 F	B	18	10
C1	 M B B1 F	EN AZ B	18	5
C1E	 M B BE B1 C1 F	C1	18	5
C	 M B B1 C1 F	EN AZ B	21	5
CE	 M B BE B1 C C1 C1E F **	C	21	5
D1	 M B B1 F	EN AZ B	21	5
D1E	 M B BE B1 D1 F	D	21	5
D	 M B B1 D1 F	EN AZ B	24	5
DE	 M B BE B1 D D1 D1E F ***	D	24	5
F	 M		18	10
G	 M		18	10

* A sınıfı sürücü belgesi alacak 24 yaşını doldurmuş adaylarda deneyim şartı aranmaz.

** CE sınıfı ile birlikte D sınıfı sürücü belgesine de sahip ise ayrıca DE-D1-D1E sürebilir.

*** DE sınıfı ile birlikte C sınıfı sürücü belgesine de sahip ise ayrıca CE-C1-C1E sürebilir.

2918 SAYILI KARAYOLLARI TRAFİK KANUNUNA GÖRE DÜZENLENEN SÜRÜCÜ BELGELERİ

2918 SAYILI KANUN SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI	YENİ TIP SÜRÜCÜ BELGESİ SINIFLARI KARŞILIĞI	KULLANDIĞI ARAÇ SINIFLARI
A1	M ve A1	M sınıfı sürücü belgesi iki, üç ve dört tekerlekli motorlu bisikletleri (moped) kullanacaklara verilir. A1 sınıfı sürücü belgesi silindirik hacmi 125 santimetreküpü, gücü 11 kilovattı ve gücünün ağırlığına oranı 0,1 'i <u>geçmeyen</u> , sepetli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovattı <u>geçmeyen</u> üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir."
A2	M,A1,A2,A ve B1	A2 sınıfı sürücü belgesi gücü 35 kilovattı ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçmeyen, sepetli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovattı <u>geçmeyen</u> üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir. A sınıfı sürücü belgesi sepetli veya sepetsiz iki tekerlekli motosikletler ile gücü 15 kilovattı <u>geçen</u> üç tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir. B1 sınıfı sürücü belgesi net motor gücü 15 kilovattı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı <u>geçmeyen</u> dört tekerlekli motosikletleri kullanacaklara verilir. Elektrik ile çalışan araçların net ağırlıklarının hesaplanmasında batarya ağırlıkları <u>dikkate alınmaz</u> .
B	M,B1,B,D1 ve F	B sınıfı sürücü belgesi otomobil ve kamyonet kullanacaklara verilir. Belge sahibi, ilgili tip onayı yönetmeliklerine aykırı olmamak ve 29/5/2013 tarihli ve 28661 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülere Kursu Yönetmeliğinde belirtilen; eğitimi tamamlamak ya da yetenek ve davranış sınavını geçmiş olmak kaydıyla azami yüklü ağırlığı 4.250 kilograma kadar olan birleşik araçları da kullanabilir. D1 sınıfı sürücü belgesi minibüs kullanacaklara verilir. F sınıfı sürücü belgesi lastik tekerlekli traktör kullanacaklara verilir.
C	M,B1,B,D1,C1,C ve F	C1 sınıfı sürücü belgesi azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramın üzerinde olan ve 7.500 kilogramı geçmeyen kamyon ve çekicileri kullanacaklara verilir. C sınıfı sürücü belgesi kamyon ve çekici kullanacaklara verilir.
D	M,B1,B,BE,C1,C1E,C, CE,D1,D1E ve F	BE sınıfı sürücü belgesi B sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara <u>takılan</u> ve azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı <u>geçmeyen</u> römork veya yarı römork içeren birleşik araçları kullanacaklara verilir. C1E sınıfı sürücü belgesi C1 sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara <u>takılan</u> ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı <u>geçen</u> römork veya yarı römorktan oluşan ve katar ağırlığı 12.000 kilogramı <u>geçmeyen</u> birleşik araçlar ile B sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara <u>takılan</u> ve azami yüklü ağırlığı 3.500 kilogramı <u>geçen</u> römork veya yarı römorktan oluşan ve katar ağırlığı 12.000 kilogramı <u>geçmeyen</u> birleşik araçları kullanacaklara verilir. CE sınıfı sürücü belgesi C sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara <u>takılan</u> ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı <u>geçen</u> römork veya yarı römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir. D1E sınıfı sürücü belgesi D1 sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara <u>takılan</u> ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı <u>geçen</u> römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir.
E (28.04.1997 ÖNCE)	M,B1,B,BE,C1,C1E,C, CE,D1,D1E,D,DE ve F	DE sınıfı sürücü belgesi; D sınıfı sürücü belgesiyle kullanılan araçlara <u>takılan</u> ve azami yüklü ağırlığı 750 kilogramı <u>geçen</u> römorktan oluşan birleşik araçları kullanacaklara verilir. D sınıfı sürücü belgesi minibüs ve otobüs kullanacaklara verilir.
E (28.04.1997 SONRA)	M,B1,B,C1,C,D1,D ve F	
F	M ve F	
G	M ve G	G sınıfı sürücü belgesi iş makinesi türündeki motorlu araçları kullanacaklara verilir.
H	Engel durumuna göre A veya B	

4.5.Sürücü Kursuna Kayıt Yaptırmak İsteyen Kursiyerlerden İstenen Belgeler

Kurslara kaydolacak kursiyerlerden aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenir.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı kursiyerlerden;

1) T.C. kimlik numarası,

2) Diploma veya diploma yerine geçen belge veya kamu kurum/kuruluşlarından alınan öğrenim durumunu bildirir belgenin aslının görülerek kurs müdürlüğünce onaylı örneği,

3) Son altı ayda çekilmiş iki adet biyometrik fotoğraf,

4) Pratisyen tabip veya uzman tabip tarafından verilen sürücü olur sağlık raporu,

5) Sürücü belgesi almasına engel teşkil edecek bir sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyanı (Kurslara kaydolacak kursiyerlerin, sürücü belgesi almasına engel teşkil edecek bir sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyanları Bakanlık tarafından yetkili adli mercilerden teyit edilir. Gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen kursiyerler sınava alınmazlar, sınava alınmış olsalar dahi sınavları geçersiz sayılır.),

6) Sahip olduğu sürücü belgesi dışında sertifika alacaklar için mevcut sürücü belgesinin fotokopisi,

7) 18 yaşını doldurmamış kursiyerler için veli/vasi muvafakatnamesi,

Yabancı uyruklu kursiyerlerden;

1) Pasaportun noter tasdikli Türkçe tercümesi,

2) Türkiye’de altı aydan fazla kalacağını gösteren ikametgâh izni veya öğrenim vizesi,

3) Öğrenim belgesinin noter tasdikli Türkçe tercümesi,

4) Pratisyen tabip veya uzman tabip tarafından verilen sürücü olur sağlık raporu,

5) Son altı ayda çekilmiş iki adet biyometrik fotoğraf,

6) 18 yaşını doldurmamış kursiyerler için veli/vasi muvafakatnamesi,

7) Sürücü belgesi almaya engel teşkil edecek bir sabıka kaydının olmadığına dair 7/9/2005 tarihli ve 25929 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Adli Sicil Yönetmeliğinin 10 uncu maddesine göre Cumhuriyet başsavcılıkları/kaymakamlıklardan alınacak belge,

2918 sayılı Kanun’un 118 inci maddesi gereği sürücü belgeleri iki ay süre ile geri alınması sebebiyle eğitime tabi tutulacaklardan sürücü belgesinin geri alındığına dair belge istenir.

Aday sürücü belgesi iptal edilenlerden tabi tutulacakları psikoteknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanı muayenesi sonucunda sürücülüğe engel hali bulunmadığını gösterir belge istenir. Aday sürücü belgesi iptal edilenlerden varsa iptal nedenlerinde yer alan geri alma süreleri dolmadan müracaat kabul edilmez.

A2 SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

A2

A2 SINIFI (MOTOSİKLET) SÜRÜCÜ BELGESİ

Kursiyerin 18 yaşını doldurmuş olması gerekir.

A2 Sınıfı motosikletler için:

Gücü, 11-34 kilovat arası ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçmeyen iki tekerlekli motosikletle eğitim verilip sınav yapılır.

Teorik dersler

Trafik ve Çevre dersi 16 saat,

İlk yardım dersi 8 saat,

Araç tekniği dersi 6 saat,

Trafik Adabı dersi 4 saat olmak

üzere toplam 34 saat ders verilir.

Direksiyon eğitimi dersi

Direksiyon eğitim alanı veya simülátörde en az 2, akan trafikte en az 12 saattr.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

WEB: www.ookgm.meb.gov.tr E-mail: mtsk@meb.gov.tr

A2 SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA VERİLECEK BELGELER

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş 2 adet BİYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgelerinin fotokopisi

A2 sınıfı sürücü belgesine sahip olanlar M, A1, sınıfına giren araçları da kullanabilir.

Sertifikaların sürücü belgesine dönüştürme süresi 2 yıldır.

Geçerlilik süresi 10 yıldır.

Unutmayınız!

Trafik medeniyettir,
medeni olduğunuzu
gösteriniz.

A SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

A

Trafik ve Sürücü Eğitimleri Daire Başkanlığı

A SINIFI (MOTOSİKLET) SÜRÜCÜ BELGESİ

Kursiyerin 20 yaşını doldurması, en az 2 yıl A2 sürücü belgesine sahip olması gerekir

24 yaşını doldurmuş kursiyelerde A2 sınıfı sürücü belgesi sahibi olma şartı aranmaz.

A sınıfı motosikletler için;
Gücü 35 kilovattı ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçen iki tekerlekli motosikletle eğitim verilir sınav yapılır.

Teorik dersler

Trafik ve Çevre dersi 16 saat,
İlk yardım dersi 8 saat,
Araç tekniği dersi 6 saat,
Trafik Adabı dersi 4 saat olmak üzere toplam 34 saat ders verilir.

Direksiyon eğitimi dersi

- ✓ Direksiyon eğitim alanı veya simülatörde en az 2,
- ✓ Akan trafikte en az 12 saat olmak üzere verilir.

A

A SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA VERİLECEK BELGELER

A

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş BİYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgelerinin fotokopisi

A

A sınıfı sürücü belgesine sahip olanlar

M, A1, A2 sınıfına giren araçları da kullanabilir.

Sertifikalardan sürücü belgesine dönüştürme süresi 2 yıldır.

Geçerlilik süresi 10 yıldır.

Unutmayınız!

Hayatınız bizim için önemlidir.
Hayata bağlanın.

A

B SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

B SINIFI OTOMOBİL/KAMYONET SÜRÜCÜ BELGESİ

18 yaşını bitirmiş, otomobil ve kamyonet kullanacak vatandaşlara verilen belgedir.

TEORİK DERSLER

Trafik ve Çevre dersi 16 saat,
İlk yardım dersi 8 saat,
Araç tekniği dersi 6 saat,
Trafik Adabı dersi 4 saat olmak üzere verilir.

DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ

- ✓ Direksiyon eğitim alanı veya simülörde en az 2,
- ✓ Akan trafikte en az 14 saat olmak üzere direksiyon eğitimi dersi verilir.

Trafik ve Sürücü Eğitimleri Daire Başkanlığı

Trafik ve Sürücü Eğitimleri Daire Başkanlığı

B SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA VERİLECEK BELGELER

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş 2 adet BIYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgelerinin fotokopisi

B sınıfı sürücü belgesine sahip olanlar M,B1,F sınıfına giren araçları da kullanabilir.

Sertifikaların sürücü belgesine dönüştürme süresi 2 yıldır.

Geçerlilik süresi 10 yıldır.

Unutmayınız!

Trafikte
bir dakika sabır, ömür boyu
sağlıklı ve mutlu olmanızı
sağlayabilir.

C SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

Kursiyerin 21 yaşını doldurması, en az B sınıfı sürücü belgesine sahip olması gerekir.

Teorik dersler

En az B sınıfı sürücü belgesine sahip olduğundan teorik derslerden muafır.

Direksiyon eğitimi dersi

Akan trafikte en az 20 saat olmak üzere direksiyon eğitimi dersi verilir.

C sınıfı SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA VERİLECEK BELGELER

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş 2 adet BİYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgelerinin fotokopisi

C sınıfı sürücü belgesine sahip olanlar M, B, B1, C1, F sınıfına giren araçları da kullanabilir.

Sertifikalarn sürücü belgesine dönüştürme süresi 2 yıldır.

Geçerlilik süresi 5 yıldır.

Unutmayınız!

Trafikte yalnız olmadığınızı unutmayınız!

CE sınıfı SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA KAYIT ŞARTLARI

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş 2 adet BIYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgesinin fotokopisi

CE sınıfı sürücü belgesine sahip olanlar M, B, B1, B, E, C, C1, F sınıfına giren araçları da kullanabilir.

Sertifikaların sürücü belgesine dönüştürme süresi 2 yıldır.

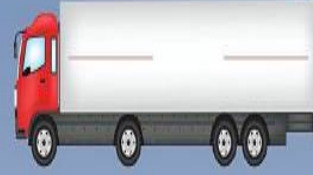
Geçerlilik süresi 5 yıldır.

Unutmayınız!

Yolda başkalarının da hakkının olduğunu unutman kul hakkını çiğnemendir.

CE SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

Kursiyerin 21 yaşını doldurmuş, en az C sınıfı sürücü belgesine sahip olması gerekir.

Teorik dersler

En az C sınıfı sürücü belgesine sahip olduğundan teorik derslerden muafır.

Direksiyon eğitimi dersi

Akan trafikte en az 6 saat olmak üzere direksiyon eğitimi dersi verilir.

D sınıfı SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA VERİLECEK BELGELER

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş 2 adet BİYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgelerinin fotokopisi

D sınıfı sürücü belgesine sahip olanlar M, B, B1, D1, F sınıfına giren araçları da kullanabilir.

Sertifikaların sürücü belgesine dönüştürme süresi 2 yıldır.

Geçerlilik süresi 5 yıldır.

Unutmayınız!

Trafikte önce siz örnek olun, diğerlerinin de değiştiğini göreceksiniz.

D SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

Kursiyerin 24 yaşını bitirmiş, en az B sınıfı sürücü belgesine sahip olması gerekir.

Teorik dersler

En az B sınıfı sürücü belgesine sahip olduğundan teorik derslerden muafır.

Direksiyon eğitimi dersi

- ✓ B sınıfı sürücü belgesi alanlara akan trafikte en az 14 saat,
- ✓ C1 sınıfı sürücü belgesi alanlara akan trafikte en az 10 saat,
- ✓ C sınıfı sürücü belgesi alanlara akan trafikte en az 7 saat,
- ✓ D1 sınıfı sürücü belgesi alanlara akan trafikte en az 7 saat olmak üzere direksiyon eğitimi dersi verilir

FARK SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ

Trafik ve Sürücü Eğitimleri Daire Başkanlığı

Mevcut Belgesi	M	AI	A2	A	B1	B	BE	CI	CI	E	C	CE	D1	D1E	D	DE	F	G
M	12	12	12	12	12	14											12	
AI		6	6	6	6	14											12	
A2			6	6	6	14											12	
A				12	12	14											12	
B1							6	10			20		7	14				
B																		
BE																		
CI																		
CI							6	10		6	10		4	10				
E																		
C												6	4	7				
CE																		
D1							6	5		14								
D																		
D1E							6	5		10						6		
D																		
DE																		
F																		
G																		

Sürücü belgesinde sadece otomatik şanzımanlı araç kullanabileceği belirtilenler, kendi sertifika sınıflarına ait manuel vitesle sürücü sertifikası alabilmesi için direksiyon eğitim dersinin yansına devam etmek zorundadır.

FARK SINIFI SÜRÜCÜ BELGESİ ALMAK İÇİN KURSA VERİLECEK BELGELER

- ✓ T.C. Kimlik Numarası
- ✓ Diploma veya diploma yerine geçen belge
- ✓ Son altı ay içerisinde çekilmiş 2 adet BİYOMETRİK fotoğraf
- ✓ Sürücü olur sağlık raporu
- ✓ Sabıka kaydının olmadığına dair yazılı beyan
- ✓ Farklı sınıf sürücü belgesi alacakların mevcut sürücü belgelerinin fotokopisi

Farklı sınıf sürücü belgesine sahip olanlar almak istedikleri sertifika sınıfında ön sayfadaki tabloda verilen direksiyon eğitimi ders saati kadar eğitim almak zorundadırlar.

Sürücü kurslarına kayıt yaptırmak isteyen kursiyerler kayıt yaptırırken almış oldukları sürücü sertifikalarını sürücü belgesine dönüştürmeden kayıt yaptıramayacaklardır.

Unutmayınız!

Trafikte önce siz örnek olun
diğerlerinin değiştiğini
göreceksiniz

SÜRÜCÜ BELGESİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ

Eski tip sürücü belgelerini değiştirme işlemleri
01/01/2016 tarihinden 31/12/2020 tarihine kadar
beş (5) yıl içerisinde tamamlanacaktır.

Eski Sürücü Belgesi Değişimleri için gerekli belgeler

- 1-) Eski sürücü belgesi
- 2-) Nüfus cüzdanı veya pasaport veya avukatlık kimliği
- 2-) 2 adet biyometrik fotoğraf
- 3-) Tek hekimden alınan sürücü sağlık raporu
- 4-) Sabıka kaydının olmadığına dair beyan
- 5-) 15 TL (13 TL değerli kağıt bedeli, 2 TL vakıf payı)
yatırıldığına dair banka dekontu
- 6-) Kan grubunu belirtir belge veya yazılı beyan.

www.surucurandevu.egm.gov.tr

adresinden randevu alındıktan sonra yukarıdaki
belgelerle birlikte trafik tescil kuruluşlarına başvuru
yapılması gerekir.

SÜRÜCÜ BEGELERİNİN GEÇERLİLİK SÜRESİ

M, A1, A2, A, B1, B, BE, F ve G sınıfı

sürücü belgeleri 10 yıl,

C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D ve DE sınıfı sürücü belgeleri
ise 5 yıl geçerlidir.

Unutmayınız!

**Trafikte Tek Yanlış
Bütün Doğruları Götürür.**

SÜRÜCÜ BELGESİ GERİ ALINANLARIN EĞİTİMİ

Sürücü belgesi iki ay süreyle geri alınır;

- 1-) Sürücü kurslarına iki aylık süre içerisinde
kaydolmaları gerekir.
- 2-) Teorik eğitimlerin tamamına devam etmeleri
zorunludur.
- 3-) Kaydolduğu sürücü kursundan eğitim aldığına
dair belge almaları gerekir.
- 4-) Bu belge ile trafik tescil kuruluşlarına müracaat
ederek sürücü belgelerini almaları gerekir.

Sürücü belgesi, iki ay süre ile geri alınır bu
süre içinde sürücü belgesinin geri alındığına dair
belge ile özel motorlu taşıt sürücüleri kursuna
kayıt yaptırarak aşağıdaki derslerin eğitimini alırlar.

Eğitimi alacağı dersler

Trafik ve Çevre dersi 16 saat,

İlkyardım dersi 8 saat,

Araç tekniği dersi 6 saat,

Trafik Adabı dersi 4 saat

olmak üzere toplam 34 saat ders verilir.

Unutmayınız!

**Trafik Medeniyettir.
Medeni Olduğunu Göster**

5. Sınav Görevi ve Tanımı

Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu bir başkan ve bir üyeden oluşur. Başkan ve üye; Genel Müdürlük, il/ilçe millî eğitim müdürlüğü personeli, il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne bağlı resmî kurumların, resmî okulların öğretmeni veya diğer personeli arasından, Bakanlıkça verilmiş motorlu taşıt sürücüleri kursu direksiyon eğitimi dersi sınav sorumlusu belgesi bulunan, en az yüksekokul mezunu, en az üç yıl önce alınmış ve kursiyerin alacağı sürücü sertifikası sınıfından sürücü belgesi bulunanlar arasından oluşturulur. Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonunda görevlendirilecekler arasında kursiyerin alacağı sürücü sertifikası sınıfından sürücü belgesi bulunmaması hâlinde “M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” sürücü sertifikası sınıfından en az “A2” sürücü belgesi olanlar, diğer sürücü sertifikası sınıfından ise en az “D” sınıfı sürücü belgesi bulunanlar arasından oluşturulur. Sınavı yapılacak sertifika sınıfından sürücü belgesi olanların sayısının yeterli olması halinde sınavlarda sürekli olarak aynı kişiler görevlendirilmez sıra takip edilerek görevlendirme yapılır. Komisyonun oluşum ve görevleri Yönetmelik ile belirlenmiştir.

Sınav yürütme komisyonu sınav güzergâhının değişik yerlerine bu alanın sınav güzergâhı olduğunu belirtir (Sınav güzergâhı gibi) levhalar yazmalıdır. Ayrıca kursiyerin değerlendirildiği değerlendirme alanları için de (geri park etme alanı, 25 metre geri gitme alanı, L park alanı, ani fren alanı ve eğimli yolda durma ve kalkma alanı gibi) levhalar yazdırarak görülebilecek şekilde uygun yerlere astırılmalıdır.

5.1.Direksiyon Eğitimi Dersi Sınavı Uygulama ve Değerlendirme Komisyonunun Görevleri

Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkan ve üyeleri, sınav başlangıç saatinden 1 saat önce sınav yürütme komisyonu tarafından belirlenen yerde yapılacak toplantıya katılarak sınavla ilgili açıklamaları dinledikten ve hazırlanan filmleri seyrettikten sonra (EK-3) ve (EK-4) değerlendirme formları yüklenmiş olan tabletleri ve sınav evrakını teslim alır. Tabletlin açılabilmesi için internetin bulunduğu yerden MEBBİS kişisel şifre ile sisteme giriş yapar. Önce başkan olacak kişi komisyon kod numarasını boşluk bırakmadan sisteme girer. Sonra üye olan kişi komisyon kod numarasını boşluk bırakmadan sisteme girer. Komisyon kod numarası aynı olan direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listelerinin aynı başkan ve üyede olması gereklidir.

Komisyon sınav başlangıç saatinden önce sınav alanında hazır bulunarak:

- ✓ Sınav aracının, sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler tarafından incelenip uygun görülmesi ve kurs tarafından görevlendirilen usta öğretici, direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesine göre kimlik tespiti yaparak (EK-12) forma işler. Sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyeceklerin zamanında (EK-12) formunu düzenlememesi hâlinde bu form kursiyerlerin mağduriyetine sebebiyet vermemek için sınav yürütme komisyonu tarafından düzenlenir. (EK-12) form düzenlenmeden bu sınav aracı ile sınava başlanmaz. Form düzenlenirken özellikle yedek aynaların, sesli veya ışıklı uyarıcı sisteminin pedallara sabitlenmiş olup olmadığı kontrol edilmelidir. Aynaların dikiz aynasının yanına dışarıdaki sağ ve sol aynaların ise üstüne sabitlenmiş olması gerekmektedir. Ayrıca sınav aracının üstünde bulunan tepelikte “Sürücü Adayı Sınav Aracı” ifadesinin yazılmış olduğuna dikkat etmelidir.

- ✓ Direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesinde isimleri bulunan kursiyerlerin, kimlik bilgileri ile eğitimini aldıkları sertifika sınıfına uygun plakası ve komisyon kodu verilmiş olan araçlarla sınavlara girip girmediklerini kontrol eder. **Verilen randevu saatinde sınav başlangıç alanında hazır bulunmayan kursiyeri sınava almaz.**
- ✓ Sınava girecek kursiyerin kimliğini tespit etmek üzere sınav giriş belgesi ile nüfus cüzdanı/pasaport/daha önceden alınmış sürücü belgesi, renkli fotoğraflı direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesini kontrol ederek sınavı başlatır. Ancak asker olan kişilerin nüfus cüzdanları birlikleri tarafından alınmış ise bunların askeri kimlik belgeleriyle sınava alınmalarını sağlar. Özellikle direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesindeki fotoğrafla kursiyeri karşılaştırır.
- ✓ “B”, “D1”, “D”, “BE”, “D1E”, “DE” sınıfı sertifika sınavlarında görev alan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı, ilk altı kursiyerin sınavını yaptıktan sonra üye ile araçtaki yerlerini değiştirir. İlk altı kursiyerin sınavının komisyon üyesi, son altı kursiyerin sınavında komisyon başkanı olarak aracın ön koltuğunda oturarak görev yapar. “C1”, “C”, “C1E” ve “CE” sınıfı sertifika sınavlarında komisyon üyesi ile direksiyon usta öğreticisi başka bir araçtan takip eder. “M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1” ve “F” sınıfı sertifika sınavlarında görev alan direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı, üye ve direksiyon usta öğreticisi akan trafikte kursiyeri kursun görevlendirdiği başka bir araçla takip eder. Başkan ve üyenin ilk altı kursiyerden sonra görevleri değiştirilir.

Sınavını yaptığı kursiyerleri tablete yüklenmiş Yönetmelik eki “Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu” (EK-3) veya (EK-4)’e göre değerlendirir. Sınavın ilk beş dakikasında kursiyere formun “Araç Bilgisi Sorgulama” bölümündeki sorular başkan tarafından sorularak başkan ve üye tarafından ayrı ayrı değerlendirilir. Sınav süresinin 30 dakikalık kısmını ise akan trafikte yapar.

30 dakikalık sınav süresi başlangıcında “M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” sınıfı sertifika sınavlarında Yönetmelik eki (EK-7) krokide belirlenen alanda tablete yüklenmiş (EK-3) formdaki davranışları yaptırır. Bu bölümde (EK-7) krokide belirlenen yedi davranışı Yönetmelik’te açıklandığı şekilde yaptırır. Özellikle bu alanın krokide belirtilen renk ve ebatlarda yapılıp yapılmadığına dikkat ederek açıklamalara uygun değerlendirmesini yapar. Bu alanda 52 metrelik slalomdan geçtikten sonra 7 metre çapındaki sekizden geçmesini, sekiz çizerken çizginin dışına çıkmadan bu davranışın yapılması gerektiğini kursiyerden ister. Daha sonra 20 metre uzunluğunda 20 cm genişliğinde olan sarı çizgiden, çizginin dışına çıkmadan uygun bir hızla geçmesini ister. Daha sonra 30 metrede, motorlu bisikletlerde 25 km/saat, motosikletlerde ise 40 km/saat hızlanmasını, 30 metrede de yavaşlayıp durmasını ister. Bundan sonra normal yolundan 20 km/saat hızla giderken önündeki engelden kaçır. Engele 3 metre kala normal yolundan çıkarak önündeki engelden en fazla 100 cm açıktan geçerek 3 metre içerisinde tekrar normal yola girmesini ister. Son olarak ta 20 km/saat hıza ulaştıktan sonra ani fren yapar.

Komisyon, “M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” sınıfı sertifika sınavlarının akan trafikteki bölümünde sınav güzergâhında kurs tarafından temin edilen herhangi bir araçtan kursiyeri takip ederek değerlendirme yapar. Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu telsiz ile kursiyeri yönlendirir. Kursiyeri tablete yüklenmiş Yönetmelik eki “Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu” (EK-3)’e göre değerlendirir.

Direksiyon eğitimi dersi sınavında tablete yüklenmiş Yönetmelik eki “Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu” (EK-3) veya (EK-4)’te yer alan değerlendirme

davranışlarından; **kırmızı renkle gösterilen maddeleri bir defa gerçekleştirmesi, sarı renkle gösterilen maddelerden ikisini veya aynı maddeyi iki defa gerçekleştirmesi, mavi renkle gösterilenlerin ise beşinin hatalı cevaplanması veya cevaplanamaması hâlinde kursiyerin sınavını başarısız sayar.**

“B”, “C1”, “C”, “D1”, “D”, “BE”, “C1E”, “CE”, “D1E”, “DE” ve “F” sınıfı sertifika sınavlarında akan trafiği kontrol etmek şartıyla güzergâhın belirlenen uygun bir alanında 30 km/h hız yaptırıldıktan sonra ani fren yaptırır. “BE”, “C1E”, “CE”, “D1E” ve “DE” sınıfı sertifika sınavlarında ise 20 metre mesafe içinde aracın durdurulmasını ister.

Otomatik şanzımanlı direksiyon eğitim ve sınav aracı ile eğitim alanların sınavı yapılırken, bu araçların özellikleri dikkate alınarak tablete yüklenmiş (EK-3) veya (EK-4)’e göre sınav yapar.

Bütün kursiyerlerin sınavları tamamlandıktan sonra tablet üzerinden onay verilir. Komisyon özel MTSK modülü üzerinden alınan direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesine sınav sonuçlarını yazarak imzalar, kendisine verilen tableti ve bu formu sınav yürütme komisyonuna teslim eder.

5.2. Direksiyon Eğitimi ve Sınav Araçları

Kursta kullanılacak direksiyon eğitimi ve sınav araçlarının, kursun kurucusu adına kayıtlı olması gerekmektedir. Sınav aracı aynı zamanda bir eğitim aracı olup araca ilişkin izinlerin alınmış olması gerekir.

Direksiyon eğitimi ve sınav araçlarının “**motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesi (Ruhsat)**“(Y.3) Kullanım Amacı” bölümünde “sürücü kursu aracı” olarak işlenmiş olması gerekir.

“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1” ve “F” sertifika sınıfı dışındaki eğitim ve sınav araçlarında sınav sırasında komisyon başkanı tarafından akan trafiğin kontrol edilmesi amacı ile dikiz aynasının yanına, dışarıdaki sağ ve sol aynaların ise üstüne sabitlenmiş yedek aynalar, aracın üst kısmına sadece “Sürücü Adayı Sınav Aracı” levhası konulması, sisteme entegre, sabitlenmiş ve aracın yedek pedallarına basıldığında sesli veya ışıklı uyarı veren aletin bulunması gerekir.

Sınavda kullanılmak üzere sınav yürütme komisyonuna bildirilen aracın sınav günü arıza yapması veya millî eğitim müdürlüğünce geçerli sayılabilecek bir nedenle sınavda kullanılamaması hâlinde şartları haiz o ilçede kursa ait başka bir araçla kursun başka aracı bulunmaması hâlinde bir başka kursa ait araçla o günkü sınav yapılabilir. Sınava başlamadan veya sınav anında aracın arıza yapması hâlinde kursiyerin sınav hakkı saklı kalır. Bu kursiyerlerin bir sonraki sınav ücreti kurs tarafından karşılanır.

5.2.1. Direksiyon Eğitimi ve Sınav Araçlarında;

- Direksiyon eğitimi ve sınav aracının kursa ait olduğuna ilişkin motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesi’nin aslı,
- Usta öğreticinin çalışma izninin bir örneği,

- Araçla eğitim görecekt kursiyerlerin isim ve çalışma saatlerini gösterir liste,
- Direksiyon eğitimi ve sınav aracının kullanım izin onayının (Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Direksiyon Eğitim Aracı İzin Formu (EK-8)) bir örneği,
- Direksiyon eğitimi dersinin yapıldığı tarih, saat ve konularını belirten ayrıca ders sonunda öğretici ile kursiyer tarafından ad ve soyadı yazılarak imzalanacak olan “Direksiyon Eğitim Takip Formu”,
- Kara yollarındaki akan trafik içinde yapılacak eğitim ve sınav için ayrıca kurs müdürlüğünce düzenlenmiş başlama ve bitiş tarihi belli olan “K” sınıfı sürücü aday belgesi (EK-5)

bulunur.

- “K” sınıfı sürücü aday belgesi (EK-5)’nin başlama tarihi kursiyerin akan trafikte eğitime başladığı tarih, bitiş tarihi ise altı ay sonraki tarihtir. Kursiyer ilk dört hakkını tamamlayan veya belgesinin geçerlilik süresi tamamlanan kursiyerler için akan trafikte eğitime/sınava başlamadan önce bu belge yeniden düzenlenir.

6. Direksiyon Eğitimi Dersi Uygulama Sınavları

Direksiyon eğitimi dersi uygulama ve değerlendirme komisyonu ile katılması gereken diğer görevlilerin sınav başlamadan bir saat önce sınav uygulamalarına ilişkin bilgilendirme toplantısına katılmaları zorunludur. Toplantı sonunda kura ile sınav komisyonlarının başkan ve üyeleri ile hangi kurs/kursların sınavlarında görev alınacağı belirlenir. Toplantı sonrası sınav yürütme komisyonu tarafından verilecek tüm evrak ve materyalin kontrol edilerek teslim alınması gerekir.

Tablete yüklenmiş “Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formları (EK-3) veya (EK-4)” hata bazlı olarak somut gözlemler varsayılarak uzmanlarca geliştirilmiş, trafikte karşılaşılan birbirinden farklı birçok durumda benzer hatalardan yola çıkılarak hazırlanmıştır. Sınav esnasında karşılaşılan her durum veya hatanın bu formda yazılmamış olduğu düşünülebilir. Ancak doğru bir değerlendirme bakışıyla incelendiğinde kursiyerler için doğru bir geri dönüt verecek şekilde olası tüm hataların yer aldığı görülecektir.

Sınav öncesi mutlaka tablete yüklü sınav değerlendirme formlarını dikkatlice inceleyiniz. Güzergâhı da aklınızdan geçirerek kursiyerin değerlendirilmesi bakımından kilit noktaları belirleyiniz.

Direksiyon sınavlarında kursiyerlerin hatalar üzerinden değerlendirilmesi doğru ve tartışmasız bir süreci etkin bir biçimde ortaya koyduğundan daha çok uygulanmaktadır. Bazı ülkelerde beceri bazlı sınav değerlendirme uygulamaları da mevcuttur. Ancak bu uygulamalarda bile hatalar üzerine odaklanılarak kursiyer başarısız ilan edilir.

Direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu trafikte öncelikle ölçülmesi gereken davranış ve genel yeterlilik kriterlerine göre yeniden dizayn edilmiştir. Hata bazlı unsurların doğrudan ifade edildiği formda, doğrudan hatalar üzerine odaklanılarak daha objektif ve eşit bir sınav uygulanabilmesinin önü açılmış olup direksiyon eğitimi dersi uygulama ve değerlendirme komisyonuna yorum yapma hakkı vermeyecek şekilde düzenlenmiştir.

Tablete yüklü (EK-3) veya (EK-4) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Formlar yeterlilik ve beceri kriterleri baz alınarak düzenlenmiştir. Mavi renkte gösterilen sorulardan beş sorunun hatalı cevaplanması veya cevaplanamaması hâlinde kursiyer başarısız sayılır. Cevaplayamadığı soru sayısı beşin altında ise sınava devam edilir. Sarı renkle gösterilen maddelerden ikisini veya aynı maddeyi iki defa hatalı yapması durumunda yine kursiyer başarısız sayılır. Tek kusurda sınav devam ettirilir. Kırmızı renkle gösterilen maddelerden bir tanesini yapmak kursiyerin başarısız olduğu anlamına gelmekte olup sınavın sonlandırılmasını gerektirir.

Temel olarak uygulama “**tek kırmızı, iki sarı veya beş mavi sınavı bitirir**” cümlesi ile özetlenebilir.

7. Akan Trafikte İdeal Olarak Gözlemlenmesi Gereken Bazı Temel Unsurlar

Direksiyon sınavı esnasında kursiyerlerden her türlü trafik unsuru ve yol şartlarında yetkin bir biçimde araç kullanmaları beklenir. “İdeal olarak hangi yol ve trafik şartlarında, kursiyerin sınava alınması gerekir?” sorusunun cevabını sınav güzergâhları vermektedir.

Bir sınav güzergâhının, sınav esnasında kursiyerin sürücü belgesini (ehliyetini) aldıktan sonra gerçek hayatta bağımsız olarak araç sürerken karşılaşılabileceği her türlü trafik ve yol şartlarını barındırması gerekir. Bu durumun tam olarak karşılanabilmesi için birçok yol ve trafik durumu ile trafik unsurları için genellemeler yapılmıştır.

Trafikte karşılaşılabilecek durum ve yol şartları göz önünde bulundurularak ideal bir direksiyon sınavı için uygun alanlar belirlenmelidir. Şüphesiz ki sınav yürütme komisyonunun bu alanda il ve ilçeler bazında çalışarak ideal bir sınav ortamının hazırlanması, daha doğrusu güzergâhın belirlenmesi için çalışmalar yapması gerekmektedir.

Belirlenen güzergâhlar için sınav değerlendirme komisyonlarınca öncelikle dikkat edilmesi gereken bazı temel trafik ve yol unsurları aşağıda özetlenmiştir. Bu unsurlar aynı zamanda ideal bir güzergâhta bulunması gereken unsurları da ihtiva etmektedir.

7.1. Özellikle Dikkat Edilecek Trafik ve Yol Unsurları

- Düz sürüş hızlanma, yavaşlama, durma
- Şeritler ve yoldaki işaretler
- Virajlar
- Dönüşler ve farklı daralan, genişleyen yolların giriş ve çıkışları
- Dört yol ve kesişen yollar (ışıklı-ışıksız)
- Dönel kavşaklar ve yol ayrımları
- Eğimli yollar, inişler ve tırmanışlı yollar (virajlı-virajsız)
- Demir yolu, yaya geçidi, okul veya hastane gibi kilit bölge geçişleri
- Duraklar (otobüs, dolmuş), park eden araçlar, bisiklet, yaya ve motosikletler
- Sollama ve araç geçişleri
- Kırsal yollar, gidiş gelişli (çift yönlü) yollar
- Çok şeritli oto yollar, otopanlar, bu yollarda giriş, çıkış ve seyir

- Kara yollarındaki olumsuzluklar, taşlı veya kumlu yollar, tümsekli-çukurlu, ıslak zeminli, yüzey zemini bozuk yollar

Tanımlanan bu trafik ve yol şartlarında sınav değerlendirme komisyonlarının ziyadesiyle dikkatli olarak kursiyerin yeterliliğini gözlemlemeleri gerekir. Kursiyerin muhtemel bir sınavda karşılaşılabileceği bu trafik ve yol unsurları yoğun ve az yoğun araç kalabalığında veya farklı iklim koşullarında daha güçlü şartlar olarak algılanabilir. Ancak unutulmamalıdır ki kursiyerlerin her türlü iklim ve trafik yoğunluğunda araç sürüşü için yetiştirilmesi ve test edilmesi gerekmektedir.

7.2. Trafik Adabı Dersi

Ülkemizde trafik bilinci ve trafik kültürü tam yerleşmediğinden bunu yerleştirmek amacıyla 2016 yılından beri sürücü kurslarında kursiyerlere trafik adabı dersi verilmeye başlanmıştır. Bu bilincin davranış haline gelip gelmediğini gözlemek için direksiyon sınavı sırasında kursiyerlerin bu derste verilen kazanımları alıp almadıklarına da özellikle dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu kazanımların bazıları aşağıda sıralanmıştır.

- Trafik akışını engelleyen olumsuz davranışlar içerisinde mi?
- Diğer sürücülerin haklarını koruyor mu? Hak ihlali yapıyor mu?
- Sürüş esnasında sakin davranış sergileyebiliyor mu?
- Agresif ve sinirli davranışları var mı? Öfkesini dizginleyebiliyor mu?
- Yardıma ihtiyaç duyulduğunda yardımlaşma duygusuna sahip mi?
- Trafikte sorumluluğunu biliyor mu? Sorumsuz davranışlar gösteriyor mu?
- Yaşanan olumsuzluklara karşı sabır gösterebiliyor mu?
- Gördüğü hata ve eksiklikleri anlayışla karşılıyor mu?
- Stres ve heyecanına hâkim olabiliyor mu?
- Çevreye ve diğer insanlara karşı duyarlılığı var mı?
- Sürüş esnasında direksiyon hâkimiyeti iyi mi? Öz güven duygusu tam mı?
- Olası tehlike ve olumsuzlukları hissetmedeki becerisi ve duyarlılığı nasıl?

Direksiyon sınavı esnasında yapmış olduğunuz gözlemde bu kazanımların tamamını veya bir kısmını davranış haline getirmiş kursiyerler iyi bir sürücü olacaklar demektir. Bu kursiyerleri başarılı sayarak belgesini onaylamanızda herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

8. Sınav Değerlendirme Formları

05 Aralık 2015 tarihli ve 29553 sayılı, 07 Mart 2017 tarihli ve 30000 sayılı, 19 Ekim 2017 tarihli ve 30215 sayılı, 22 Şubat 2018 tarihli ve 30340 sayılı ve 01 Temmuz 2018 tarihli ve 30465 sayılı Resmî Gazete'lerde yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıt Sürücülerini Kursu Yönetmeliği'nde yapılan değişiklikle yeni direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formları

yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 2018 yılından itibaren sınav değerlendirmelerinin tabletle yapılmasına başlanmıştır.

8.1. Tablet Uygulamaları

Direksiyon sınavlarının problemsiz ve sağlıklı yapılabilmesi büyük ölçüde direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyelerinin becerilerine bağlıdır. Komisyon üyelerine yardım etmek ve onların işlerini kolaylaştırarak sınava daha iyi odaklanmaları amacıyla 2018 yılında tablet uygulamasına geçilmiştir. Tablet uygulaması ile ilgili işlem basamakları aşağıda verilmiş olup bu açıklamalara göre çalışma yapılacaktır.

8.1.1. Sınav Öncesi Yapılacak İşlemler

1- Sınav toplantısının yapılacağı okulun internet, wireless ve access point sistemlerinin olup olmadığı ve çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.

2- Tablet sınavı uygulamasının yapılacağı il/ilçenin resmi mail adresinden sınav tarihinden en az bir hafta önce Bakanlığımız tablet@meb.gov.tr adresine mail atılır. Gelen cevaba göre işlemlere başlanır. (0312 413 25 28)

3- Sınavlarda kullanılacak tabletlerin şarjlarının dolu ve tabletlerde MEBDUS (<http://mebbis.meb.gov.tr/skt/mebdus.apk>) programının yüklü olup olmadığı kontrol edilir.

4- MEBDUS programına kişisel MEBBİS şifresi ile girildiğinden komisyon üyelerinin kişisel MEBBİS şifrelerini öğrenerek sınava gelmeleri için gerekli tedbirler alınır.

8.1.2. Okulda (Toplantıda) Yapılacak İşlemler

1- Tablette kurulu olan MEBDUS programı açılır.

2- Buradan MEBBİS kişisel şifre ile sisteme giriş yapılır.

3- Önce başkan olacak kişi komisyon kod numarasını boşluk bırakmadan sisteme girer. Sonra üye olan kişi komisyon kod numarasını boşluk bırakmadan sisteme girer.

4- Komisyon kod numarası aynı olan direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listelerinin aynı başkan ve üyede olması gereklidir.

5- Komisyon kod numarası girişi yapıldıktan sonra “SORGULA” tıklanarak araç/araçlara ait kursiyer listesi ekrana yüklenecektir.

8.1.3. Sınav Esnasında Yapılacak İşlemler

1- Randevu saati gelen kursiyerin isminin üzerine ekrandan tıklanır.

2- Kursiyer geldi mi? sorusuna geldiyse “EVET”, gelmediyse “HAYIR” tıklanır.

3- Kursiyer gelmişse başkan tarafından kursiyerin fotoğrafı çekilerek “√” işareti tıklanarak onaylanır. (fotoğraf kursiyerin yüz kısmının tam cepheden görünecek şekilde vesikalık ölçülerde çekilmelidir)

4- Fotoğraf onaylama işlemi bitirildikten sonra ekrana araç türüne göre EK-3 veya EK-4 formları gelecektir.

5- Kriter grup başlığına tıkladığında kırmızı ve sarı kriterler listelenecektir. Kursiyerin hataları varsa ilgili hatalar işaretlenir.

6- Kursiyerin mavi renkli maddelerden “5” tanesini, sarı renkli maddelerden “2” sini veya aynı sarı maddeyi iki defa yapması, kırmızı renkli maddelerden de “1” hatası olduğunda, sistem iki defa “Kursiyer uygulama sınavından kalacak emin misiniz” sorusuna uygun seçenek tıklanır. Mavi renkle işaretli bölümden “5” den az hata olması durumunda “İleri” butonu tıklanarak diğer bölümlere geçilir.

7- Eğer kursiyer mavi renkli maddelerden başarısız sayılmamışsa ilgili bölümdeki “GERİ” butonu tıklanarak diğer başlıklara (sarı ve kırmızı renkli maddeler) geçilir.

8- Kursiyer sınav sonuna kadar başarısız olmamışsa formun sağ üst köşesindeki “BİTİR” butonu tıklanır.

9- Kursiyerin başarılı olması durumunda iki defa “Kursiyer başarılı olacaktır” uyarısına “EVET” denilecektir.

10- Kursiyer listesi ekranına tekrar dönmek için “Kursiyer Listesi” butonuna tıklanır.

11- Yukarıdaki işlem basamaklarının aynısını üye de yapar. (fotoğraf çekme hariç)

8.1.4. Sınav Bitiminde Yapılacak İşlemler

1- Sınav bitiminde komisyon, sınav yürütme komisyonunun bulunduğu binaya gelerek direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesindeki sonuçları karşılaştırır. İl/ilçe MTSK sorumlusu şef/memur tarafından modüldeki il/ilçe uygulama sınav puan girişi/tablet izleme ekranından komisyon sonuçlarının doğru bir şekilde gönderildiği kontrol edilir.

2- Herhangi bir problem yoksa internet bağlantısı olan bir ortamda “Sonuçları Gönder” butonu tıklanarak “Evet” seçilir.

3- “Sonuçlar gönderiliyor lütfen bekleyiniz” yazısı kayboluncaya kadar beklenilir.

4- “Sonuçlar başarıyla gönderildi” yazısına “TAMAM” denilir.

5- Sınav evrakı ve tablet ilçe milli eğitim müdürlüğü görevlilerine imza karşılığında teslim edilir.

6- Tablet sisteminin kilitlemesi veya durması oldukça düşük bir ihtimaldir. Eğer bu durumla karşılaşırsa uygulama kapatılmalı ve tablet internete bağlandıktan sonra tekrar giriş yapılmalı ve sorgulama işlemi bittikten sonra değerlendirmeye devam edilmelidir.

7- Tablet üzerinde herhangi bir adayın fotoğrafının çekilmesi esnasında diğer kursiyer fotoğraflarının kaybolması söz konusu olmayıp sayfa yenilediğinde veya internet bağlantısı yapıldığında kursiyerlerin fotoğrafları sisteme yüklenecektir.

8- Komisyonların birden fazla araçla sınav yapması kod numarası girdikten ve kursiyerler tablete yüklendikten sonra sıkıntı vermemektedir.

9- Tabletle sınav yapılması esnasında sınav aracının arızalanması veya başka bir sebeple devre dışı kalması durumunda daha önceden tablete yüklenen kursiyerlerin değerlendirilmesi yapıldığından yeni araçla (yeni plaka) devam edilmesinde sakınca bulunmamaktadır.

8.1.5. Sınavın Değerlendirilmesi

Sınavlar, Yönetmeliğin 32, 33, 34, 35 ve 36’ncı madde hükümlerine göre yapılarak, (EK-3) veya (EK-4) “direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu” na göre elektronik ortamda değerlendirilir. Söz konusu formlar bu kılavuz ekinde yer almaktadır.

Motosiklet grubu (“M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” sınıfı sürücü sertifikaları) araçlarla yapılacak sınavlarda tablete yüklü Yönetmelik eki (EK-3) formu kullanılır. Otomobil, kamyon, otobüs gibi araçlarla ise (“B”, “C1”, “C”, “D1”, “D” ve “F”) ve bunların römorklu araçlarının sınavlarında (“BE”, “C1E”, “CE”, “D1E” ve “DE” sınıfı sürücü sertifikaları) tablete yüklü Yönetmelik eki (EK-4) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu kullanılır.

Tablete yüklü (EK-4) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu’nda ikinci bölüm olan ve kursiyerin akan trafikte direksiyon yeterliliğine odaklanılan “AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ” kursiyerin olası hatalarının gözlemlenmesi ve kursiyerin yeterlilik ve temel araç becerileri üzerine bir değerlendirmeyi amaçlayan yetkinlik temelli değerlendirme bakışına yönelik olarak hazırlanmıştır. Bu bölüm, sürüş sırasında kursiyerin sahip olması gereken bilgi, beceri, davranış, yetkinlik ve yeterlilik bakımından gözlemlenmesine dayanmaktadır. Bu bölümde hataların ifade edilmesi

objektif ve eşit sınav esasları bakımından geliştirilmiştir. Bu maddelerde sarı çift kutulu olan maddeler için ikinci hatayı yapmadıkça kursiyerin sınavı devam ettirilerek forma işlenir, kırmızı tek kutulu maddelerde görülen hatalarda ise kursiyer başarısız olur ve sınav sonlandırılır.

Tablete yüklü (EK-3) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formunda ikinci bölüm olan Yönetmelik eki (EK-7) krokide belirlenen alanda (Ek-3) formdaki davranışların değerlendirildiği ve kursiyerin akan trafikte sınava çıkıp çıkamayacağını test edildiği bir bölüm olup bu bölümde kritik davranışların gerçekleştirilmesi istenmektedir. Burada başarılı olunması durumunda akan trafikte sınava devam edilmesi esastır. Üçüncü bölüm ise kursiyerin akan trafikte direksiyon yeterliliğine odaklanılan “AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ” yer almaktadır.

Bu bölüm sadece bariz hataların ifade edildiği ve sürüş esnasında kursiyerin olası hatalarının gözlemlenmesine dayanmaktadır. Kursiyerin yeterlilik ve temel araç becerileri üzerine bir değerlendirmeyi amaçlayan yetkinlik temelli değerlendirme yaklaşımıyla sürüş sırasında kursiyerin sahip olması gereken bilgi, beceri, davranış, yetkinlik ve yeterlilik bakımından gözlemlenmesine dayanmaktadır. Bu bölümde hataların ifade edilmesi objektif ve eşit sınav esasları bakımından geliştirilmiştir. Bu maddelerde sarı çift kutulu olan maddeler için ikinci hatayı yapmadıkça kursiyerin sınavı devam ettirilerek forma işlenir, kırmızı tek kutulu maddelerde görülen hatalarda ise kursiyer başarısız olur ve sınav sonlandırılır.

8.2. Tablet Üzerinden (EK-4) Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu’na Göre Yapılacak Direksiyon Sınavları (“B”, “B1”, “BE”, “D”, “DE”, “D1”, “D1E”, “C”, “C1”, “C1E”, “CE” ve “F” sınıfı sertifikalar)

8.2.1. Sınav Başlangıç Aşamasında Yapılacak İşlemler

Akan trafikte uygulanacak sınav öncesi aşağıdaki adımları sırasıyla uygulayınız. Bu işlemler her ne kadar sınavın bir parçası değilmiş gibi görünse de aslında sınavın güvenlik soruları da dâhil ilk aşaması başlatılmış durumdadır. İyi bir uygulama sınavında en önemli faktör uygun iletişimdir. İletişim ve kursiyerle ilgili ilk kanaatinizin oluşacağı sınav başlangıç aşaması en kritik evrelerden birisidir.

Öncelikle direksiyon eğitimi dersi sınav aracı için Yönetmelik eki direksiyon eğitimi dersi sınavı aracı kontrol formu (EK-12)’nin, sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler tarafından doldurulup doldurulmadığını kontrol ediniz. Aracın sınava hazır olup olmadığını bu formdan takip etmeniz mümkündür. Bu form doldurulmamış ise sınav yürütme komisyonuna durumu bildirin. Bu süreç sınav başlamadan önce tamamlanmalıdır.

Araç bilgisi sorgulama aşamasında, kursiyer araç dışında karşılanmalı ve doğrudan araca binmesi istenmemelidir. Aşağıdaki kontrollerin ve soruların araç dışında başlatılmasına özen gösterilmelidir.

8.2.2. Kimlik ve Evrak Kontrolü

Sınav öncesi kursiyerin;

- ✓ Sınav giriş belgesi,

- ✓ Kimlik belgesi, (nüfus cüzdanı, pasaport veya daha önceden alınmış sürücü belgesi veya yabancı uyruklu kursiyerler için İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından verilen resimli, mühürlü kimlik belgesi, ayrıca asker olan kişilerin nüfus cüzdanları birlikleri tarafından alınmış ise bunların askeri kimlik belgeleri)
- ✓ K sınıfı sürücü aday belgesi, (Aşağıdaki açıklamalar dikkate alınmalıdır.)
- ✓ **Almak istediği sürücü belgesine göre değerlendirme (EK-4) formunun güncel ve kursiyerin adına ve alacağı sertifika sınıfına uygun düzenlenmiş hali.** Bu formun 2918 sayılı Trafik Kanunu gereğince Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu'ndan alınıp alınmadığını kontrol ediniz. Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu'ndan alınmamış ise durumu sınav yürütme komisyonuna bildirin. Bu belge tablete yüklenmiş ise tablet üzerinden değerlendirme yapılacağından ayrıca belge istenmez.
- ✓ Direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesi
- ✓ Varsa sınav yürütme komisyonunca belirlenen ve sizden kontrolü istenen diğer evraklar

kontrol edilmelidir.

Yukarıda bahsedilen evrakları inceleyerek kimlik kontrolünü dikkatlice yapınız. Kimlik kontrolü yapılırken sınav giriş belgesi ve kimlik belgesindeki resmin kursiyerin yüzüne bakarak aynı kişi olup olmadığına dikkat ediniz. Özellikle direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesindeki fotoğrafla kursiyeri karşılaştırınız. Bu durum tableten fotoğraf çekileceği zamanda kontrol edilebilecektir.

Kursiyerin kimliğini kontrol ederken, kursiyerin yüz tanınmasını kesin bir biçimde yapmak için doğrudan kursiyerin yüzüne bakmanız gerekir. Kursiyere ismi ile uygun bir biçimde hitap ederek size bakmasını isteyiniz.

2918 sayılı Trafik Kanunu gereğince Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu'ndan alınıp, kurs yönetimi tarafından her kursiyer için ayrı ayrı düzenlenen "K" sınıfı sürücü aday belgesinde komisyon başkanına ayrılmış bölüm başkan tarafından imzalanır. Ancak imzalamadan önce mutlaka belgeyi kontrol ediniz. Kontrol aşamasında kursiyerin kimlik bilgileri, belgenin geçerli olduğuna dair bilgileri ve kursiyerin önceki sınav giriş bilgileri kontrol edilmelidir. "K" sınıfı sürücü aday belgesinde, kursiyerin ve eğitimi veren direksiyon eğitimi dersi usta öğreticisinin kimlik bilgileri bulunur. Direksiyon sınavında kursiyere eğitim veren usta öğreticinin dışında başka bir usta öğretici de görev alabilir. Herhangi bir yanlışlık olması halinde "**Tutanak**" tutarak kursiyerin bir sonraki sınava alınması için işlem yapınız. Bu belgede kursiyer ve usta öğreticinin imzasının olup olmadığına dikkat ediniz. İmzalanmamış ise sınava başlamadan belgeyi imzalatınız.

"K" belgesinin başlama ve bitiş tarihlerinin doğru olup olmadığını, 6 aylık süre için hazırlanıp hazırlanmadığını, belgenin başlama tarihinin kursiyerin akan trafikte eğitime başladığı tarih, bitiş tarihinin ise altı ay sonraki tarih olması gerektiğine dikkat ediniz. İlk dört hakkını tamamlayan veya belgesinin geçerlilik süresi tamamlanan kursiyerler için akan trafikte eğitime/sınava başlamadan önce belge yeniden düzenlenir. Belgenin başlama ve bitiş tarihinin özellikle formun sol üst tarafındaki bölüme yazılması gerekmektedir.

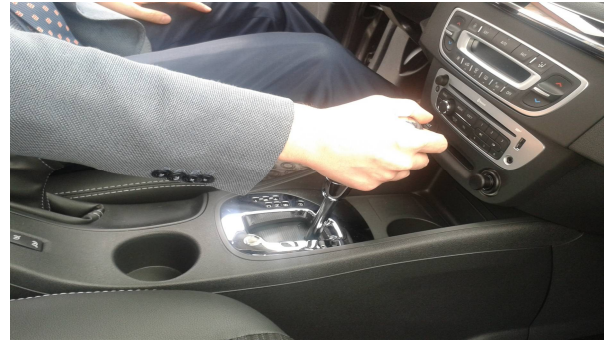
Kimlik ve evrak kontrolü aşamasında olası herhangi bir zaman aşımı ve randevu süresinin aşılması riskine karşı bu işlemlerin zamanında yapılması sınav değerlendirme komisyonlarının sorumluluğundadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği ekinde yer alan ve tablete yüklenen (EK-4) değerlendirme formunun 01 Temmuz 2018 tarihli ve 30465 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ve bir örneği ekte bulunan güncel form olup olmadığını kontrol ediniz.

Son olarak sınav yürütme komisyonu tarafından sizden istenen diğer kontrolleri ve hazırlıkları yapınız.

8.2.3. Uygun Araçla Sınav Yapılması

Direksiyon sınavı yapılacak araçlar için sınav sürecini kontrol edecek ve denetleyecekler tarafından Yönetmelik eki (EK-12) formunun doldurulması, aracın kursiyerin alacağı sertifika sınıfına uygun olup olmadığını kontrol edilmesi gerekir. Örneğin “CE” sertifika sınıfı sürücü belgeleri için sınav araçlarında Yönetmelik hükümlerine uygun römork bulunması gerekmektedir. Bunun yanında diğer araçların sınav aracı olarak kullanılıp kullanılmayacağı ile araçlarda istenen özelliklerin olup olmadığı, bu araçlarda sınav esnasında bulunması gereken aparatların (Yedek aynalar, sesli veya ışıklı uyarıcı cihaz gibi) bulunup bulunmadığı kontrol edilmelidir.

8.2.4. Motorlu Araç Trafik Belgesi ve Araç Tescil Belgesi Kontrolü

Sınav yapılacak aracın kontrolü öncelikle ruhsat üzerinden yapılacaktır. Motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesi ile araç plakası kontrol edilmelidir. Şüphelenilmesi halinde şasi numarası ile aracın kontrolünün sağlanması gerekmektedir.

Sınav ve eğitim aracının öncelikle sürücü kursu adına kayıtlı olup olmadığı kontrol edilir.

Sınav ve eğitim aracı kursiyerin istediği sertifika sınıfında gireceği sınav aracı standartlarına uygun ise sınavı başlatmak için aşağıdaki prosedürlere devam edilir.

8.2.5. Otomatik Araç Kontrolü

Bu aşamada kontrol edilecek en önemli hususlardan birisi de Yönetmelikle uygulamaya konulan otomatik şanzımanlı araçlarla yapılacak sınav uygulamasıdır.

Otomatik şanzımanlı araçlarla yapılacak direksiyon sınavları için (EK-4) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formunda “İstediği sürücü sertifikasının cinsi” bölümünde otomatik şanzımanlı araç olup olmadığına ilişkin bilgi bulunmalıdır. Ayrıca size verilen resimli direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesindeki kursiyerin alacağı sürücü belgesi sertifika bilgilerinde de otomatik şanzımanlı araçla sınav yapılacağına ilişkin bilgi bulunması gerekmektedir.

Ayrıca aracın otomatik şanzımanlı araç olup olmadığı da sınav öncesi kontrol edilmelidir.

Yukarıda bahsedilen konuların kontrolü sonucunda eksiklik veya yanlış bir durumla karşılaşılması durumunda tutanak hazırlanarak kursiyerin sınavı yapılmayacaktır. Hazırlanan tutanağın bir nüshasının en kısa süre içerisinde sınav yürütme komisyonuna teslim edilmesi esastır.

8.2.6. Sınav Şartlarının Açıklanması

Sınav öncesi aşağıda belirtilen sınav hususlarını sakın ve rahatlatıcı bir tonda kursiyere iletiniz.

Mümkünse bu konuları kapsayan bir metni önceden hazırlayarak okuyun ancak doğrudan kişiyle göz teması kurarak doğal cümleler kullanarak bu konuları aktarmanız daha olumlu ve profesyonel bir sonuç ortaya koyacaktır.

➤ **Sınavın süresi ve sınavın bitirilmesi:**

Kursiyere sınav süresi ve sınavla ilgili bilgi veriniz.

Örnek cümle:

“Sınavınız 35 dakika olup ilk 5 dakikada araç bilgisi sorgulama ile ilgili sorular bölümü uygulanacaktır. 30 dakikalık süre içerisinde ise akan trafikte uygulama sınavınız yapılacaktır. Bu süre içerisinde siz fark etmeniz de etmemeniz de bir hata yapmanız veya sürücü sertifikası almaya hazır olmadığınız kanaatine neden olacak bir davranışınızı tespit etmemiz halinde sınavınızı daha önce de bitirebiliriz.”

➤ **Sınav öncesi sorulacak güvenlik ve araç bilgisi sorgulama bölümü hakkında bilgi;**

Kursiyere sorulacak sorular hakkında bilgi veriniz.

Örnek cümle:

“Size sınav başlamadan önce aracı yeterince tanıyıp tanımadığınızı, araç kullanımı konusunda önemli teknik bilgilere sahip olup olmadığınızı test etmek amacıyla bazı sorular soracağız. Bu soruların 5 tanesini doğru cevaplayamazsanız sınavda başarısız olacaksınız.”

➤ **(EK-4) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu, değerlendirme kriterleri ve sınavın hangi hallerde sonlandırılacağı;**

Kursiyere sınav değerlendirme süreci hakkında kısa bilgi veriniz.

Örnek cümle:

“...bu sorulardan sonra akan trafikte değerlendirme formunda ifade edilen belirli beceri durumlarına göre hata bazlı bir değerlendirme ile performansınızı değerlendireceğiz. Bazı hatalarda sınavınız hemen bitirilecek bazılarında ise devam edecektir. Bu değerlendirmeler hakkında bilgilendirildiniz mi?”

➤ **Güzergâh üzerinde varsa değişiklikler;**

Kursiyere güzergâh hakkında varsa değişikliklerden de bahsederek bilgi veriniz.

Örnek cümle:

“Daha önce çalışmış olduğunuz güzergâhınızda bir değişiklik yoktur. Eğitim süresince bu güzergâhta daha önce araç kullandınız mı?”

➤ **Sınav süresince sakin ve güven veren bir sürüş için;**

Kursiyerin rahatlatılması ve sınava başlamadan önce yatırılması önemlidir.

Örnek cümle:

“Sınav esnasında özellikle kendinizden emin olunuz ve sakin bir sürüş sergileyiniz. Çok başarılı bir sürüş ve sınav gerçekleştireceğinize inanıyorum.

➤ **Kursiyerin kendini sınava hazır hissetmesi gerekliliği;**

Örnek cümle:

“Siz sınava hazır olduğunuzda başlayacağız. Hazır mısınız?”

➤ **Geri bildirim ve iletişim ile ilgili bilinmesi gereken konular**

Kursiyere iletişimin açık olduğu ve gerektiğinde sormak istediği bir konu hakkında ön bilgi verilmesi uygundur.

Örnek cümle: “Sormak veya söylemek istediğiniz bir konu olduğunda lütfen çekinmeyiniz.”

Konuşmalarınızda ve özellikle sürüş esnasında nazik bir şekilde, net ve anlaşılır bir ses tonu ile kısa cümleler kullanarak kursiyere soruları komisyon başkanı olarak sorunuz veya komutlarınızı veriniz. Vereceğiniz komutlara göre hareket etmesini kursiyerden isteyiniz.

8.2.7. Araç Bilgisi Sorgulama

(I) ARAÇ BİLGİSİ SORGULAMA BÖLÜMÜ		
1	Lastiklerin havalarının yeterli olup olmadığını gözle veya ayakla kontrol etmiyor.	MAVİ
2	Araçın kaputunu açıp akünün yerini gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
3	Motor yağı ve motor suyu konulma yerini gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
4	Cam silecek suyunun konulma yerini gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
5	Araçın bagajını açıp; stepne, krika, bijon anahtarı, reflektör ve ilkyardım çantasını gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
6	Yağ ve hararet göstergelerini gösteremiyor. Hangi durumda tehlike ifade ettiklerini bilmiyor.	MAVİ
7	Yakıt göstergesinin yerini gösteremiyor.	MAVİ
8	Uzun/kısa fâr, korna, cam silecek ve diğer kumanda kollarını gösteremiyor.	MAVİ
9	Sinyal kolunu gösteremiyor.	MAVİ
10	Araç içi aydınlatma lambalarını açıp kapatamıyor.	MAVİ
11	Dış ve iç aynaların ayar yerlerini gösteremiyor.	MAVİ
12	El frenini ve ayak fren pedalını gösteremiyor.	MAVİ
13	Gaz ve debriyaj (Otomatik vitesli araçlar hariç) pedallarını gösteremiyor.	MAVİ
14	Araçın kaç vitesli olduğunu bilmiyor (Otomatik vitesli araçlar hariç). Otomatik vitesli araçlarda P, N, D ve R komutlarının ne anlama geldiğini	MAVİ

Direksiyon eğitimi dersi sınavlarında kursiyerlere araç bilgisi sorgulama soruları sorularak (EK-4) değerlendirme formlarına göre tablete işlenmesi gerekmektedir.

Sakince (EK-4) formunda (I) ARAÇ BİLGİSİ SORGULAMA BÖLÜMÜ' nde yer alan soruları sorunuz.

Kursiyere göstermeden komisyon üyesi ile birlikte kendi tabletlerinize/formlarınıza soruların yanıtına göre gerekli işaretlemeyi yapınız. Kursiyerin

vereceği cevapları rahat duyabilmesi için komisyon üyesi kursiyere yakın bir yerde durması gerekmektedir. Kursiyerin birinci bölümdeki sorulardan beş veya daha fazla yanlış cevap vermesi veya hiç cevap vermemesi durumunda kursiyer başarısız olur.

Kursiyerin 5 veya daha fazla yanlış cevap vermesi halinde bu bölümün önemini hatırlatarak sınavı bitiriniz. Konuşmanızda sınavın amacı ve eğitimin önemine değinebilirsiniz.

Örnek soru cümleleri:

“Lütfen fren pedallarını gösterir misiniz?”

“Aracınızın aküsünü gösteriniz?”

“Dış dikiz aynaların ayarını nasıl yaptığınızı gösterebilir misiniz?”

“Sinyal ikaz ışıklandırmalarını çalıştırınız.”

“Gaz ve debriyaj pedallarını gösteriniz.”

“Yakıt göstergesindeki yakıt durumunu bildirir misiniz?”

Araç bilgisi sorgulama soruları sorulurken dışarıda sorulması gereken sorular tamamlandıktan sonra aracın içinde sorulacak sorulara geçiniz.

Bu bölümdeki soru ve komutların mutlaka önceden çalışılması gerekmektedir. Kursiyere ileri araç tekniği veya motor bilgileri sorulmamalıdır. Formda bulunmayan örneğin yağ basıncının kontrolü, yağ değişim zamanı, fren balataları gibi çok teknik ve yanlış anlamalara neden olacak sorulardan kesinlikle kaçınılmalıdır. Doğrudan (EK-4) değerlendirme formunda belirtilen hususların gösterilmesi yeterlidir. (EK-4) formunun bu bölümündeki sorulardan 2-3-4 ve 5 inci soruları “C”, “CE”, “D” ve “DE” sertifika sınıfı araçlarının sınavında sormayınız.

9. Tablet Üzerinden (EK-4) Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları Direksiyon Sınavları

9.1. Kursiyerin Sınava Hazır Olduğunun Gözlemlenmesi

Bir kursiyerin yetiştirilmesi açısından minimum eğitim şartları ilgili mevzuatta ve öğretim programlarında tanımlanmıştır. Ancak her insanın yetiştirme şartları değişkenlik gösterebilir. Bilgi, beceri, algı, yeterlilik, yetkinlik ve davranış bakımından bir sürücüde olması gereken tüm donanımlar eğitim esnasında tam olarak alınamamış olabilir. Öte yandan direksiyon sınavına duygusal ve zihinsel olarak hazır olunması gerekmektedir.

Direksiyon sınavları özellikle bir kursiyerin sürücü belgesi almaya hazır olduğunun tespit edilmesi üzerine yapılandırılır. Bu bağlamda sınav uygulayıcıları yani direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonları, kursiyerlerin öncelikle direksiyon sınavına ve trafik şartlarına hazır olduğu kabul edilerek sınavı başlatırlar.

Kuşkusuz kursiyerlerin aşırı heyecanlı olmaları başarısız olmaları için bir nedendir. Ancak sınav öncesi makul ve kabul edilebilir bir seviyede heyecanın olması beklenir.

Kursiyerlerin sınava hazırlanmasının ötesinde bu makul ama riskli olabilecek heyecanın biraz yatıştırılması son derece önemlidir. Bununla birlikte kursiyerin eğitimleri hakkında ön bilgi

almak çok daha doğru bir sınav değerlendirme yapılmasını sağlayacaktır. Aracın hemen aceleci bir şekilde hareket ettirilmesi istenmemelidir. Sakin bir dil ve tavırla aşağıdaki adımları uygulayınız.

- Kursiyer, araç dışında karşılandıktan sonra yukarıda bahsedilen kimlik kontrolü ve araç bilgisi sorgulaması esnasında daha önce bu araçla eğitim yapıp yapmadığını sorunuz.
- Kursiyerin eğitim almış olmasının önemine vurgu yaparak iyi dileklerinizi dile getiriniz.
- Hazır olduğunu hissetmesi halinde araca binmesini söyleyiniz.
- Siz de kursiyerle aynı anda güvenlik tedbirleri alarak araca bininiz. Gereksiz sorulardan kaçınınız. Güler yüzlü olmakla birlikte, kursiyere sürekli bakmayınız, yanlış anlaşılmaya meydan verecek tavırlardan kaçınınız. Özellikle siyasi ve ideolojik sorulardan sakınınız. Sınav değerlendirme komisyon üyelerinin kendilerinin fark etmediği benzer durumlar için birbirlerini uymaları insani bir yaklaşımdır.
- Başarısız olan kursiyere neden başarısız olduğunu özetle açıklayınız. Sınava, daha doğrusu trafikte seyir edecek kadar sürücü olmaya hazır bulunmak son derece önemlidir.
- Araçta gerekli kontrolleri (ayna, koltuk ayarları v.s) yaptıktan sonra akan trafikte değerlendirme yapılması amacıyla kursiyerden aracı hareket ettirmesini isteyiniz.

9.2. Akan Trafikte Direksiyon Sınavı Değerlendirmesi

Kursiyerlerin akan trafikte değerlendirilmesi direksiyon sınavının en önemli aşamasıdır. Bu aşama, kursiyerlerin sürücü sertifikası alabilmek için yeterli olup olmadıklarının gözlemlendiği, 30 dakikalık sürüş ve trafikteki seyir süresince belli bazı temel manevraların istendiği ve bazı görevler verilerek kursiyerin trafik ve yol durumlarına verdiği tepkilerin değerlendirildiği bir süreçtir.

Bu süreçte kursiyerin bütün davranışları değerlendirmeye alınacağından özellikle sürüş hâkimiyetinin, trafikteki diğer sürücüleri riske atmamasının yeterliliğinin, tehlikeleri önceden sezebilme dikkatinin, heyecanını kontrol edebilirliğinin ve aracı kullanma yeterliliğinin olup olmadığı test edilmelidir.

9.3. Tablet Üzerinden (EK-4) Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu'nun Doldurulması

Genel prensiplerle uyumlu olarak, (EK-4) değerlendirme formunda AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ içerisinde iki ayrı değerlendirme kriter türü dikkat çekmektedir. Bu bölümler;

- Tek madde ile doğrudan hatalara göre yapılan değerlendirme kriterleri,
- Madde başlıkları altında detaylandırılmış hatalara göre değerlendirme beceri kriterleri

olarak ele alınmalıdır.

Bu davranışlar ideal sınav şartlarında karşılaşılan durumların en doğru bir biçimde değerlendirilebilmesi için dizayn edilmiştir. (EK-4) değerlendirme formu incelendiğinde bu davranışların betimlenmiş hatalarla detaylandırıldığı görülmektedir. Yukarıda ele alınan “Özellikle dikkat edilecek trafik ve yol unsurları”nın değerlendirilmesine yönelik hatalar ve davranışlar (EK-4) formda ilgili yerlerde bulunmaktadır.

Bu formun dikkatlice incelenmesi ve hangi davranış ve trafik unsuru için beklenen olumlu beceri ve davranışlar ile olası hataların tespit edilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Tespit edilen hataların hangi alanla ilgili olduğunun net bir şekilde yorumlanması gerekmektedir.

(EK-4) değerlendirme formunda yer alan her bir durum için sınavı bitirecek büyük hatalar (ağır kusurlar) karşısında kırmızı kutucuklar, sınavı bitirmeyecek küçük hatalar (hafif kusurlar) karşısında sarı kutucuklar bulunmaktadır.

Güzergâh içerisinde sürüş esnasında kursiyerlerin beceri ve trafik algısına göre yeterliliğini her bir durum için dikkatlice değerlendiriniz. Gözlemlediğiniz hatayı tablet üzerinden (EK-4) değerlendirme formuna işaretleyiniz.

Aynı veya farklı hataya ait iki hafif kusur (**sarı**), ya da bir ağır kusur (**kırmızı**) tespit edilmesi halinde sınavı bitiriniz.

Sınav değerlendirme komisyonu üyesi ile koordineli çalışmaya özen gösteriniz. Sınav öncesi bu bölümdeki unsurlar ile yolun ve trafiğin içerisinde karşılaşılabileceğiniz durumlar için önceden komisyon üyesi ile birlikte çalışın.

Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonları tarafından sınav güzergâhları mutlaka çok iyi bilinmelidir. Sınav öncesi güzergâh üzerinde keşif gezisi yapılarak kilit noktaların ve sürüş esnasında olabilecek olası hataların önceden tespit edilmesi faydalı olacaktır.

Ayrıca direksiyon sınav yürütme komisyonlarınca sabah toplantılarında güzergâh üzerindeki olası trafik hatalarına dikkat çekilecektir. Bu konuda sorularınızı lütfen çekinmeden sınav yürütme komisyonlarına kısaca sorunuz. Ancak unutulmamalıdır ki direksiyon sınavı esnasında olası trafik ve sürüş hatalarının tespit edilmesi sizin sorumluluğunuzdadır.

Sürüş esnasında kursiyerin “Akan trafikte sürüş becerisi ve trafik algısına yönelik davranışlar” değerlendirilirken aşağıdaki hususların açıklanması yerinde olacaktır.

9.4. Tek Madde ile Doğrudan Hatalara Göre Yapılan Değerlendirme Kriterleri

Bu bölümler genel bir beceri değerlendirmesi yerine net olarak görülen hatalar üzerinde bir değerlendirme yapılacak şekilde düzenlenmiştir. (EK-4)'teki madde numaraları ve bu bölümlere ilişkin açıklamalar aşağıda gösterilmektedir.

1	Araca bindiğinde koltuk ayarlarını kontrol etmiyor.	SARI	SARI
2	Araca bindiğinde ayna ayarlarını kontrol etmiyor.	SARI	SARI
3	Emniyet kemerini takmıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
4	Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisinde olduğu gözlemlendi.	KIRMIZI	KIRMIZI

9.4.1. Araca Bindığında Koltuk Ayarlarını Kontrol Etmiyor

Rahat ve araca hâkim bir sürüş için öncelikli şartlardan birisi koltukların ayarlanmasıdır. Ayakların pedallara ve kolların direksiyon ve diğer kumanda kollarına göre ayarlanması gerekir. Kursiyerin en rahat ettiği ve alışık olduğu şekilde bir koltuk ayarı yapması beklenir.

Sınav değerlendirme komisyonu üyelerinin veya usta öğreticinin yardımı olmadan ayar yapılması esastır. Ancak kursiyerin tarif etmesi (yukarı, aşağı, ileri, geri gibi) şartıyla dışarıdan yardım alınabilir.

Koltuk ayarı yapmayan veya rahat ve güvenli bir sürüşü engelleyecek şekilde ayar yapan (örneğin görüşü etkileyecek şekilde aşırı yatıran veya dikleştiren) kursiyerler için işaretleme yapılır.

9.4.2. Araca Bindığında Ayna Ayarlarını Kontrol Etmiyor

Ayna kontrolü trafik güvenliği için çok önemlidir. Sürücülerin maksimum görüş alanına sahip olması trafik ve araç kontrolünün sağlanması açısından ayrıca gereklidir. Hem iç hem de iki dış aynanın kontrol edilmesi gereklidir.

Bu bölümde ayna kontrolü yapılmadığı zaman sarı bölüm işaretlenmelidir. İşaretleme yapıldıktan sonra sürüş ve trafik güvenliği bakımından kursiyere ayna kontrolü yapması söylenebilir.

Burada en önemli nokta kursiyerin oturduğu pozisyonda rahat bir görüş sağladığından emin olunmasıdır. Ayna düzeltilmesine rağmen rahat bir görüş yapılamadığının anlaşılması halinde kursiyerle gerekli iletişime geçilerek aynayı ayarlama becerisi üzerine konuşulabilir. Ayna ayarlarını kontrol etmeyen için sarı işaretlenmelidir. Ancak aynayı ayarlayamayan kursiyer başarısız sayılır. Akan trafiğin kontrol edilmesinde aynaların büyük önemi olduğu için komisyon başkanının kendisi için konulan yedek aynaları da ayarlaması gerekmektedir.

9.4.3. Emniyet kemerini takmıyor

Bu bölümde kursiyerin emniyet kemerini takması kontrol edilmelidir. Kursiyerlerin aracı hareket ettirmeden

önce emniyet kemerini takması gerekir. Ancak ideal olan araç çalıştırmadan önce emniyet kemerinin takılmasıdır. Emniyet kemerini takarken öncelikle kursiyerin kemeri takmasını gözlemleyiniz. Kursiyer emniyet kemerini taktıktan sonra başkan olarak sizde emniyet kemerini takınız. Ayrıca arkadaki komisyon üyesi ile araçtaki usta öğreticinin de emniyet kemeri takma zorunluluğunun olduğunu unutmayınız. Emniyet kemerini takmayan kursiyer başarısız sayıldığından sınavın sonlandırılması gerekir.

9.4.4. Alkol, Uyuşturucu veya Uyarıcı Maddelerin Etkisinde Olduğu Gözlemlendi

Kursiyerlerin alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisinde olmaları halinde kursiyerin sınavı hemen sonlandırılır. Alkol veya uyuşturucu alan kursiyerlerde şüphe uyandıran hal ve hareketler gözlemlenir. Bu durumda kursiyer trafiğe çıkartılmadan tespit daha önemli olduğundan bu ve benzer durumdan şüphelenilen kursiyerin akan trafiğe çıkmasına izin verilmemelidir.

Alkol veya bağımlılık yapan maddelerin kokusunun veya etkisinin direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu tarafından hissedilmesi (aşırı dengesiz konuşma ve/veya davranış ve hareket bozuklukları gibi davranışların gözlemlenmesi.. vb) halinde bu durumun tespit edilmesi için güvenlik görevlilerinden yardım istenmelidir. Bu durumun kesinleşmesi halinde tutanak tutularak kursiyerin sınavı sonlandırılır.

Heyecandan veya başka bir sebepten kursiyerin elleri veya ayakları titreyebilir. Araç hareket etmeden önce kursiyerde aşırı heyecan ve telaş gözlemlenmesi halinde, birkaç saniye kursiyerin beklemesini ve derin nefes almasını isteyebilirsiniz. Ancak aşırı heyecan ve telaşının geçmemesi, aracı güvenli bir şekilde süremeyeceğinin anlaşılması halinde sınav yapılmamalıdır.

9.5. Madde Başlıkları Altında Detaylandırılmış Hatalara Göre Sınav Değerlendirilmesi

Bu bölümlerde 16 ana madde başlığı altında detaylandırılmış hatalara göre yapılmış açıklama ve değerlendirmeler olup detaylar aşağıdadır.

9.5.1. Aracı Çalıştırma Becerisi

ARACI ÇALIŞTIRMA			
5	a) Aracı çalıştırmadan önce debriyaja basmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>) veya vitesi boşa almıyor.	SARI	SARI
	b) Aracı çalıştıramıyor.	SARI	SARI
	c) Araç çalıştığı halde kontak anahtarını marş kademesinde tutmaya devam ediyor.	SARI	SARI

Kursiyer, sürüşe başlamadan önce son kontrollerini yaparak aracın hazır olduğundan emin olmalıdır. Bundan sonra aracı çalıştırmak için kursiyer harekete geçmelidir. Aracı çalıştırmadan önce debriyaja basarak vitesi boşa almalıdır. Otomatik vitesli araçlarda debriyaj olmadığından aracı doğrudan çalıştırmalıdır. Kursiyerin aracı çalıştıramaması, debriyaja basmaması, vitesi boşa almaması veya aracı çalıştırdığı halde kontak anahtarını marş kademesinde tutmaya devam etmesi durumunda bu maddelerden dolayı formun bu bölümünde işaretlemeler yapılmalıdır.

Bu bölümde üç hafif kusur (**sarı**) verilmiştir. Aynı kusuru iki kez veya farklı iki kusuru yapmaları halinde sınav sonlandırılır. Örneğin buradaki kusurlardan bazıları marşa uzun basmak, çalıştırırken vitesi boşa almamak, aracı çalıştıramamak gibi.

9.5.2. Kalkış Yapma (Aracı Harekete Geçirme) Becerisi

KALKIŞ YAPMA (ARACI HAREKETE GEÇİRME)			
6	a) Aracı hareket ettirmeden önce el frenini indirmiyor.	SARI	SARI
	b) Kalkışı doğru vitesle yapmıyor, Otomatik vitesli araçlarda kalkış yaparken vitesi D pozisyonuna getirmiyor.	SARI	SARI
	c) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	
	ç) Kalkış yaparken omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	d) Kalkış yaparken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	
	e) Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	SARI	SARI
	f) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI	SARI
	g) Kalkışta trafik akışı ile uyumlu hareket edemiyor.	SARI	SARI
	ğ) Trafiği tehlikeye düşürecek şekilde hızlı ve kontrolsüz kalkış yapıyor.	KIRMIZI	
h) Kalkış yaptıktan sonra aracı doğru şeride konumlandıramıyor.	SARI	SARI	

Bu bölümdeki hatalardan bazıları hafif kusur (sarı) olarak kabul edilmiştir. Aynı hatayı iki kez veya farklı iki hatayı yapmaları halinde sınav sonlandırılır. Örneğin buradaki hatalardan bazıları aracı hareket ettirmeden önce el frenini indirmemesi, kalkışı doğru vitesle yapmaması, Otomatik vitesli araçlarda kalkış yaparken vitesi D pozisyonuna getirmemesi, omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmaması, aracı sarsması, kalkış yaparken motoru stop ettirmesi, trafik akışı ile uyumlu hareket etmemesi, kalkış yaptıktan sonra aracı doğru şeride konumlandırmaması gibi hatalardır.

Bu bölümde yedi küçük hata, üç büyük hata yer almaktadır. Büyük hatalar, aynaları ile trafiği kontrol etmemesi, sinyal vermemesi ve trafiği tehlikeye düşürecek şekilde hızlı ve kontrolsüz kalkış yapmasıdır.

Bu bölümün değerlendirmesi yapılırken kursiyerin trafiği nasıl kontrol ettiğini, ön ve arkaya bakıp bakmadığını özellikle bakış sürelerine dikkat ederek gözlemleyiniz. Bu durumda kursiyerin aynaları kullanması çok önemlidir. Kör noktaların görülmesi için bazen sürücüler arkalarına dönerek bakıp ve kontrol ederler. Bu olumlu bir davranıştır. Sınav sonunda böyle bir davranış gözlemlemeniz halinde olumlu bir davranış olarak kursiyere bunu söylemek üzere not edebilirsiniz.

Çıkış yapılırken özellikle arkadan ve karşıdan gelen araçlar dikkatlice kontrol edilmelidir. Birçok kursiyerin, sadece önlerine bakarak arkadan gelen araçları –belki de sinyallerine güvenerek- kontrol etmeden çıktıkları gözlemlenmektedir.

Kursiyerin, yola kontrolsüz çıkış yapması, sinyal vermemesi, trafiği tehlikeye düşürecek şekilde hızlı çıkış yapması veya doğru şeritte aracını yola çıkartamaması halinde başarısız sayılması gerekir.

9.5.3. Araç Kumanda Pedallarına İntibak Etme Davranışı

ARAÇ KUMANDA PEDALLARINA İNTİBAK			
7	a) Vites değiştirirken debriyaj pedalına tam basmıyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI	SARI
	b) Vites değiştirirken gaz pedalını doğru kullanmıyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI	SARI
	c) Vites değiştirirken doğru sıralamaya uymuyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI	SARI
	ç) Vites değiştirirken aracın kontrolünü kaybediyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	KIRMIZI	
	d) Sevir halindeyken yola bakmayı bırakıp vites koluna bakarak vites değiştiriyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	KIRMIZI	
e) Gaz ve frene tam intibak edemiyor.	SARI	SARI	

Bu bölümdeki hataların bazıları hafif kusur (sarı) , bazıları ağır kusur (kırmızı) olarak kabul edilmiştir. Hafif kusurlardan aynı kusuru iki kez veya farklı iki kusuru bir kez yapmaları halinde sınav sonlandırılır. Bu maddedeki kusurlar sürüş esnasında herhangi bir anda bile test edilebilir. Örneğin ışıklı kavşaklarda durma ve hareket ettirmede veya yoğun trafikte yavaşlama-durma yapıldığında araç vitesleri ve pedallara intibak doğrudan test edilebilir.

Pedalların sık kullanılması durumunda kursiyerlerin bu senkronize hareketlere yatkın olmaları beklenir. Bu becerileri zayıf kursiyerlerin, genelde birden fazla hafif sayılan kusurları yaptıkları görülür. Bu beceri gözlemlenirken koltuğu göstermelik ayarlama sonucu pedala yeteri kadar ulaşamayan veya senkronize hareketleri yeteri kadar çalışmayan kursiyerler hemen göze çarparlar. Bu bölümde vitesi değiştirirken debriyaj pedalına basmaması, gaz pedalını doğru kullanmaması, doğru sıralamada vites değiştirmemesi, gaz ve frene intibak edememesi gibi dört hafif kusur (sarı) değerlendirilerek bundan sonraki muhtemel hatalar dikkate alınmalıdır. Vitesi

değiştirirken aracın kontrolünü kaybetmesi, seyir halindeyken yola bakmayı bırakıp vites koluna bakarak vites değiştirmesi iki ciddi ağır hata olup bu hatalardan birisinin yapılması durumunda ciddi riskler oluşturacağından sınavın hemen sonlandırılması gerekmektedir.

9.5.4. Direksiyon Hâkimiyeti Davranışı

DİREKSİYON HÂKİMİYETİ		
8	a) Direksiyon simidini doğru pozisyonda tutmuyor.	SARI SARI
	b) Aracı kontrol edemiyor, sağa sola savuruyor.	KIRMIZI
	c) Aracı şerit içinde gezdiriyor.	SARI SARI

Direksiyon hâkimiyeti beceri davranışı test edilirken iki hafif kusur ve bir ağır kusur tanımlanmıştır. Bunun nedeni sürüş esnasında kursiyerlerin araca hâkim ve kontrollü sürüş yapıp yapmadıklarına odaklanması istenmektedir. Çoğu kursiyerin anlık da olsa araçları sağa veya sola aniden savurdukları gözlemlenmektedir. Sürekli olmayan bu hatanın tespiti oldukça kolaydır ancak dikkat gerektirir.

Kursiyerler acemi sürücü olduklarından bu durum birçok sınav değerlendirme komisyon üyesi tarafından normal karşılanır. Oysa çok tehlikelidir ve genel araç hâkimiyetinin zayıflığına işaretler. Özellikle acemilerde ölümcül kazalara neden olabilir. Kursiyerler anlık araç savurmalarını bazen hissedemeyebilirler ya da aracın savurulmasından etkilenerek kontrolü kaybedebilirler. Yanlış bir hamle ile -örneğin aniden frene basmak- daha tehlikeli bir duruma girebilirler.

Kursiyerlerin sürüş esnasında şerit çizgisi içinde düzgün bir sürüş yapabilmeleri beklenir. Şerit içinde aracın sürekli gezmesi veya şerit çizgilerine çok yakın mesafede araç kullanılması durumu hafif kusur olarak değerlendirilir. Aracın sağa sola savurulması ise ağır kusurdur.

9.5.5. Şerit İzleme ve Değiştirme Davranışı

ŞERİT İZLEME VE DEĞİŞTİRME		
9	a) Aracı şerit çizgilerinin içerisinde kullanamıyor, iki şeridi birden kullanıyor.	KIRMIZI
	b) Şerit değiştirmeden önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	c) Şerit değiştirmeden önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
	ç) Şerit değiştirmeden önce zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	d) Şeridini değiştirirken yoldaki kesik ve sürekli çizgilerin anlamlarına uygun hareket etmiyor.	SARI SARI
	e) Emniyet şeridini ihlal ediyor.	KIRMIZI
f) Sürekli sol şeridi işgal ederek araç kullanıyor.	SARI SARI	

Bu bölümde dört ağır kusur üç hafif kusur değerlendirmeye alınmıştır. Kesik ve sürekli çizgilere uygun hareket etmemek hafif kusur olarak kabul edilmiştir. Şerit çizgilerinin ihlal edilmesi ve aracı iki şeridi kullanarak sürmesi ağır kusur kabul edilmiştir. Emniyet şeridi zorunlu hallerde kullanılan bir şerit olması sebebi ile bu şeritte araç kullanmak ağır kusur olduğundan sınavın sonlandırılması gerekir. Kursiyerlerin şerit izleme ve şerit değiştirme kurallarına tam olarak uyamadıkları genel bir gözlemdir. Sürekli sol şeritte sürüş yapmak ve bu şeridi kullanmak trafiği tıkanma noktasına getireceğinden kursiyerin bu şerit için duyarlı davranış göstermesi için eğitilmesi ve bu durumu kalıcı davranış haline getirip getirmediğini değerlendirmek gerekir.

Şerit izleme ve değiştirme bölümü kursiyerin en fazla dikkat etmesi gereken bölümlerden birisi olduğundan bu bölümde kursiyerin davranışlarının iyi gözlemlenmesi ve değerlendirmelerin bu duruma göre yapılması çok önemlidir.

Şerit değiştirirken diğer araçlarla iletişim ve kontrol çok önemlidir. Ayrıca şerit değiştirmelerde önündeki araçla olan mesafenin ayarlanması ve arkadan gelen aracın hızının doğru tahmin edilmesi hayati bir öneme sahiptir. Öndeki aracı takip mesafesinin ne kadar olması gerektiği hususunda kursiyerin bilgi sahibi olup olmadığının test edileceği bir bölüm olduğu da dikkate alınmalıdır. Sürüş esnasında bu durumdan korkan ve şerit değiştirmeden kaçınan kursiyerler olabilir. Ancak sürücülerin gerektiğinde şerit değiştirmeleri esastır.

9.5.6. Kavşaklara Yaklaşma ve Kavşaklarda Sağa Sola Dönüşler

KAVŞAKLARA YAKLAŞMA VE KAVŞAKLARDA SAĞA SOLA DÖNÜŞLER		
10	a) Kavşağa yaklaşırken yavaşlamıyor.	KIRMIZI
	b) Kavşağa yaklaşırken döneceği yöne uygun şeride zamanında girmiyor.	KIRMIZI
	c) Dönüş öncesinde zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ç) Kavşakta karşıdan ve yandan gelen araçları kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	d) Kavşakta geçiş hakkı kurallarına uymuyor.	KIRMIZI
	e) Sağa sola dönüşlerden önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	f) Sağa sola dönüşlerden önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
	g) Dönüşünü tamamladıktan sonra yönüne uygun şeride girmiyor.	SARI SARI

Yol kullanıcıları için kavşaklar ve kavşakta yapılan davranışlar hayati önem arz eden hususlardır. Sağa veya sola dönüşler bir direksiyon sınavı için en temel becerilerdendir. Her türlü yol şartlarında dönüş kurallarına uyulması, örneğin sinyal verilmesi, doğru şeride zamanında girilmesi, aynaların kontrolü çok önemlidir.

Dönüşlerde yol ve araç şartlarına göre değişen açılarda geniş ve dar dönüş yapmaları ayrıca değerlendirilmesi gereken hususlardır. Yolun durumuna göre dönüş yapılan yolun kontrolü ve girilen yolun güvenliğinin sağlanmaması da ağır kusurlardandır. Bu sebepten kavşaklara yaklaşma ve kavşaklarda sağa sola dönüşlerde ağır kusurların daha çok bulunacağı bir bölüm olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirmenin bu ölçüye göre yapılması elzemdir.

Her güzergâhta farklı yollara giriş ve çıkışlar; tali yollardan ana yollara, ana yollardan tali yollara girişler, daralan şehir yollarından genişleyen otoyollara geçiş, sürüş esnasında karşılaşılan durumlardır. Kursiyerlerin bu yollara kontrollü girişleri veya bu yollardan çıkışları çoğunlukla hayati olabilmektedir. Kursiyerlerin yollara giriş ve çıkışları esnasında kesinlikle yardım şeklinde bir müdahale yapılmamalıdır.

Kursiyerlerin yola tam hâkim olmaları başkalarının komutundan ziyade kendilerinin göreberek ve emin olarak sürüş yaptıklarının test edilmesi için yol giriş çıkışları en uygun yerlerdir. Giriş ve çıkışlarda ayna kontrolü yapılmıyorsa kursiyer başarısız olarak değerlendirilir.

Bu bölümde sadece kör noktaların kontrolü ve dönüşünü tamamladıktan sonra yönüne uygun şeride girmemesi hafif kusur olarak kabul edilmiştir. Buradaki amaç kavşağa yaklaşma kurallarına dikkat çekmektir. Kontrollerin yapılması şüphesiz çok önemlidir. Kavşaklar çok farklı şekillerde olabilir, dönel kavşaklar, akıllı kavşaklar, sinyalize edilmiş kavşaklar, kontrolsüz geçişlere izin verilen üç yol, dört yol, beş yollar gibi.

Kavşaklarda dönüş yapılacaksa doğru şerit izlenmesi gibi davranışlar da bu bölümde gözlemlenecek durumlardandır.

9.5.7. Araç Seyir Halindeyken Değerlendirilecek Diğer Davranışlar

ARAÇ SEYİR HALİNDEYKEN DEĞERLENDİRİLECEK DİĞER DAVRANIŞLAR		
11	a) Işıklı trafik cihazları, trafik levhaları ve diğer trafik işaretlerine uymuyor.	KIRMIZI
	b) Trafik polisini, yol ikaz ve değişikliklerini veya diğer yönlendirmeleri fark etmiyor.	KIRMIZI
	c) Araç kullanımı sırasında araç hakimiyetini ve trafik güvenliğini tehlikeye düşürecek düzeyde heyecanlı ve telaşlı olduğu görüldü.	KIRMIZI
	ç) Yaya ve okul geçitlerinde yayalara ve bisikletlilere geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI
	d) Hemzemin geçitlerde geçiş kurallarına uymuyor.	KIRMIZI
	e) Geçiş üstünlüğüne sahip araçlara geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI
	f) Araç seyir halindeyken iç ve dış aynalardan trafiğin akışını kontrol etmiyor.	SARI SARI
	g) Takip mesafesini kurallara uygun olarak ayarlayamıyor.	KIRMIZI
	ğ) Güzergahı bilmiyor, güzergah dışına çıkıyor.	KIRMIZI
	h) Genel olarak araç kullanma becerisi zayıf.	KIRMIZI

Sürüş esnasında kursiyerlerin, trafik işaretleri ile yollardaki trafik ikazından sorumlu kişiler ile en önemlisi trafik polislerinin farkında olmaları, trafik düzenlemeleri için yapılan olağanüstü müdahalelere uymaları gerekir. Bu gibi durumlarda, trafik polisinin yönlendirme ve işaretlerini bilmeli ve anlamalıdır.

Güzergâh içerisindeki trafik ikaz işaretleri ile trafik polisinin uyarılarını dikkate almayan veya uymayan kursiyerler sınavda başarısız olurlar. Uyarı veya yönlendirmelere uymamak, yanlış yorumlamak veya yanlış yöne dönmek gibi bir durumda kursiyere sorun anlatılarak sınav sonlandırılmalıdır.

Sürüş esnasında heyecandan veya başka bir sebepten kursiyerin elleri veya ayakları titreyebilir. Hatta normal bir insana göre çok telaşlı veya sinirli olabilir. Aracın hareket ettirilmesini veya genel sürüşü etkilemiyorsa bu durum, bir sorun olarak değerlendirilmemelidir.

Eğer araç hareket halinde iken, trafikte risk oluşturacak, araç hâkimiyetini azaltacak bir etki varsa veya kursiyer panik içinde hareket ediyorsa, aracın uygun bir yerde durdurulmasını isteyiniz. Bu durumda “Genel olarak araç kullanma becerisi zayıf.” maddesini işaretleyerek sınavı sonlandırınız.

Kursiyerin sınavda sürüş esnasında geniş bir görüş açısına sahip ve yola hâkim bir şekilde araç kullanması gerekmektedir. Sürüş esnasında en önemli trafik unsurlarından olan trafik işaretleri ile özellikle ışıkların fark edilmediği, kırmızı olmasına rağmen ışık ihlallerinin yapıldığı birçok olay vuku bulmaktadır.

Bu durum kursiyerin yola hâkim olmadığı işaretleri göremediği veya önemli ölçüde dikkat eksikliği olduğunun bir göstergesi olabilir. Sürücülerin trafik işaretlerini görmeme hakkı veya bu işaretlere uymama hakkı asla olamaz ve böyle hatalar asla affedilemez.

Ülkemizde takip mesafesinin korunması konusunda karşılaşılan bir davranış sorunu söz konusudur. Tüm sürücüler için hayati öneme sahip olan seyir halinde araçların takip mesafesinin uygun olarak ayarlanması gerekmektedir.

Gerek sürüş esnasında gerekse duran bir araca yaklaşma halinde kursiyerlerin uygun bir mesafeyi korumaları güvenli sürüşün en önemli şartıdır. Sürüş esnasında aracın hızının yarısı takip mesafesidir. Örneğin 50 km/saat hızla giden bir aracın takip mesafesi 25 metredir.

Yaya veya okul geçitlerinde yaya ve bisikletlilere yol verilmesi bu geçitlere yaklaşırken hız düşürülmesi, özellikle çocukların bulunduğu durumlarda dikkatli ve güvenli sürüş ortaya konulması gerekmektedir. Yaya geçitlerinde geçmeyi bekleyen yayalara durarak yol verilmesi kursiyerlerden beklenen bir davranıştır. Ancak bu süreçte, durma ve yol verme davranışının ani hareketle yapılmaması, trafiği tehlikeye düşürecek şekilde sürüş yapılmaması gerekmektedir.

Ülkemizde bisiklet yolları artmaya başlamıştır. Kursiyerlerin sürüşleri esnasında bu yollardaki davranışları gözlenirken diğer yol kullanıcıları ile olan iletişimi değerlendirilmeli, yol hakkı olanlara yolun verilmesi test edilmelidir.

Şehirlerimizde tramvay ve banliyö gibi ulaşım araçlarının hemzemin geçişleri ile otoyollardaki hemzemin geçişler oldukça tehlikelidir. Sınav güzergâhlarının özellikle hemzemin geçitlerin olduğu yerlerden geçirilmesi özellikle tavsiye edilmektedir.

Kursiyerlerin bu geçişlerde kurallara tam olarak uymaları, yavaşlamaları, yol kontrolü, işaret ve ikazları fark ederek gerekli davranışları göstermeleri gerekmektedir. Ayrıca aracın doğru pozisyonda durdurulması, geçerken yol kontrollerinin yapılması, işaretçilerle göz temasının

kurulması, karşıdan gelen araçlar gözetilerek doğru bir rota ile geçişin yapılması gerekir. Bu davranışları yapamayan kursiyerlerin sınavları sonlandırılır.

Trafikte geçiş üstünlüğü olan araçlar tüm kursiyerler tarafından bilinmeli ve karşılaşılması durumunda gerekli kolaylığın sağlanması ve geçiş üstünlüğünün kendilerine verilmesi gerekir. Kursiyerlerin sınavlarda bu araçlara yol vermeme veya doğru karar veremeyerek trafiği aksatmaları kabul edilemez.

Acil durumlarda ikaz veren ambulans, itfaiye, polis ve diğer geçiş üstünlüğü olan araçlara yol verme kurallarının bilinmesi her sürücüdenden beklenir. Ancak bu durumda kendisini ve trafikteki diğer araçları tehlikeye sokmadan, geçiş üstünlüğü olan araçlara yolu açmak veya yol izni vermek için doğru davranış sergilenmeli, kursiyerlerin karar verebilme becerileri de gözlemlenmelidir.

Genel sürüş esnasında kursiyerlerin sıklıkla aynaları, daha doğrusu aynaları kullanarak arka ve yan yolları kontrol etmeleri beklenir. İç dikiz ve her iki dış yan aynalar sayesinde trafiğin kontrolü iyi bir sürücü olmanın gereğidir. Burada yapılacak bir hata her ne kadar hafif kusur (sarı) gibi algılsa da kursiyer için

sürücü olmaya ne kadar hazır olduğunun da bir göstergesidir.

Bu beceri özellikle kilit durumlara göre, örneğin parktan veya duraklanan noktadan yola çıkışlarda, düz yolda, ilk hareketlerde veya dönüşlerde değerlendirilecektir.

Kursiyerlerin yola hâkim olabilmeleri için düz bir sürüş esnasında da ayna kontrolleri yapılmalıdır. Sürüş esnasında kursiyerlerin aynalardan belli aralıklarla ve ihtiyaç olduğunda yolu ve trafiği kontrol edip etmediği değerlendirilir.

Bu bölüm kaza yapma risk oranlarının yüksek olduğu bir bölüm olması sebebi ile dokuz ağır kusur ve bir hafif kusur olarak düzenlenmiştir. Özellikle sınav yapımcıların bu bölümde daha dikkatli davranmaları gerekmektedir.

9.5.8. Önündeki Aracı Geçme (Sollama Yapma) Davranışı

ÖNÜNDEKİ ARACI GEÇME (SOLLAMA YAPMA)		
12	a) Sollamaya başlamadan önce aynalar ile trafik kontrolü yapmıyor.	KIRMIZI
	b) Sollamaya başlamadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
	c) Sollamaya başlamadan önce ve zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ç) Sollama yaparken önündeki ve diğer şeritlerdeki araçları tehlikeye atıyor.	KIRMIZI
	d) Sollama yaparken kendi hızını ve diğer araçların hızlarını dikkate almıyor.	KIRMIZI
	e) Kendisini geçmek isteyen araç olduğunda geçilme kurallarına uymuyor.	KIRMIZI

Şerit değiştirme becerisinden biraz daha fazla dikkat ve beceri isteyen davranış, araçların sollanmasıdır. Şerit değiştirmeden çekinen kursiyerler sollamadan da çekinecektir. Ancak araç sollama temel sürüş becerilerinden birisidir.

Hızın ayarlanması, geçilecek araca yaklaşma, sinyal ve kontrollerin zamanında ve tam olarak yapılması, şerit değiştirme ve sollama için hızlanma ve hızın tekrar ayarlanması, doğru vites geçişleri, yolu ve trafiği okuyarak sollama, anında karar verme, aracı solladıktan sonra hızı ayarlayarak ve kontrolleri yaparak tekrar şeridine girme becerileri tam olarak gözlemlenmelidir. Ayrıca aracı sollarken şerit takibi veya geçilen-sollanan araçlarla araç mesafesinin korunamadığı çok açıktan veya aşırı yanaşarak geçme yapıldığı çok fazla gözlemlenmektedir. Yolun uygun yerlerinde kursiyerden şerit değiştirmesi istenmelidir.

Bir direksiyon sınavında sollama mutlaka yapılması ve gözlemlenmesi gereken becerilerdendir. Bunun için kursiyerin davranış ve becerileri iyice kontrol edilmelidir. Sollama esnasında “direksiyon hâkimiyeti, hız kuralları” ile ilgili davranışlar da ayrıca değerlendirilebilir.

Akan trafik içerisinde araçların farklı hızlarla seyretmesi ve birbirlerini geçmesi gayet normaldir. Kurallara göre sollama veya geçiş üstünlüğü olan araçlara güvenli bir biçimde yol verilmesi en az sollama yapmak kadar önemli bir sürücülük becerisidir.

Kursiyerlerin geçmek isteyen araçları fark edememeleri, yanlış şekilde yol vermeleri (örneğin, aracı sarsmaları veya şerit izlerken aracı savurmaları gibi), tereddütlü bir sürüşle gereksiz yere hızlanmaları veya aşırı yavaşlamaları, geçmekte olan araca göre hızlarını ayarlayamamaları gibi birçok hatalı davranışlar gözlenmektedir. Bu durum kursiyerin sürücü olmaya hazır olmadığını bir göstergesidir. Sınav esnasında yukarıda bahsedilen yetersizlikler veya benzer hataların gözlemlenmesi halinde sınav sonlandırılmalıdır.

Kursiyerin araç sürüşü esnasında kendisini geçmek isteyen araçlara ilişkin bilgiler yukarıda açıklanmıştır. Burada ise kendisini geçmek isteyen araçlar dışında, örneğin karşıdan gelen araçlara geçiş kolaylığı sağlayacak şekilde araç kullanma davranışları kastedilmektedir. Bu davranışın ölçüleceği bir diğer durum ise örnek olarak yoğun trafiğin olduğu anlarda yol isteyen veya yola girmek üzere hareket eden araçlara yol verilmesi kursiyerler için olumlu bir davranıştır.

Daralan yollarda karşıdan gelen veya yokuş yukarı çıkan ve dezavantajlı durumda olan araçlara yol verilmesi bir trafik kuralıdır. Olumsuz bir şekilde yol hakkının kullanılmasını engelleyen, diğer araçları tehlikeye düşüren davranışların gözlemlenmesi halinde kursiyere durum açıklanarak sınav bitirilmelidir.

Bu bölümün de kaza yapma riskinin yüksek olduğu bir bölüm olması sebebi ile beş ağır kusur ve bir hafif kusur olarak düzenlenmiştir. Özellikle sınav yapımcıların bu bölümde ayna kontrolü, hız kontrolü ve sinyal verilip verilmediğine iyice odaklanmaları ve daha dikkatli davranmaları gerekmektedir.

9.5.9. Hız Kuralları Davranışı

HIZ KURALLARI		
13	a) Hız levhalarına uymuyor, azami hız sınırını aşıyor.	KIRMIZI
	b) Yaya, okul, bisiklet vb. geçitlere yaklaşırken hızını azaltmıyor.	KIRMIZI
	c) Trafikte seyir halindeyken gereksiz yere fren yaparak trafiği tehlikeye düşürüyor.	KIRMIZI
	ç) Yol için belirlenen asgari hız sınırlarına uymuyor, çok yavaş araç kullanıyor.	SARI SARI
	d) Sürekli aynı vitesle araç kullanıyor, zamanında vites değiştirmiyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
e) Hızlanma ve yavaşlamalarda aracın hızını ayarlayamıyor.	SARI SARI	

Hız kurallarına uyulmaması kursiyerler için oldukça sık rastlanan hatalardandır. Yol için belirlenen hız limitlerinin üzerine çıkılması doğrudan başarısızlık sebebi olduğu gibi süre kaygısından dolayı çok yavaş gidilmesi de hata olarak değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Yol için belirlenen hız limitlerine dikkat etmeden aracı çok yavaş kullanması trafiğin akışını engelleyeceğinden özellikle değerlendirilmelidir. Ayrıca yol ve hız limitlerine uyulmaması da ağır bir kusur olarak değerlendirilir.

Sınav değerlendirme komisyonları özellikle kursiyerin kilometre saatine bakarak hız limitlerine uyup uymadığını kontrol etmelidir. Ayrıca okul geçitleri, hastane, itfaiye çıkışları, otobüs ve tramvay durakları, bisiklet yolları gibi yerlere yaklaşırken hızların ayarlanmaması, seyir halindeyken gereksiz yere fren yaparak trafiği tehlikeye düşürmesi ağır kusur sayılmış ve sınavın bitirilmesine sebep olarak kabul edilmiştir.

9.5.10. Çevreye Duyarlı ve Ekonomik Araç Kullanma Davranışı

ÇEVREYE DUYARLI VE EKONOMİK ARAÇ KULLANMA			
14	a) Aracı yüksek devirde kullanıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	b) Kornayı gereksiz yere kullanıyor.	SARI	SARI
	c) Duruş ve kalkışları ani yapıyor, aracı ekonomik kullanmıyor.	SARI	SARI

Çevreye duyarlı ve ekonomik sürüş kurallarına ait dersler kursiyerlere eğitimlerde verilmektedir. Her ne kadar burada belirtilen hatalar hafif kusur olarak kabul edilse de, kursiyerin başka bir hafif kusurla sınavda başarısız olmasına neden olacak kadar önemlidir. Yüksek sesli ve sürekli devirli olarak araç kullanılması, gereksiz korna çalınması, yanlış vites değişikliği yapılması, gerekli olmadığı halde sık sık gaz veya fren pedalına basılması hafif kusurlardan bazılarıdır.

9.5.11. Geri Giderken Sağa- Sola (L) Dönme Davranışı

GERİ GİDERKEN SAĞA-SOLA (L) DÖNME			
15	a) Geri giderken şeridini koruyarak köşeden sağa ya da sola tek hamlede dönmemiyor (<i>90 derece açı ile</i>).	KIRMIZI	KIRMIZI
	b) Geri giderken konilere veya kaldırırma çarpıyor, şeridinin dışına çıkıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	c) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI	SARI
	d) Dönmeden önce veya dönüşü tamamlayıp tekrar yola çıkarken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	e) Dönmeden önce veya dönüşü tamamlayıp tekrar yola çıkarken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	e) Tekrar yola çıkmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI

Kursiyerin geri giderken köşeden sağa veya sola dönüş yapma becerisini değerlendirmek için güzergâhta önceden belirlenmiş bir bölgede aracı geriye doğru yaklaşık 90 derecelik bir açı ile bir manevra yapması istenmelidir. Bu manevrada bir sokak, garaj veya park alanına giriş şeklinde uygulanabilir. Bu becerinin gözlemlenmesinde geri giriş becerisi yanında kursiyerin geri girilen yerden çıkarken ortaya koyacağı performansı da gözlemlenecektir. Bu becerinin yapıldığı yerde şerit veya park çizgilerinin bulunması özellikle tavsiye edilmektedir. Bu alan, konilerle güvenli bir şekilde koruma altına alınabilir.

Direksiyon eğitimi dersi sınavında, direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyesi geri giderken şeridini koruyarak köşeden 90 derece açı ile sağa ya da sola dönme alanında araçtan inerek bu alanda yapılması gereken davranışların Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (1) bendine uygunluğunu değerlendirir. Araçtaki direksiyon usta öğreticisi de araçtan inerek uygun bir alanda gözlemler.

Bu beceri esnasında düzgün bir dönüş yapılamaması, şerit çizgilerinin ihlal edilmesi veya geniş bir dönüş yapılması gibi benzer hatalarda ilgili kutu işaretlenmelidir. Aracın aşırı bir şekilde sağa sola kaydırılması, yolun diğer unsurlarına (kaldırım, koni, direk, araç gibi) çarpılması, yaya veya başka bir araç geçerken durulmaması ve tehlikeli bir biçimde geri sürüş veya dönüş yapıldığının tespit edilmesi halinde değerlendirme yapılması gerekmektedir. Geri giderken şeridini koruyarak köşeden 90 derece açı ile sağa ya da sola dönme alanına kursiyerin tek hamlede

girememesi, belirlenen alanda kaldırıma veya konilere çarpması veya kendisi için belirlenen şeride girememesi sebebi ile doğrudan başarısız sayılacaktır.

Geri giderken şeridini koruyarak sağa veya sola (L) dönüşü aşağıdaki şekilde belirtildiği gibi yapılmalıdır. Bu alanın şekilde gösterildiği gibi konilerle bölünmesi ve çizgilerle belirlenmesi gerekmektedir. Şerit genişliğinin üç veya üç buçuk metre genişliğinde olması tavsiye edilir. Kursiyerin geri giderken şeridini koruyarak köşeden 90 derece açı ile sağa ya da sola dönme alanına girerken vites değiştirmedikçe aracı durdurup tekrar hareket ettirmesi tek hamle olarak kabul edilecektir. Ancak, 9.5.15'teki geri geri park etme davranışı bölümündeki; “ Genel park etme becerisi zayıf (Park alanına girerken aracı sık sık durdurup vites değiştirmeden tekrar hareket ettirme gibi) davranışı bu alanda da değerlendirilerek “ Genel park etme becerisi zayıf” maddesi işaretlenmelidir.

9.5.12. Geri Düz Gitme (25 Metre) Davranışı

GERİ DÜZ GİTME - 25 MT		
16	a) Aracı geri vitese takamıyor.	SARI SARI
	b) Geri giderken aracı şerit çizgileri içerisinde gezdiriyor.	SARI SARI
	c) Geri giderken aracı şerit çizgileri içinde tutamıyor, dışına çıkarıyor. Aracın hakimiyetini sağlayamıyor.	KIRMIZI
	ç) Geri giderken aynalarla veya geriye dönerek arkadaki trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	d) Aracı stop ettiriyor.	SARI SARI
	e) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	f) Kalkış yapmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
g) Kalkış yaparken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	

Aracın geri viteste sürülmesi temel araç hâkimiyeti becerilerinden birisidir. Bu beceri ile kursiyerlerin geri manevraları konusunda yeterlilik kazanıp kazanmadıkları test edilir. Geri sürüşlerde maksimum görüş açısı ve minimum sürüş hatası esastır.

Bu beceride kursiyerin şerit ihlali yapması, aracın tüm aynalarını ve geri görüşü kontrol etmemesi ağır hatadır. Kursiyerlerin tüm aynaları kullanmaları ve/veya geri bakış yapmaları ile düzgün bir sürüş yapmaları beklenir. 25 metre geri sürüşte kursiyerin geri manevra becerisine ne kadar hâkim olduklarının gözlemlenmesi gerekmektedir.

Kursiyerlerin genelde sadece bir aynaya bakarak ezberle bir geri sürüş yapmalarının ağır kusur olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca arkadaki araç veya yayaları görmeleri,

gerektiğinde durmaları, gerektiğinde ikaz ve sinyal vermeleri, sabırlı bir şekilde beklemeleri ve trafik emniyetini hesap etmeleri beklenir.

Uzunluk 25 Metre-Genişlik 3 veya 3,5 metre olacaktır.

9.5.13. Ani Fren Yapma Davranışı

ANİ FREN YAPMA		
17	a) Ani fren yapıp aracı durduramıyor (<i>Saatte 30 km hızla giderken</i>).	KIRMIZI
	b) Ani fren yaptığında aracı stop ettiriyor.	SARI SARI
	c) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	ç) Kalkış yapmadan önce sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	d) Kalkış yapmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
e) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI SARI	

Bu değerlendirme aşamasında sınav güzergâhının belirlenen uygun bir yerinde sağ şeritte (bu yerin araç yoğunluğuna göre 200-300 metre uzunluğunda olması tavsiye edilir.) kursiyerin ani fren yapması istenmelidir. Bu davranışı yapmadan önce kursiyere ani fren uygulaması yapılacağı önceden bildirilmelidir.

Yolun ve trafiğin güvenli olduğundan emin olunduktan sonra bu davranışın yaptırılması gerekir. Öncelikle tarafınızdan aynalar kullanılarak ön ve arka yoldaki trafiği kontrol etmeniz gerekir. Kursiyerden aracın 30 km/saat sabit hızla gitmesini istemelisiniz. Uygun durumda ani fren uygulaması için “**Burada ani fren yap**” komutu veriniz.

Ani fren yaptıktan sonra kursiyerin aracı durdurup durdurmadığını, aracı stop ettirip ettirmediğini, aynaları ile trafiği kontrol edip etmediğini, omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapıp yapmadığını, kalkışın güvenli olup olmadığını, aracı yeniden hareket ettirirken sinyal verip vermediğini değerlendirmelisiniz.

“BE”, “C1E”, “CE”, “D1E” ve “DE” sınıfı sertifika sınavlarında ani fren uygulaması yaptırılmaz ancak belirlenen bu alanda 20 metre mesafe içinde aracın durdurulması istenir.

9.5.14. Eğimli Yolda Kalkış Davranışı

EĞİMLİ YOLDA KALKIŞ		
18	a) Sağ şeritte durmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	b) Sağ şeritte durmadan veya kalkış yapmadan önce sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	c) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	ç) Kalkış yapmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
	d) Aracı hareket ettirirken 50 cm'den fazla geri kaydırıyor.	SARI SARI
e) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI SARI	

Kursiyer, en az %7 çıkış eğimli yolda aracı durdurarak 30 saniye bekledikten sonra el freni kullanmaksızın trafik kurallarına uyararak eğimli yolda aracı 50 cm den fazla geri kaçırmadan tekrar ileri hareket ettirmesi gerekmektedir.

Eğimli yolda aracı durdurma ve kaldırma becerisi her kursiyerin mutlaka yapmak zorunda olduğu önemli becerilerdendir. Bu bölümde bazı davranışlar hafif kusur olarak kabul edilmiştir. Örneğin 50 cm'den fazla aracı geri kaçırmak, aracı kaldırırken hafif patinaj yapmak veya bir defa

stop ettirmek gibi. Ancak kontrolsüz çıkış yapmak, yoldan geçen araçları gözlemlememek veya aynaları (önü ve arkayı) kontrol etmemek, kendisini geçmek isteyen araçlara yol vermemek, araç arkasından çıkış kurallarına uymamak ağır kusurlardandır. Yokuş kalkış desteği olan araçlarda bu desteği devre dışı bırakmak için otuz saniye yarım debriyaj yapılarak beklendikten sonra tekrar aracı hareket ettirmelidir.

Ayrıca durma noktasına yanaşmak, aracı doğru konumda durdurmak, hızlanmak ve yavaşlama kurallarına uymak, rampada stop eden aracı emniyetli biçimde çalıştırmak ve harekete hazır hale getirmek gibi diğer maddelerle ilgili birçok beceriler de test edilir.

Otomatik şanzımanlı araçlarda stop ettirme ve aracı geri kaçırma işlemi olmadığından bunlara bakılmaksızın diğer davranışlar değerlendirilir. (eğimli yolda kalkış yaparken sinyal verme, aynaları kontrol etme gibi)

9.5.15. Geri Geri Park Etme Davranışı

GERİ GERİ PARK ETME		
19	a) Koniler arasına tek hamlede giremiyor.	KIRMIZI
	b) Koniler arasında (<i>lçeride</i>) en fazla iki hamlede park edemiyor.	KIRMIZI
	c) Park ederken veya park alanından çıkarken kaldırırma veya konilere çarpıyor.	KIRMIZI
	ç) Kaldırırma 50 cm'den fazla açığa park ediyor.	KIRMIZI
	d) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
	e) Genel park etme becerisi zavıf (<i>Park alanına girerken aracı sık sık durdurup vites değiştirmeden tekrar hareket ettirme gibi</i>).	SARI SARI
	f) Park alanından çıkarken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	g) Park alanından çıkarken sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ę) Park alanından çıkarken omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI

İki araç arasına park etme becerisi Yönetmelik gereği her kursiyerin yapması gereken bir manevradır. Bu manevranın tek hamlede park alanına girip iki hamlede parkı bitirmek gibi standartları Yönetmelik'te net olarak açıklanmıştır.

Direksiyon eğitimi dersi sınavında, direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyesi geri park etme alanında araçtan inerek bu alanda yapılması gereken davranışların Yönetmeliğin 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendine uygunluğunu değerlendirir. Araçtaki direksiyon usta öğretici de araçtan inerek uygun bir alanda gözlemler.

Park etme işleminde tek hamlede park alanına girerek kaldırırma paralel park işlemini gerçekleştirenler için iki hamle daha yapma işlemini gerçekleştirmeden park işlemi yapılmış kabul edilerek güzergâhta sınava devam edilir. Park etme alanı ve park etme şekli Yönetmelik eki EK-13 veya EK-14'e göre ve aşağıdaki açıklamalar doğrultusunda yapılmalıdır. Kursiyer;

“B”, “C1”, “C”, “D1” ve “D” sertifika sınıfı araçlarda aşağıda özellikleri belirtilen alana iki araç arasına veya yüksekliği en az 100 cm yüksekliğindeki konilerin arasına geri giderek EK-13'te belirtilen şemaya göre trafik kurallarına uyararak tek hamlede girip, bu alan içinde en fazla iki hamle yaparak aracı kaldırırma veya konilere çarpmadan kaldırırma paralel park eder. Park işlemi yapılırken araçtaki kursiyeri sözlü uyararak park sensörleri ile geri görüş kamerası olan araçların bu cihazları kapatılır. Park alanının park edecek aracın bir buçuk katı uzunluğunda ve aracın genişliğinden 50 cm fazla olması gerekir. Bu alan, kaldırırmandan 50 cm açıktaki yatay çizgi ile belirlenir ve bu çizgi 50

cm'lik alanın içinde yer alır. Konilerin konulduğu yerler dikey çizgilerle belirlenir. Farklı uzunluklardaki HB/SEDAN gibi araçlar için ayrı ayrı park alanları düzenlenir. "BE", "C1E", "CE", "DE" ve "D1E" sertifika sınıfı araçlarda geri geri park etme işlemleri ise araca römork takılı olarak en fazla iki hamlede EK-14'te yer alan şemada belirtildiği şekilde gerçekleştirilir. Bu araçlarda da park işlemi gerçekleştirilirken araçtaki kursiyeri sözlü uyararak park sensörleri ile geri görüş kamerası olan araçların bu cihazları kapatılır. Park yerinden konilere çarpmadan kurallara uygun olarak çıkar.

Genel park becerisi zayıf hatası ise hafif kusur olarak bu kısımda belirlenmiştir. Bu seçeneğin işaretlenmesi aşağıdaki durumların birinde veya benzer durumlar için geçerlidir.

- Aşırı yavaş, çok fazla durarak ve tereddütlü bir şekilde park yapılması
- Aracın park alanına girmeden önce aracı konumlandırma hatası

9.5.16. Duraklama ve Park Etme Davranışı

DURAKLAMA VE PARK ETME		
20	a) Duraklama veya park yasağına uymuyor.	KIRMIZI
	b) Duraklama veya park etmede sağ tarafa yanaşırken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	c) Duraklama veya park etmede sağ tarafa yanaşırken sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ç) Duraklama veya park etmede şeridin sağına veya kaldırıma veterince yanaşmıyor.	SARI SARI
	d) Park etme esnasında kaldırıma çarpıyor.	KIRMIZI
	e) Ani duruş yaparken araçtakilerin güvenliğini tehlikeye düşürüyor.	SARI SARI
	f) Aracı terketmeden önce el freni ile aracı sabitlemiyor.	SARI SARI
	g) Aracı terketmeden önce motoru stop etmiyor.	SARI SARI
	ğ) Otomatik vitesli araçlarda park esnasında aracı stop ettirmeden önce vitesi P pozisyonuna almıyor.	KIRMIZI
	h) Aracı terk ederken aracın kapısını açmadan aynaları ile arkadan gelen trafiği kontrol etmiyor.	SARI SARI

Direksiyon sınavı esnasında duruşlar, park etme, rampa duruşu sınav sonunda aracı durdurma veya sınav değerlendirme komisyon başkanı tarafından aracın durdurulmasının istenmesi gibi birçok durumda gözlemlenecek bir beceri değerlendirilmesidir.

Bu değerlendirme sırasında, durma veya park yerini seçerken doğru karar verilmesi, sinyal verilmesi, aracın stop ettirilmesi sırasında güvenlik tedbirlerinin alınması gibi unsurlar gözlemlenmelidir.

Bu bölümde hafif ve ağır kusurlar kursiyerin göstereceği performansa paralel olarak ortaya çıkmaktadır. Ağır kusurlar değerlendirilirken akan trafikte sık uygulanması gereken (ayna kontrolü, sinyal, kaldırıma dikkat etme gibi) davranışların tekrarlanması olduğu halde bunların yapılmaması başarısızlık sebebidir. Diğer yandan hafif kusurlar kursiyerin sınavının bitmesine kadar yapılabilecek hatalardır.

Kursiyer, güvenli bir şekilde aracı terk etmedikçe sınav bitmiş sayılmaz. Mesela güzergâhta kursiyer bir hafif kusur yaptığında sınav devam etmektedir. Ancak sınav bitiş noktasına aracı güvenli bir şekilde getirdiği halde aracı terk ederken arkadan gelen trafiği aynaları ile kontrol etmemesi hafif kusur olduğundan ve daha önce bir hafif kusuru daha olduğundan sınavda kursiyer başarısız duruma düşmüş demektir. Bu yüzden aracı güvenli bir şekilde terk etmeden ve 35 dakikalık süre bitmeden sınav bitmemiş demektir. Sınav yapımcıların bu konuda çok hassas ve dikkatli davranmaları sınav ve sınav güvenliği açısından elzemdir.

9.6. (EK-4) Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları Direksiyon Sınavının Bitirilmesi

Sınavların uygulaması konusunda tereddütlerinizin öncelikle sınav yürütme komisyonu ile paylaşılması gerekmektedir. Başarısız kursiyerin başarısızlığı konusunda bir tereddüt göstermeniz kesinlikle yanlış anlaşılacaktır. Unutulmamalıdır ki sınav uygulaması konusunda eski alışkanlıklar ve yanlış uygulamalar sınav sisteminin iyileştirilmesini engelleyen bir durumdur.

Direksiyon sınavı sırasında kursiyerin gözlemlenen hatalarının hemen tablet üzerinden (EK-4) değerlendirme formuna işaretlenmesi esastır.

Kursiyer tarafından sınavın zamanından önce bitirilmesine ve başarısız olarak kabul edilmesine neden olacak hata (bir ağır kusur) veya hataların (iki hafif kusur, beş soruyu bilmeme veya cevap vermeme) işlenmesinin tespit edilmesi halinde tablet üzerinden işaretleme yapılarak kursiyerden aracın uygun bir yerde durdurulması istenir. Kibarca kursiyerin başarısız olduğu durum açıklanır. Usta öğreticiden aracın sınav başlangıç yerine götürülmesi istenir.

Başarısız olan kursiyere açıklama yapılırken gereksiz polemik ve söz dalaşından kaçınılmalıdır. Kursiyerlerin sinir bozucu veya tahrik edici cümleler sarf etmesi halinde, eğer ciddi ve saygılı bir biçimde konuşacaksa kendisine cevap verileceği ifade edilmelidir.

(EK-4) değerlendirme formunda hataların gayet açık bir biçimde ifade edildiği mevzuat gereği bu hataların tespit edilmesi halinde sınavın sonlandırılması ve kursiyere sınavda başarısız olduğu açıklanmalıdır.

Kursiyerin başarısız olduğu durum veya hataya ilişkin konuşmanın gereğinden fazla olması polemik ve tartışmayı artıracığından kısa ve net cümlelerle durum kursiyere açıklanmalıdır. Kursiyerin başarısızlığı konusunda direksiyon usta öğreticisinin söze karışması daha fazla olumsuzluğa neden olacağından sınav öncesi usta öğretici ile kursiyer karşısında tartışma yapılmaması gerektiği hatırlatılmalıdır. Uyarılara rağmen kursiyere ve komisyona müdahale etmeye devam eden usta öğretici hakkında tutanak tutularak gereği yapılmak üzere ilçe milli eğitim müdürlüğüne verilir. İlçe milli eğitim müdürlüğü tarafından da bu usta öğreticiye bir yıl süreyle sınav görevi verilmez.

Kursiyerin sürüş esnasında gözlemlediğiniz olumlu ve doğru davranışları ile güçlü olduğu becerileri üzerinde konuşulması kursiyeri rahatlatacaktır. Öte yandan kendisini zayıf bulduğunuz yönlerini veya hataya neden olan davranışları üzerinde kısa bir konuşma yapılabilir.

Kursiyerlerin trafik içerisinde tecrübeleri usta sürücüler kadar olmadığından birçok yönden zayıf bir trafik ve yol hâkimiyeti sergileyebilirler. Trafik ve yol şartlarının doğru okunması ve kısa süre içerisinde birçok karar verilmesi kursiyerlerin eğitimle gelişmesi gereken davranış ve yeterliliklerindedir.

Trafik içerisinde riskleri ön görebilme, iletişim, sabır, karar verme ve maksimum kontrol gibi unsurlar üzerinde durularak kursiyerin sürücü belgesi için sahip olması gereken özellikler vurgulanmalıdır.

Kısa açıklama sonrası gerek olmadıkça sınav esnasında yapılan sürüş veya sınav uygulaması hakkında konuşulmaz. Yapılan sınav veya uygulama konusunda tartışmaya neden olacak

konuşmalara girmeden en doğru iletişim yolları ile bir sonraki kursiyer için hazırlıklar yapmak üzere sınav başlangıç noktasına gelinir.

Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı, üye ile birlikte (EK-4) değerlendirme formunu yeniden kontrol ederek komisyon üyesinin varsa tespit ettiği hatalar üzerinde konuşmalıdır. Kursiyer için başkan ve üye tablet üzerinden (EK-4) değerlendirme formu doldurularak onaylamalıdır.

Başarılı kursiyerler, sınavı süresi içerisinde tamamlamış ve sınav başlangıç noktasına bir sorun olmadan gelmiş kişilerdir. Bu kursiyerlerin başarısız olduğuna sonradan karar verilmesi başarısız bir sınav uygulaması anlamına geldiğinden sınav esnasında lütfen tereddüt yaşamayınız. Kendinizden emin olarak kursiyerlerin davranışlarını tam olarak değerlendiriniz. Sürücü belgesi almaya hazır olmayan ve güvenli bir biçimde araç kullanamayan kursiyerler sürücü belgesi alamazlar.

Başarılı bir sürüş gerçekleştiren, güvenli araç kullanan kursiyerlere teşekkür ederek sınavı, **sınav başlangıç noktasında** bitiriniz.

Unutulmamalıdır ki aracın başlangıç noktasına getirilerek stop ettirilmesine ve araçtan ininceye kadar sınav devam etmektedir. Kursiyer tarafından durma, park etme, stop ve araçtan inme, araçtan inerken arkadaki trafiği kontrol için ayna kontrolü yapmama davranışlarında son dakikada bile bir hata gözlemlenmesi kursiyerin sınavda başarısız olması anlamına gelebilir. Bu durumun kursiyere açıklanarak sınavın bitirilmesi gerekmektedir. Hatta sınavın sonucunun araçtan inerek açıklanması daha uygun olacaktır.

Bütün kursiyerlerin sınavları bittiğinde tablet üzerinden yaptığınız değerlendirmeyi tekrar kontrol ederek onay işlemini gerçekleştirmeniz gerekmektedir. Size verilen tablet ile diğer evrak ve araç-gereçleri direksiyon sınav yürütme komisyonuna teslim ediniz.

Evrakı teslim ettiğimize dair sınav evrakına ilişkin özet raporun bulunduğu tabloya teslim saatini de yazarak imza atınız.

Evrakın teslimi ve imza esnasında;

- (EK-4) sınavda verilen **tableti** veya direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formlarını
- **Yaka kartlarını ve varsa diğer dosya** veya bilgilendirme belgelerini,
- **Komisyon numaralarını** gösterir levhaları,
- Varsa tarafınızca hazırlanan **tutanak** veya raporlara ilişkin belgeleri,
- Direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesini

sınav yürütme komisyonuna teslim etmeyi unutmayınız.

10. Tablet Üzerinden (EK-3) Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları “M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” Direksiyon Sınavları

Sınav yürütme komisyonu, sınav güzergâhının değişik yerlerine bu alanın sınav güzergâhı olduğunu belirtir (Sınav güzergâhı gibi) levhalar yazmalıdır. Ayrıca kursiyerin değerlendirildiği değerlendirme alanları için de (EK-7 kroki alanında slalom, sekiz çizme, sarı çizgi, hızlanma, yavaşlama ve durma, engelden kaçma ve ani fren alanı gibi) levhalar yazdırarak görülebilecek şekilde uygun yerlere astırılmalıdır.

10.1. Sınav Başlangıç Aşamasında Yapılacak İşlemler

Motorlu bisiklet (Mopet) ve motosiklet grubu taşıtlar için direksiyon sınavları üç aşamada yapılacaktır. Bunlar:

1. Araç bilgisi sorgulama aşaması
2. Yönetmelik eki (EK-7) deki krokiye göre düzenlenen alanda yapılan sınav
3. Akan trafikte sürüş becerisi ve trafik algısına yönelik davranışların test edildiği akan trafikte yapılan direksiyon sınavı

İyi bir uygulamalı direksiyon sınavında en önemli faktör uygun iletişimdir. İletişim ve kursiyerle ilgili ilk kanaatinizin oluşacağı sınav başlangıç aşaması en kritik evrelere sahiptir. Bu aşamada özellikle randevu saatine dikkat ediniz ve kursiyeri tam randevu saatinde sınava başlayacak şekilde bu aşamayı yönetiniz.

Sınav öncesi kursiyerin doğrudan araca (motosiklet) binmesini istemeyiniz. Aşağıdaki kontrolleri ve soruları araç başında başlatınız.

Soracağınız sorular ve uygulanacak sınav için önceden hazırlık yapılması çok önemlidir. Sorularınızın açık ve anlaşılır olması, en önemlisi vereceğiniz komutların kursiyer tarafından doğru anlaşılması için önceden pratik yapmak uygun olacaktır.

Araç bilgisi sorgulama aşamasında veya sorularınız bitince kursiyerin araca binmesini isteyiniz.

10.2. Kimlik ve Evrak Kontrolü

Sınav öncesi kursiyerin;

- ✓ Sınav giriş belgesi,
- ✓ Kimlik belgesi (Nüfus cüzdanı, pasaport veya daha önce alınan sürücü belgesi veya yabancı uyruklu kursiyerler için İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından verilen resimli, mühürlü kimlik belgesi, ayrıca asker olan kişilerin nüfus cüzdanları birlikleri tarafından alınmış ise bunların askeri kimlik belgeleri),
- ✓ K sınıfı aday sürücü belgesi (aşağıdaki açıklamalar dikkate alınmalıdır.),
- ✓ Almak istediği sürücü belgesine göre değerlendirme (EK-4) formunun güncel ve kursiyerin adına ve alacağı sertifika sınıfına uygun düzenlenmiş hali. Bu formun 2918 sayılı Trafik Kanunu gereğince Türkiye Şoförler ve Otomobilciler

Federasyonundan alınıp alınmadığını kontrol ediniz. Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonundan alınmamış ise durumu sınav yürütme komisyonuna bildirin. Bu belge tablete yüklenmiş ise tablet üzerinden değerlendirme yapılacağından ayrıca belge istenmez. Bu durum tablet üzerinden fotoğraf çekileceği zamanda kontrol edilebilecektir.

- ✓ Direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesi,
- ✓ Varsa sınav yürütme komisyonunca belirlenen ve sizden kontrolü istenen diğer evrak

kontrol edilmelidir.

Yukarıda bahsedilen evrakı inceleyerek kimlik kontrolünü dikkatlice yapınız. Kimlik kontrolü yapılırken sınav giriş belgesi ve kimlik belgesindeki resmin kursiyerle aynı kişi olup olmadığına dikkat ediniz. Özellikle direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesindeki fotoğrafla kursiyeri karşılaştırınız.

Kursiyerin kimliğini kontrol ederken, yüz tanımasını kesin bir biçimde yapmak için kursiyerin doğrudan yüzüne bakmanız gerekir. Kursiyerin kimlik belgesini kontrol ederken belgede tahrifat yapıp yapılmadığına bakınız. Belgeden şüphelenmeniz durumunda sınav yürütme komisyonuna bilgi veriniz. Kursiyere ismi ile uygun bir biçimde hitap ederek size bakmasını isteyiniz.

2918 sayılı Trafik Kanunu gereğince Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonundan alınıp, kurs yönetimi tarafından her kursiyer için ayrı ayrı düzenlenen “K” sınıfı sürücü aday belgesinde komisyon başkanına ayrılmış bölüm başkan tarafından doldurularak imzalanır. Ancak imzalamadan önce mutlaka belgeyi kontrol ediniz. Kontrol aşamasında kursiyerin kimlik bilgileri, belgenin geçerli olduğuna dair bilgileri ve kursiyerin önceki sınav giriş bilgileri kontrol edilmelidir. “K” sınıfı sürücü aday belgesinde, kursiyerin ve eğitimi veren direksiyon eğitimi dersi usta öğreticisinin kimlik bilgileri bulunur. Direksiyon sınavında kursiyere eğitim veren usta öğreticinin dışında başka bir usta öğretici de görev alabilir. Belgede herhangi bir yanlışlık olması halinde kursiyerin sınav hakkının iade edilebilmesi için “**Tutanak**” tutarak kursiyerin bir sonraki sınava alınmasını sağlayınız. Bu belgede kursiyer ve usta öğreticinin imzasının olup olmadığına dikkat ediniz. İmzalanmamış ise sınava başlamadan belgeyi imzalatınız.

“K” belgesinin başlama ve bitiş tarihlerinin doğru olup olmadığını, 6 aylık süre için hazırlanıp hazırlanmadığını, belgenin başlama tarihinin kursiyerin akan trafikte eğitime başladığı tarih, bitiş tarihinin ise altı ay sonraki tarih olması gerektiğine dikkat ediniz. İlk dört hakkını tamamlayan veya belgesinin geçerlilik süresi tamamlanan kursiyerler için akan trafikte eğitime/sınava başlamadan önce belge yeniden düzenlenir. Belgenin başlama ve bitiş tarihinin özellikle formun sol üst tarafındaki bölüme yazılması gerekmektedir.

Kimlik ve evrak kontrolü aşamasında olası herhangi bir zaman aşımı veya randevu süresinin aşılması riskine karşı bu işlemlerin zamanında yapılması sınav değerlendirme komisyonlarının sorumluluğundadır.

Millî Eğitim Bakanlığı Özel Motorlu Taşıtlı Sürücüler Kursu Yönetmeliği ekinde yer alan ve tablete yüklenen (EK-4) değerlendirme formunun 01 Temmuz 2018 tarihli ve 30465 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ve bir örneği ekte bulunan güncel form olup olmadığını kontrol ediniz.

Son olarak sınav yürütme komisyonu tarafından sizden istenen diğer kontrolleri ve hazırlıkları yapınız. Evrakın, bir dosya ile teslim edilmesi kullanılacak kalem ve tutanaklar ile araca ait diğer tüm evrakın her an ulaşılabilir ve güvenli bir yerde olduğundan emin olunuz.

10.3. Uygun Araçla Sınav Yapılması

Karayolları Trafik Yönetmeliği'ne göre 5 farklı sınıfta motosiklet ve benzeri araçların sınavları tablet üzerinden (EK-3) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formuna göre yapılmaktadır. Bu sürücü belgesi sınıfları ve araçları aşağıda açıklanmıştır:

Eğitim ve sınav aracı ("M" sınıfı sertifika için Moped): Azami hızı saatte 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetreküpü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kilovattı geçmeyen iki tekerlekli motorlu bisiklet.

Eğitim ve sınav aracı ("A1" sınıfı sertifika için): Gücü 11 kilovattı ve gücünün ağırlığına oranı 0,1'i geçmeyen, iki tekerlekli motosikleti.

Eğitim ve sınav aracı ("A2" sınıfı sertifika için): Gücü 11-35 kilovatt arasında olan ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçmeyen, iki tekerlekli motosikleti.

Eğitim ve sınav aracı ("A" sınıfı sertifika için): Gücü 35 kilovattı ve gücünün ağırlığına oranı 0,2'yi geçen iki tekerlekli motosikleti.

Eğitim ve sınav aracı ("B1 sınıfı sertifika için)": Net motor gücü 15 (hariç) kilovattı, net ağırlığı 400 (hariç) kilogramı geçmeyen dört tekerlekli motosiklet.

Direksiyon sınavı sürücü belgesi kategorisine göre doğru sürücü belgesi sınıfı araçla sınav yapılmasının kontrolü iki aşmada yapılır.

10.4. Motorlu Araç Trafik Belgesi ve Araç Tescil Belgesi Kontrolü

Sınav yapılacak aracın kontrolü öncelikle ruhsat üzerinden yapılacaktır. Motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesi ile araç plakası kontrol edilmelidir. Şüphelenilmesi halinde şasi numarası ile aracın kontrolünün sağlanması gerekmektedir.

Sınav ve eğitim aracının öncelikle sürücü kursu adına kayıtlı olduğu kontrol edilir.

Sınav ve eğitim aracı sınıfı kontrol edilirken öncelikle aracın motor gücü kontrol edilir. Motor gücü ile ilgili kw (kilovatt) cinsinden bilgi bulunmaması halinde motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesindeki bilgilerde düzeltme gerektiğine ve araç değişikliğine ilişkin tutanak tutunuz ve gereğini yapınız.

Motor gücü bilgisi uymaması halinde motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesinde gücünün ağırlığına oranı kontrol edilmelidir. Örneğin "A2" ile "A" arasındaki farka dikkat ediniz. Motor gücü 35 (hariç) kw ve altı ise "A2", 35 (dahil) kw'dan büyük ise "A" sınıfı eğitim ve sınav aracıdır. Ayrıca motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesi içerisinde gücünün ağırlığına oranı verilmekte olup, bilginin netliği kontrol edilmelidir.

Sınav ve eğitim aracı kursiyerin istediği sertifika sınıfında gireceği sınav aracı standartlarına uygun ise sınavı başlatmak için aşağıdaki prosedürlere devam ediniz. Lütfen aşağıdaki motorlu araç trafik belgesi ve araç tescil belgesinde bu bilgilerin bulunduğu yerleri inceleyiniz.

(Y.1) VERİLDİĞİ İL / İLÇE		(Y.4) T.C. KİMLİK NO/ VERGİ NO	
(A) PLAKA	(B) İLK TESCİL TARİHİ	(C.1.1) SOYADI/ TİCARİ ÜNVANI	
(Y.2) TESCİL SIRA NO	(İ) TESCİL TARİHİ	(C.1.2) ADI	
(D.1) MARKASI	(D.2) TİPİ	(C.1.3) ADRESİ	
(D.3) TİCARİ ADI	(D.4) MODEL YILI	(J) ARAÇ SINIFI	
(D.5) CİNSİ	(R) RENGİ	(Z.1) ARAÇ ÜZERİNDE HAK VE MENFAATİ BULUNANLAR	(Z.3.1) NÖTER SATIŞ TARİHİ
(P.5) MOTOR NO			(Z.3.2) NÖTER SATIŞ NO
(E) ŞASE NO			(Z.3.3) NÖTERİN ADI
(G.1) NET AĞIRLIĞI kg.	(E.1) AZAMI YÜKLÜ AĞIRLIĞI kg.	(Z.2) DİĞER BİLGİLER	(Z.3.4) NÖTER MÜHÜR-İMZA
(G) KATAR AĞIRLIĞI kg.	(G.2) RÖMORK AZAMI YÜKLÜ AĞIRLIĞI kg.		
(S.1) KOLTUK SAYISI (Sür.Dahil)	(S.2) AYAKTA YOLCU SAYISI		
(P.1) SİLİNDİR HACMİ cm ³	(P.2) MOTOR GÜCÜ kw		
(P.3) YAKIT CİNSİ	(Q) GÜÇ AĞIRLIK ORANI (Motosiklet)	(Y.5) ONAYLAYAN SİCİL-İMZA	
(Y.3) KULLANIM AMACI	(K) TİP ONAY NO		

Motor Gücü (KW)

Güç ağırlık Oranı (Kw/Kg)

AS № 020561

10.5. Otomatik Şanzımanlı Araçların Kontrolü

Bu aşamada kontrol edilecek en önemli hususlardan birisi de yeni Yönetmelik’le uygulamaya konulan otomatik şanzımanlı araçlarla yapılacak sınav uygulamasıdır.

Otomatik şanzımanlı araçlarla yapılacak direksiyon sınavları için (EK-3) değerlendirme formunda “İstediği Sürücü Sertifikasının Cinsi” bölümünde otomatik şanzımanlı araç olup olmadığına ilişkin bilgi bulunmalıdır. Ayrıca size verilen resimli direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesindeki kursiyerin alacağı sürücü belgesi sertifika bilgilerinde de otomatik şanzımanlı araçla sınav yapılacağına ilişkin bilgi bulunması gerekmektedir. Ayrıca aracın otomatik şanzımanlı araç olup olmadığı da sınav öncesi kontrol edilmelidir. Otomatik şanzımanlı araçların vites sistemleri farklılık gösterebilir. Bu araçlarda genelde kavrama ve vites geçişleri için ayrı bir debriyaj pedalı bulunmaz.

Sınav öncesi araç ruhsatları ile birlikte kursiyerin doğru araçla sınava gireceği de kontrol edilmelidir. Kursiyer listenizde otomatik şanzımanlı ve düz vitesli araçlarla yapılacak kursiyerlerin sınavları için farklı araçlar kullanılacağından her bir kursiyer sınavı için bu kontrollerin ayrı ayrı yapılması gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen konuların kontrolü sonucunda eksiklik veya yanlış bir durumla karşılaşılması halinde tutanak hazırlanarak kursiyerin sınavı yapılmayacaktır. Hazırlanan tutanağın bir nüshasının en kısa süre içerisinde sınav yürütme komisyonuna teslim edilmesi esastır.

10.5.1. İletişim Cihazları ve Donanımı

Kursiyerin araca binmeden ve sınava başlamadan önce gerekli kıyafet ve donanımları giyinmiş ve hazır olarak sınava başlaması gerekmektedir. Söz konusu kıyafet ve donanımlar aşağıda özetlenmiştir.

- ✓ İletişim için telsiz ve kulaklık sistemi
- ✓ Kask (gözlüklü veya göz-yüz bölgesi cam korumalı)
- ✓ Kursiyer olduğuna dair fosforlu sarı veya yeşil renkli dikkat çekici yelek
- ✓ Koruma amaçlı dizlik ve dirseklikler

Kursiyerin kıyafet ve donanımlarda eksiklik veya hata olması durumunda tutanak tutulması ve sınavın başlatılmaması gerekir.

Sınav öncesi iletişim cihazı ile deneme konuşması yapılarak iletişim cihazları kontrol edilmelidir. Kursiyere iletilecek komutlar bu iletişim cihazı üzerinden yapılacağından iletişim cihazlarının kullanımı konusunda bilgi alınız. İletişim aracı olarak kesinlikle cep telefonu kullanılmasına izin vermeyiniz.

10.6. Sınav Şartlarının Açıklanması

Sınav öncesi aşağıda belirtilen sınav hususlarını ve varsa sınav yürütme komisyonu tarafından kursiyerlerin bilmesi gereken diğer konuları sakın ve rahatlatıcı bir tonda kursiyere aktarınız. Mümkünse bu konuları kapsayan bir metin önceden hazırlayarak okuyunuz. Ancak doğrudan kişiyle göz teması kurarak doğal cümlelerinizle bu konuları aktarmanız daha olumlu ve profesyonel bir sonuç ortaya koyacaktır.

➤ **Sınavın süresi ve sınavın bitirilmesi**

Kursiyere sınav süresi ve sınavla ilgili bilgi veriniz.

Örnek cümle : “Sınavınız 35 dakika olup ilk 5 dakikada araç bilgisi sorgulama ile ilgili sorular bölümü uygulanacaktır. 30 dakikalık süre içerisinde ise Yönetmelik eki (EK-7) krokide belirlenen davranışlar gerçekleştirilecektir. Burada da başarılı olmanız durumunda gerçek trafikte uygulama sınavınız yapılacaktır. Bu süre içerisinde siz fark etseniz de etmeseniz de bir hata yapmanız veya sürücü sertifikası almaya hazır olmadığınız kanaatine neden olacak bir davranışınızı tespit etmemiz halinde sınavınızı daha önce de bitirebiliriz.”

➤ **Sınav öncesi sorulacak güvenlik ve araç bilgisi sorgulama bölümü hakkında bilgi**

Kursiyere sorulacak sorular hakkında bilgi veriniz.

Örnek cümle: “Size sınav başlamadan önce aracı yeterince tanıyıp tanımadığınızı, araç kullanımı konusunda önemli teknik bilgilere sahip olup olmadığınızı test etmek amacıyla bazı sorular soracağız. Bu sorulardan beşine doğru cevap verememeniz başarısız olmanıza sebeptir.”

➤ **Tablet üzerinden (EK-3) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu, değerlendirme kriterleri ve sınavın hangi hallerde sonlanacağı**

➤ Kursiyere sınav değerlendirme süreci hakkında kısa bilgi veriniz.

Örnek cümle: “Şimdi EK-7 krokide belirlenen davranışları yapmanızı sizden isteyeceğiz. Bu hatalı davranışların bazıları sınavınızın sonlandırılmasına sebep olabilecektir. Bu yüzden vereceğimiz komutlara da dikkat ederek sınavı sonlandıracak hatalar yapmamanız gerekir.”

Örnek cümle: “Daha sonra gerçek akan trafikte değerlendirme formunda ifade edilen belirli beceri durumlarına ve hata bazlı bir değerlendirme ile performansınızı değerlendireceğiz. Bazı hatalarda sınavınız hemen bitecek bazılarında ise devam edecektir. Bu değerlendirmeler hakkında bilgilendirildiniz mi?”

➤ **Güzergâh üzerinde varsa değişiklikler**

Kursiyere güzergâh hakkında varsa değişikliklerden de bahsederek bilgi veriniz.

Örnek cümle: “Daha önce çalışmış olduğunuz güzergâhımızda herhangi bir değişiklik yoktur. Eğitim süresince bu güzergâhta daha önce araç kullandınız mı?”

➤ **Sınav süresince sakin ve güven veren bir sürüş için**

Kursiyerin rahatlatılması ve sınava başlamadan önce yatıştırılması önemlidir.

Örnek cümle: “Sınav esnasında özellikle kendinizden emin olunuz. Sakin ve dikkatli bir sürüş sergileyiniz. Çok başarılı bir sürüş gerçekleştireceğinize inanıyoruz.”

➤ **Kursiyerin kendini sınava hazır hissetmesi gerekliliği**

Örnek cümle: “Siz sınava hazır olduğunuzda başlayacağız. Sınava hazır mısınız?” “Sınav esnasında sizinle iletişim aracı vasıtasıyla iletişim kuracağız. Lütfen iletişim aracınızı açık tutunuz ve vereceğimiz komutlara uyunuz.”

➤ **Geri bildirim ve iletişim ile ilgili bilinmesi gereken konular**

Kursiyere iletişimin açık olduğu ve gerektiğinde sormak istediği bir konu hakkında ön bilgi verilmesi uygundur.

Örnek cümle: “Sormak veya söylemek istediğiniz bir konu olduğunda lütfen çekinmeyiniz.”

Konuşmalarınızda ve özellikle sürüş esnasında kibar bir şekilde, net ve anlaşılır bir ses tonu ile kısa cümleler kullanarak kursiyere sorularınızı sorunuz veya komutlarınızı veriniz. Güzergâhta komutlar ve konuşmalar üzerine önceden çalışarak cümlelerinizi ve komutlarınızı hazırlayınız.

10.7. Araç Bilgisi Sorgulama Aşaması

(I) ARAÇ BİLGİSİ SORGULAMA BÖLÜMÜ		
1	Lastiklerin havalarının yeterli olup olmadığını gözle veya ayakla kontrol etmiyor.	MAVİ
2	Akünün yerini gösteremiyor.	MAVİ
3	Yağ göstergesini gösteremiyor, hangi durumda tehlike ifade ettiğini bilmiyor.	MAVİ
4	Hararet göstergesini (varsa) gösteremiyor, hangi durumda tehlike ifade ettiğini bilmiyor.	MAVİ
5	Yakıt göstergesinin yerini gösteremiyor.	MAVİ
6	Uzun/kısa far veya korna kumandalarını gösteremiyor.	MAVİ
7	Sinyal kumandalarını gösteremiyor, sinyal lambalarını çalıştıramıyor.	MAVİ
8	Ön veya arka freni gösteremiyor.	MAVİ
9	Debriyaj (Otomatik vitesli araçlar hariç) veya gazı gösteremiyor.	MAVİ
10	Vitesi gösteremiyor veya aracın kaç vitesli olduğunu bilmiyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	MAVİ
11	Aracı çalıştırıp stop ettiremiyor.	MAVİ
12	Aracı yan ayak veya orta sehpa üzerinde sabitlemiyor (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç).	MAVİ

Direksiyon eğitimi dersi sınavlarında kursiyerlere araç bilgisi soruları sorularak tablet üzerinden (EK-3) değerlendirme formlarına işlenmesi gerekmektedir. Bu bölümde 5 soruya hatalı cevap veren veya cevaplamayan kursiyer sınavda başarısız olacaktır ve sınavı sona erecektir.

Sakince (EK-3) formunda (I) ARAÇ BİLGİSİ SORGULAMA bölümünde yer alan hususları sorunuz veya yaptırınız. Komisyon üyesi ile birlikte kendi tabletinize hataları kursiyere fark ettirmeden işaretleyiniz.

Kursiyere bazı temel hareketleri ve soruları tane tane ve sırasıyla sorunuz. Her bir sorunun cevabını vermesinin veya doğru hareketi yapmasının ardından diğer soruya geçiniz.

Kursiyerin geçmesine engel bir oranda yanlış cevap almanız halinde bu bölümün önemini hatırlatarak sınavı bitiriniz. Konuşmanızda sınavın amacı ve eğitimin önemine değinebilirsiniz.

Örnek soru cümleleri:

- ✓ Lütfen debriyaj pedallarını gösterir misiniz?
- ✓ Motorun vites pedalını gösteriniz ve vites geçişlerinin nasıl sağladığını anlatır mısınız? (Manuel araçlar için)
- ✓ Aracın yağ göstergesini gösterir misiniz?
- ✓ Lütfen motosikleti çalıştırıp stop ettiriniz?
- ✓ Motosikleti ayağı üzerine park ediniz ve parktan kurtarınız?
- ✓ Motosikletin ön ve arka frenlerini gösteriniz?
- ✓ Motosikletin akü, sinyal ve diğer göstergelerini gösteriniz?

Bu bölümde başarılı olan kursiyerlerin; başlık, dizlik, yelek gibi koruyucu ekipmanlarını giymesini isteyiniz. Bunları giymemesi kursiyerin sınavının bitirilmesi anlamına gelmektedir. Bu ekipmanların araç bilgisi sorgulama bölümünden sonra giyilmesi zamanı ekonomik kullanma açısından önemlidir.

Sınavda görevli sınav komisyonu ile usta öğreticiler de (EK-7) krokide belirtilen alanda yelek giyerler. Kursiyerler sarı veya yeşil renkli, sınav komisyonu kırmızı renkli, usta öğreticiler ise turuncu renkli ve arkasında sınavdaki görevi yazılı (sürücü adayı - sınav komisyonu - usta öğretici) yelek giyerler. Sınav komisyonu ve usta öğreticiler bu alandaki değerlendirmeler bittikten sonra yeleklerini çıkararak akan trafikteki değerlendirme bölümüne geçerler.

10.8. Direksiyon Sınavı Ön Değerlendirme

(II) BU YÖNETMELİĞİN EKİ (EK-7) KROKİYE GÖRE DÜZENLENEN ALANDA DEĞERLENDİRİLECEK BÖLÜM		
1	Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisinde olduğu gözlemlendi.	KIRMIZI
2	Araca binmeden önce koruyucu başlık, dizlik vb. koruyucu ekipmanları takmıyor, yelek giymiyor.	KIRMIZI
3	Araca bindiğinde ayna ayarlarını kontrol etmiyor.	SARI SARI

Kursiyerlerin alkol veya uyuşturucu etkisinde olmaları halinde kursiyerin sınavı hemen sonlandırılır. Alkol veya uyuşturucu alan kursiyerlerde şüphe uyandıracak hal ve hareketler gözlemlenir. Bu durumda kursiyerin trafiğe çıkartılmadan tespit edilmesi daha önemli olduğundan bu ve benzer durumdan şüphelenilen kursiyerin akan trafiğe çıkmasına izin verilmemelidir.

Alkol veya bağımlılık yapan maddelerin kokusunun veya etkisinin direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu tarafından hissedilmesi (aşırı dengesiz konuşma ve/veya davranış ve hareket bozuklukları gibi davranışların gözlemlenmesi vb.) halinde bu durumun tespit edilmesi için güvenlik görevlilerinden yardım istenmelidir. Bu durumun kesinleşmesi halinde tutanak tutularak kursiyerin sınavı sonlandırılır. Diğer maddeler de bu bölümde değerlendirilecektir. Koruyucu ekipmanların giyilmemesi hayati bir önem arz etmekte olup ciddi sonuçlar doğuracağından bunları giymeyen veya giymek istemeyen kursiyerin sınavının bitirilmesi gerekmektedir. Ayrıca ayna ayarlarını yapmayan kursiyer hata yapmış olup ikinci hata başarısızlığına sebeptir.

10.9. Yönetmelik Eki (EK-7) Krokiye Göre Düzenlenen Alanda Direksiyon Sınavı

Bu bölüm, kursiyerin Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Yönetmeliği ekindeki (EK-7) krokiye göre trafiğe çıkmadan önce kursiyerin araç (motosiklet) hâkimiyeti ve becerilerinin sınındığı bir aşamadır. Kursiyerin trafiğe çıkmasında bir sakınca olup olmadığının tespit edilmesi bakımından çok önemli olan bu aşamada motosiklet kullanıcılarının minimum seviyede araç kullanma becerisi ve yeterlilikleri test edilmektedir.

Sınav komisyonu, özellikle bu alanın krokide belirtilen renk ve ebatlarda yapıp yapılmadığına dikkat ederek açıklamalara uygun değerlendirmesini yapar. Bu alanda 52 metrelik slalomdan geçtikten sonra 7 metre çapındaki sekizden geçmesini kursiyerden ister. Sekiz çizerken çizginin dışına çıkmadan bu davranışın yapılması gerektiğini kursiyere söyler. Ardından 20 metre uzunluğunda 20 cm genişliğinde olan sarı çizgiden çizginin dışına çıkmadan uygun bir hızla geçmesini ister. Daha sonra 30 metrede hızlanmasını, 30 metrede de yavaşlayıp durmasını ister. Bundan sonra normal yolundan 20 km/saat hızla giderken önündeki engelden kaçır. Engele 3 metre kala normal yolundan çıkarak önündeki engelden en fazla 1 metre açıktan geçerek 3 metre içerisinde tekrar normal yola girmesini ister.

Kursiyerlerin kendilerinden istenen temel becerileri tam ve eksiksiz yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu bölümde kursiyerler için ortalama test süresi 5 dakikadır. (EK-7) krokide 7 (yedi) hareket ve temel beceri test edilir. Bunlar;

- 1- Motoru çalıştırma ve hareket,
- 2- Koniler arasından geçme (slalom),
- 3- Sekiz çizme,
- 4- Sarı çizgi üzerinde denge sağlama,
- 5- Fren yapma ve durma,
- 6- Engelden kaçma,
- 7- Ani fren yapma

olarak belirlenmiştir.

10.9.1. Aracı Çalıştırma

ARACI ÇALIŞTIRMA		
4	a) Aracı çalıştırmadan önce debriyaja basmıyor veya vitesi boşa almıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	b) Araç çalıştığı halde marş düğmesine basmaya devam ediyor.	SARI SARI

Kursiyerden araca binerek aracı çalıştırmasını isteyiniz. Bu aşamada doğrudan koniler arasından geçme hareketine geçmeden uygun pozisyon için motoru hareket ettirmesini isteyiniz.

Bu ilk araç çalıştırma işleminin bir sonraki davranış olan koniler arasından geçişler için başlangıç noktası olmayan bir yer seçilmesi tavsiye edilmektedir. Böylece kursiyerin aracı doğru konuma götürmek için ilk hareketle kalkış ve hafif duruşların gözlemlenmesi mümkün olacaktır.

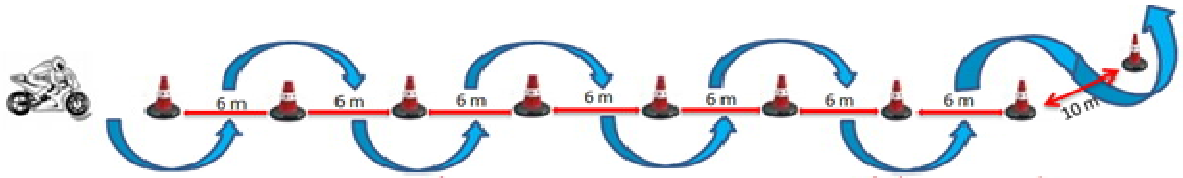
10.9.2. Alanda Kalkış Yapma (Aracı Harekete Geçirme)

ALANDA KALKIŞ YAPMA (ARACI HAREKETE GEÇİRME)		
5	a) Kalkışı doğru vitesle yapmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	b) Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	SARI SARI
	c) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
	ç) Kalkış sırasında ayaklarını toplarken aracın kontrolünü sağlayamıyor (<i>"B1" sertifika sınıfı araçlar hariç</i>).	KIRMIZI
	d) Kalkış yaparken ön, arka veya yandan gelen trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	e) Aracı kullanırken ayaklarını yere değdiriyor.	KIRMIZI
	f) Aracı herhangi bir yere çarpıyor veya deviriyor.	KIRMIZI
	g) Aracı kullanırken yalpalıyor, aracı dengeli kullanamıyor.	KIRMIZI

Bu bölümde beş ağır üç hafif kusur tespit edilmiş olup özellikle aracı harekete geçirme aşamasında araca intibak edip edemediği ile ilgili gözlem yapılarak değerlendirmeye alınmalıdır. Kırmızı renkle gösterilen ağır kusurlar bu aşamada tespit edilmiş ise bu kursiyerin akan trafiğe çıkmasını ciddi riskler oluşturacağı düşünülerek değerlendirme yapılmalıdır.

10.9.3. Koniler Arasından Geçme (Slalom)

KONİLER ARASINDAN GEÇME		
6	a) Konilere çarpıyor.	KIRMIZI
	b) Koniler arasından sırasıyla geçemiyor, koni atlıyor.	KIRMIZI
	c) Koniler arasından geçerken ayakları yere değiyor.	KIRMIZI
	ç) Koniler arasından geçerken düşüyor.	KIRMIZI
	d) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI

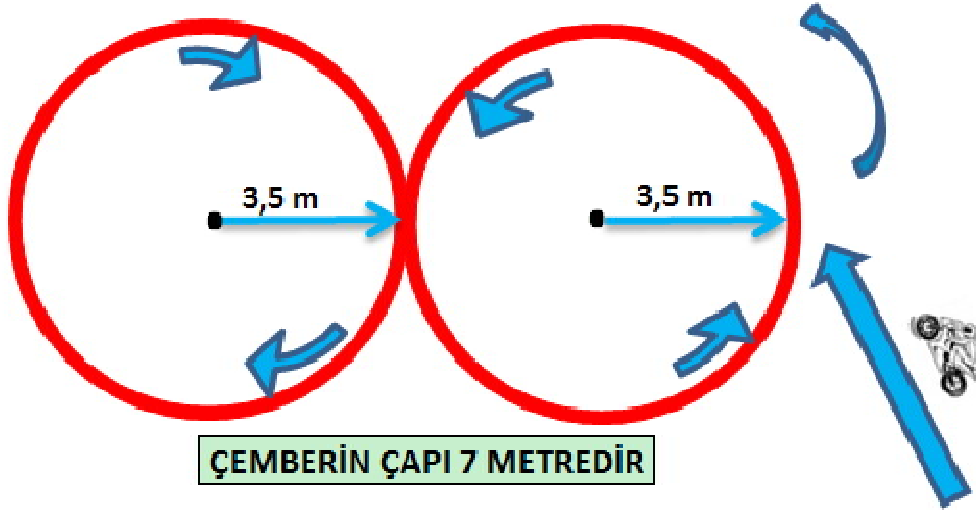
Koniler arasından geçiş için doğru pozisyonda bekleyen kursiyere işaret ederek hareketi başlatınız. Birinci maddede yer alan bazı kusurları da gözlemleyerek kursiyerin araç sürüşünü izleyiniz.

Koniler arasından geçişlerde (slalom) kursiyerin aracı savurmadan ve emniyetli biçimde sürüş yapması gerekmektedir. Burada hızın ayarlanması, aracın savrulmadan sürülmesi, konilere çarpmadan bir manevra yapılması gibi bazı olumlu davranışların gözlemlenmesi gerekmektedir. Konilere çarpma, koniler arasından sırasıyla geçememe, koni atlama, denge sağlayamama,

ayakların yere değmesi ve koniler arasından geçerken düşme gibi hatalar gözlemlenmesi halinde sınav sonlandırılır ve kursiyerin başarısızlığı ilan edilir.

10.9.4. Sekiz Çizme (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç)

SEKİZ ÇİZME (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç)	
7	a) Aracın tekerlerinden herhangi birisi veya ikisi de sekiz çizgisinin dışına çıkıyor. KIRMIZI
	b) Sekiz çizerken ayakları yere değiyor. KIRMIZI
	c) Sekiz çizerken düşüyor. KIRMIZI
	ç) Motoru stop ettiriyor. SARI SARI

Sekiz çizme becerisi bu tür araçlarda kullanılan en yaygın temel hareketlerden bir tanesidir. 7 metre çapında iki daire şeklindeki 8 içerisinde gerçekleştirilecek sekiz çizme becerisinde çizgilerin içinden bu hareketin gerçekleştirilmesi gerekir. Burada temel kural kursiyerin çizgi ile belirlenen sınırın dışına çıkmamasıdır.

Sekiz çizme hareketine Yönetmelik eki (EK-7) krokideki gibi ilk dönel hareketi için sağdan girerek yapılması ve tamamlanması gerekmektedir. Motosiklet hızını ayarlayamayarak çizgilerin dışına çıkılması, düşülmesi veya ayakların bir defa bile olsa yere değmesi başarısızlık nedenidir. Esasen çemberin içinde yapılan hareket kolay gibi görünse de bu hareketin yapılabilmesi için eğitiminin alınması gerekmektedir. Bu eğitimden geçmeyen kursiyerlerin bu alanda başarısız oldukları gözlemlenmektedir.

10.9.5. Denge Çizgisinden Geçme (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç)

DENGE ÇİZGİSİNDEN GEÇME (“B1” sertifika sınıfı araçlar hariç)	
8	a) Denge çizgisi üzerinden gidemiyor, çizginin dışına çıkıyor. KIRMIZI
	b) Denge çizgisi üzerinden giderken ayakları yere değiyor. KIRMIZI
	c) Motoru stop ettiriyor. SARI SARI

Sarı çizgi olarak belirlenen denge çizgisinden geçiş için doğru bir mesafeden başlanması esastır. Denge çizgisi için uygun bir mesafeden ve platforma yakın bir yerden izleme yapılması gerekmektedir. Burada denge çizgisinin dışına çıkmadan ve ayağını yere değdirmeden geçiş yapıp yapmadığını değerlendirmelisiniz. Kursiyerin denge sağlama davranışı için sarı çizginin üzerinden geçerken ne çok hızlı ne de aşırı yavaş geçmesi ve makul bir hızda (15-20 km/saat hız gibi) geçilmesi gerekmektedir.

Bu becerilerden denge çizgisinden geçilen “DENGE SAĞLAMA” davranışı “B1” sınıfı sürücü sertifikası sınavları için uygulanmaz. Burada iki ağır kusur (kırmızı) ve bir hafif kusur (sarı) belirlenmiş olup değerlendirmenizi buna göre yapınız.

10.9.6. Hızlanma, Yavaşlama ve Durma

HIZLANMA, YAVAŞLAMA VE DURMA		
9	a) Motorlu bisikletler ("M") için azami 25 km'ye, motosikletler ("A1", "A2", "A" ve "B1") için 40 km'ye çıkamıyor.	KIRMIZI
	b) Hızlanma esnasında aracı sarsıyor.	KIRMIZI
	c) Hızlanma esnasında düşüyor.	KIRMIZI
	ç) Yavaşlama yaparken aracın hakimiyetini kaybediyor.	KIRMIZI
	d) Yavaşlama yaparken düşüyor.	KIRMIZI
	e) Ön ve arka frenleri dengeli kullanamıyor, düzgün duruş yapamıyor.	KIRMIZI
	f) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI

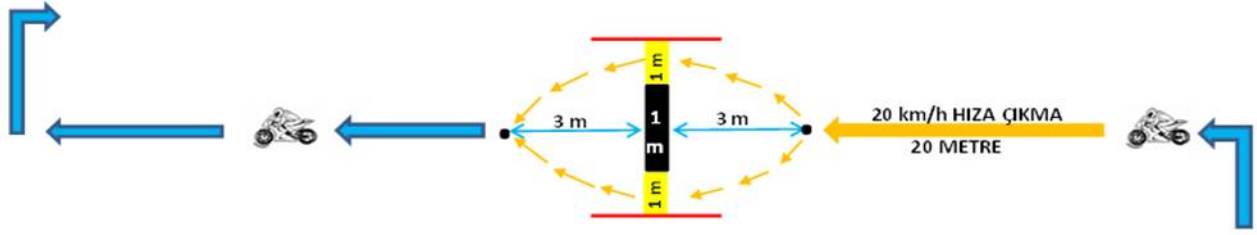

Fren yapma ve durma becerisi için öncelikle belli bir hızlanma mesafesine ihtiyaç duyulmaktadır. (EK-7) krokiye göre hazırlanan alanda otuzar metrelik hızlanma ve frenleme mesafelerinin belirlenmesini sağlayınız. Koni ve çizgilerle hızlanma, yavaşlama ve durma yerlerini belirleyiniz.

Ani fren hareketi için de aynı (EK-7) kroki için düzenlenmiş alanda bir rota üzerinde belirleme yapınız. Bu belirleme için hızlanma yavaşlama ve durma konileri ile birlikte yere çizgi çizilerek de bir belirleme yapılması uygun olacaktır. “Ani fren yapma” hareketinin ayrı olarak tekrar yapılacağını hatırlatarak kursiyere hızlanma, yavaşlama ve durma hareketini tarif ediniz. Hızlanma, yavaşlayarak frenleme ve durma davranışı ve değerlendirmesi ayrı bir davranış olduğu halde çoğu kez bunu ani frenle karıştırmaktadırlar. Bunun birbirinden farklı olduğuna dikkat ediniz.

Hızlanmada “M” sertifika sınıfı araçların sınavında azami 25 km/saat hıza ulaşması gerekir. Diğerlerinde ise (“A1”, “A2”, “A” ve “B1” sertifika sınıfı araçlar) 40 km/saat hıza ulaşması kursiyerden istenmelidir. Daha sonrada kontrollü bir şekilde frenleyip yavaşça durmalıdır. Durma esnasında ayağını yere koyması doğal karşılanmalıdır. Hızlanma aşamasında kursiyerin uygun vitesle hızlanması, yavaşladıktan ve durduktan sonra vitesi boşa alıp almadığının gözlemlenmesi gerekmektedir. (otomatik şanzımanlı araçlar hariç). Durma esnasında ise ön ve arka frenlerin dengeli bir biçimde kullanılıp kullanılmadığı özellikle izlenmelidir. Bu hareket sonunda aracın tamamen durması gerekir. Bu durumda kursiyerin ayaklarının yere basması bir hata olarak değerlendirilmemelidir. Bu alanda altı ağır kusur (kırmızı) ve bir hafif kusur (sarı) belirlenmiş olup değerlendirmenizi buna göre yapınız.

10.9.7. Engelden Kaçma

ENGELDEN KAÇMA	
a) Saatte 20 km hız ulaşamıyor.	KIRMIZI
b) Saatte 20 km hız ulaştıktan sonra engelden kaçamıyor, engele çarpıyor.	KIRMIZI
c) Engelden 100 santimetreden fazla uzaktan geçiyor.	KIRMIZI
ç) Engelden kaçarken ayakları yere değiyor.	KIRMIZI
d) Engeli geçtikten sonra tekrar geldiği yol şeridine giremiyor.	KIRMIZI
e) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI

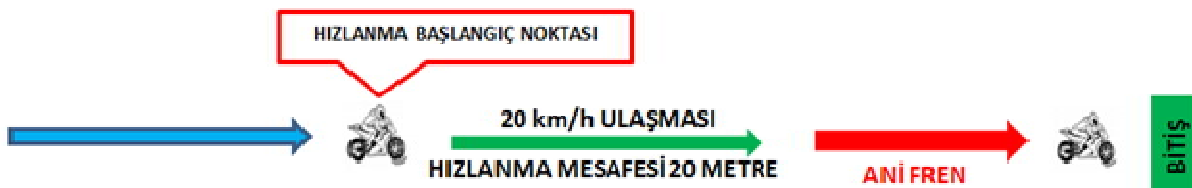
Engelden kaçma manevrası için (EK-7) krokide belirlenmiş yeterli bir mesafede kursiyerin düz sürüş yapacağı yol üzerine yolu kesecek bir metrelik engel olacak şekilde yapılması gereken bir harekettir. Bu beceri için kursiyerin 20 km/saat hız çıkması ve bir metre genişliğindeki engele en az bu hızla yaklaşarak engelden kaçması istenecektir. Engele üç metre kala normal düz yolundan çıkarak sağdan veya soldan kaçarak üç metre içerisinde tekrar aynı yoluna girmesi gerekmektedir. Sağdan veya soldan engelden kaçma esnasında engelden bir metre fazla açıktan kaçmamasına dikkat edilecektir. Engelden kaçış esnasında hızın biraz düşürülmesi değerlendirmeye alınmayacaktır.

Kursiyerin engelden kaçması için engelin sağından veya solundan geçmesi arasında bir fark yoktur. Bu konuda sağdan veya soldan kaçma tercihi yol şartlarına göre tarafınızdan belirlenmesi uygun olacaktır.

Engelden kaçma manevrası için hızın ayarlanamaması, dengesiz bir hızla araç kullanılması, güvenli ve makul olmayan bir şekilde manevra yapılması, manevra esnasında engelden aşırı uzaklaşılması veya engele çarpılması gibi davranışların izlenmesi başarısızlık nedenidir. Bu alanda beş ağır kusur (kırmızı) ve bir hafif kusur (sarı) belirlenmiş olup değerlendirmenizi buna göre yapınız.

10.9.8. Ani Fren Yapma

ANI FREN YAPMA	
11 a) Saatte 20 km hız ulaşamıyor.	KIRMIZI
b) Saatte 20 km hız ulaştıktan sonra ani fren yapıp aracı durduramıyor.	KIRMIZI
c) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI

Ani fren davranışını yaptırmadan önce kursiyere engelden kaçma davranışını yaptırınız. Engelden kaçma davranışını gerçekleştirdikten sonra ani fren hareketi için kursiyerin doğru pozisyona girmesini söyleyiniz. Öncelikle kursiyere harekete başlamadan önce ani fren hareketini detaylı bir şekilde anlatınız.

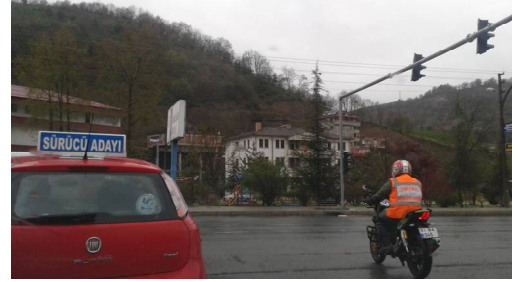
Normal belirlenen yolunda iken ani fren için hazırlanmış 20 metre mesafesi olan yeşil çizgide 20 km/saat hızla giderken en fazla üç metre mesafesi olan kırmızı çizgiden itibaren ani fren yapmasını ve belirlenen bu mesafe içerisinde durmasını gözlemleyiniz. Ani fren için belirlenen bu davranışları yapamayan kursiyerle ilgili değerlendirmenizi yapınız. Bu alanda iki ağır kusur (**kırmızı**) ve bir hafif kusur (**sarı**) belirlenmiş olup değerlendirmenizi buna göre yapınız.

Bu beceri esnasında kursiyerin hız ayarlaması, ön ve arka fren intibakları, aracın kaydırılması, güvenli frenleme ve araç kontrolünün sağlanması gibi beceriler gözlemlenmelidir.

Bu değerlendirmede; hız ayarlarını yapamaması, ani fren yapılırken aracın kontrolünün kaybedilmesi, ön ve arka frenlere eşit ve dengeli basılmaması, aracın tehlikeli biçimde kaydırılması, zamansız ve dengesiz fren yapılması, düşme veya çarpma olması gibi muhtemel hataları yapmaları durumunda kursiyer başarısız olur.

10.10. Sürüş Becerisi ve Trafik Algısına Yönelik Davranışların Test Edildiği Akan Trafikte Yapılan Direksiyon Sınavı

Motosiklet grubu araçların sınav becerisinde en önemli aşama akan trafikte yapılacak sürüş becerisi ve trafik algısına yönelik davranışların test edilmesidir. Motorlu bisiklet ve motosiklet kullanıcılarının akan trafik içerisindeki sürüşleri bu araçları takip eden başka bir araçla izlenerek yapılacaktır.

Sınav sırasında (EK-7) krokiye uygun alanda yapılacak sınavın ardından kursiyerin bu aşamada başarılı olması halinde sürücü kursu tarafından temin edilecek ve hazır bekleyen araçla takip başlayacaktır.

Akan trafikte yapılacak sınav öncesi kursiyer ile iletişim çok önemlidir. Bu bakımdan araçlarda telsiz aracı bulundurulması zorunluluğu getirilmiştir. Kursiyerin akan trafik güzergâhına çıkarılmadan önce telsiz iletişim cihazı kontrol edilerek direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyon başkanının talimatı ile sınav başlatılmalıdır.

Bir sınav esnasında veya sınav güzergâhında, kursiyerin sürücü belgesini (ehliyetini) aldıktan sonra gerçek hayatta bağımsız olarak araç sürerken karşılaşılabileceği her türlü trafik ve yol şartlarını barındırması gerekir. Bu durumun tam olarak karşılanabilmesi için birçok yol, trafik durumu ve trafik unsurları için genellemeler yapılmıştır.

Belirlenen güzergâhlar için sınav değerlendirme komisyonlarınca öncelikle dikkat edilmesi gereken bazı temel trafik ve yol unsurları aşağıda özetlenmiştir. Bu unsurlar aynı zamanda ideal bir güzergâhta bulunması gereken unsurları da ihtiva etmektedir.

10.10.1. Özellikle Dikkat Edilecek Trafik ve Yol Unsurları

- Düz sürüş hızlanma, yavaşlama, durma
- Şeritler ve yoldaki işaretler

- Virajlar
- Dönüşler ve farklı daralan, genişleyen yolların giriş ve çıkışları
- Dört yol ve kesişen yollar (ışıklı-ışıksız)
- Dönel kavşaklar/akıllı kavşaklar ve yol ayrımları
- Eğimli yollar, inişli ve tırmanışlı yollar (virajlı-virajsız)
- Demir yolu, yaya geçidi, okul veya hastane gibi kilit bölge geçişleri
- Duraklar (otobüs, dolmuş), park eden araçlar, bisiklet, yaya ve motosikletler
- Sollama ve araç geçişleri
- Kırsal yollar, gidiş gelişli (çift yönlü) yollar
- Çok şeritli otoyollar, otobanlar, bu yollarda giriş çıkış ve seyir
- Kara yollarındaki olumsuzluklar, taşlı veya kumlu yollar, tümsekli-çukurlu, ıslak zeminli, yüzey zemini bozuk yollar

Tanımlanan bu trafik ve yol şartlarında sınav değerlendirme komisyonlarının ziyadesiyle dikkatli olarak kursiyerin yeterliliğini gözlemlemesi gerekmektedir. Kursiyerin muhtemel bir sınavda karşılaşılabileceği trafik ve yol unsurları yoğun ve az yoğun araç kalabalığında veya farklı iklim koşullarında daha güçlü şartlar olarak algılanabilir. Ancak unutulmamalıdır ki kursiyerlerin her türlü iklim ve trafik yoğunluğunda araç sürüşü için yetiştirilmesi ve test edilmesi gerekmektedir.

Akan trafikte yapılacak sınavda tablete yüklenmiş (EK-3) direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formu üçüncü bölümde yer alan AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ üzerinden bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. Bu bölümde yer alan davranış ve sürüş becerileri trafik algısı ve sürücü yeterliliklerine göre olası bazı hatalarla detaylandırılarak daha objektif ve adil sınav yapılması amaçlanmıştır.

Akan trafikte sürüş becerisi ve trafik algısına yönelik davranışlar bölümüne ilişkin değerlendirme usulleri aşağıda özetlenmiştir.

10.10.2.Akan Trafikte Kalkış Yapma (Aracı Harekete Geçirme)

(III) AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ			
AKAN TRAFİKTE KALKIŞ YAPMA (ARACI HAREKETE GEÇİRME)			
12	a) Kalkışı doğru vitesle yapmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	b) Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	SARI	SARI
	c) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI	SARI
	ç) Kalkış yaparken omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	d) Kalkış yaparken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	e) Kalkış yaparken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	f) Trafiği tehlikeye düşürecek şekilde hızlı ve kontrolsüz çıkış yapıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	g) Kalkış yaptıktan sonra aracı doğru şeride konumlandıramıyor.	SARI	SARI

Kalkış, trafiğin en önemli manevralarından biridir. Doğru kalkış yapamayan bir sürücü kendisini riske ettiği gibi başkalarını da risk altına almış demektir. Bu yüzden kalkış anındaki davranışları doğru bilmenin yolu ciddi bir eğitimden geçmektir. Bunun içinde eğitimin verilip verilmediğini test etmek gerekir. Bunun en güzel yolu ise sınav ve sınav değerlendirmesidir. Bu bölümde viteslerin doğru kullanılmasından aracı sarsmadan kaldırmaya, omuz bakışı ile kör nokta kontrolünden sinyale, aynaların kontrolünden trafiği tehlikeye düşürecek hızlı ve kontrolsüz çıkışa ve aracı doğru şeride konumlandıramamaya dek birçok senkronize hareket yapılmaktadır. Bu davranışların değerlendirmesini sağlıklı yapmak önemli olup burada beş hafif kusur (sarı) ve üç ağır kusur (kırmızı) belirlenmiştir.

Bu bölümde en önemli hatalardan birisi de kontrolsüz çıkış yapılmasıdır. Kursiyerlerin yolun geliş gidişlerine bakmaları, yol boş olsa bile kavşak ve kilit noktalarda durmaları, geri ve kör noktaları aynaları kullanarak kontrol etmeleri gerekmektedir. Sinyal ve işaret vererek iletişimin en üst düzeyde tutulması da beklenen davranışlar arasındadır. Bu ve benzer davranışları göstermeyen kursiyerler başarısız sayılırlar.

Aracın stop ettirilmesi davranışı direksiyon sınavının herhangi bir anında gözlemlenebilir. Akan trafik içerisinde aracın stop ettirilmesi durumunda bu durum hafif kusur olarak kabul edilir. Tekrarı halinde kursiyer başarısız olur. Kursiyerin akan trafikteki sınav süresi içinde aracı iki defa stop ettirmesi başarısızlık sebebidir.

Araç arızası iddiasından dolayı olası stoplar için sınav öncesi veya sonrası usta öğretici tarafından gerekli donanımı giyerek bir kontrol sürüşü istenebilir. Araç arızasından şüphelenilmesi halinde tutanak tutularak şartları uygun başka bir araçla sınav yapılabilir.

10.10.3. Araç Kumanda Pedallarına İntibak

ARAÇ KUMANDA PEDALLARINA İNTİBAK		
13	a) Vites değiştirirken debriyaja tam basmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	b) Vites değiştirirken gazı doğru kullanamıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	c) Vites değiştirirken aracın kontrolünü kaybediyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	ç) Seyir halindeyken yola bakmayı bırakıp vites bakarak vites değiştiriyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	KIRMIZI
	d) Hızlanma ve yavaşlamalarda aracın hızını ayarlayamıyor. Gaz ve frene tam intibak edemiyor.	SARI SARI

Akan trafikte araç kullanırken kumanda pedallarının ne anlama geldiğini bilmemek ve bunları doğru kullanmamak trafikte ciddi riskler oluşturabilmektedir. Burada dört hafif kusur (sarı) ve bir ağır kusur (kırmızı) belirlendiğinden değerlendirmenizi buna göre yapınız.

Yolun şartlarına ve araç tipine göre motosiklet ve motorlu bisiklet araçlarının hızlarını ayarlamaları gerekmektedir. Özellikle vites geçişleri, vites yükseltme ve düşürme, önündeki aracı takip ederken hızlanma ve yavaşlama kurallarına uyum hayati önem taşımaktadır. Doğru vites değiştiremeyen ve yanlış fren kullanan kursiyerler başarısız sayılırlar.

10.10.4. Şerit İzleme ve Değiştirme

ŞERİT İZLEME VE DEĞİŞTİRME		
14	a) Şerit değiştirmeden önce aynaları ile trafik kontrolü etmiyor.	KIRMIZI
	b) Şerit değiştirmeden önce omuz üstü bakışı ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
	c) Şerit değiştirmeden önce zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ç) Şeridini değiştirirken yoldaki kesik ve sürekli çizgilerin anlamlarına uygun hareket etmiyor.	SARI SARI
	d) Şerit izleme kurallarına uymuyor, şerit çizgilerinin içinde araç kullanmıyor.	KIRMIZI
	e) Emniyet şeridini ihlal ediyor.	KIRMIZI
f) Sürekli sol şeridi işgal ederek araç kullanıyor.	SARI SARI	

Trafik içerisinde motosiklet veya motorlu bisikletlerin şerit izleme ve şerit değiştirme kurallarına uyum konusunda yaygın hatalar yaptıkları gözlemlenmektedir. Kursiyer ve acemi sürücüler için de haliyle benzer durumlar söz konusu olmaktadır. Genel sürüş içerisinde her an gözlemlenebilecek bu davranışlar için direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonlarının ziyadesiyle dikkatli olmaları hayati önem arz etmektedir.

Kursiyerlerin düz sürüş yapılan yollarda devamlı sol veya sağ şeritten gitmemeleri, yolun durumuna ve trafik şartlarına göre araçlarını diğer araçların görüş mesafesinde ve uygun şeritlerde kullanmaları, şeridi izlerken şeridi ortalayarak seyir etmeleri (çizgilere yakın araç kullanmamaları)

gerekmektedir. Ayrıca şerit izlerken ve değiştirirken trafiği sürekli ve sık sık kontrol etmeleri, sinyal ve gerekli işaretleri zamanında ve tam vermeleri gerekmektedir.

Kavşak ve dönüşler öncesinde kursiyerlerce kontroller yapılarak zamanında doğru şeride geçilmesi, şerit değiştirme kurallarına uyulması, tam ve gerekli güvenlik önlemlerin alınması gerekmektedir. Bu bölümde dört ağır(kırmızı), üç hafif (sarı) kusur belirlenmiştir.

10.10.5. Kavşaklara Yaklaşma ve Kavşaklarda Sağa Sola Dönüşler

KAVŞAKLARA YAKLAŞMA VE KAVŞAKLARDA SAĞA SOLA DÖNÜŞLER		
15	a) Kavşağa yaklaşırken yavaşlamıyor.	KIRMIZI
	b) Kavşağa yaklaşırken döneceği yöne uygun şeride zamanında girmiyor.	KIRMIZI
	c) Dönüş öncesinde zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ç) Kavşakta karşıdan veya yandan gelen araçları kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	d) Kavşakta geçiş hakkı kurallarına uymuyor.	KIRMIZI
	e) Sağa sola dönüşlerden önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	f) Sağa sola dönüşlerden önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
g) Dönüşünü tamamladıktan sonra yönüne uygun şeride girmiyor.	SARI SARI	

Bu bölümde yandan ve karşıdan gelen araçların kontrolü ağır kusur olarak kabul edilmiştir. Buradaki amaç kavşağa yaklaşma kurallarına dikkat çekmektir. Kontrollerin yapılması şüphesiz çok önemlidir. Kavşaklar çok farklı şekillerde olabilir. Dönel kavşaklar, akıllı kavşaklar, ışıklı kavşaklar, kontrolsüz geçişlere izin verilen üç yollar, dört yollar veya beş yollar...

Kavşaklarda dönüş yapılacaksa doğru şerit izlenmesi gibi davranışlarda bu bölümde gözlemlenecek durumlardandır. Kör noktaların kontrolü, hız ayarlaması, kavşak yaklaşımlarında özellikle dönüş yapılacaksa zamanında doğru şeritlere geçiş ve diğer araçlarla iletişim (göz teması, görünür olmak için doğru konum alma gibi) hususlar hayati önem taşımaktadır. Kursiyerin başarısız olacağı kusurlar (EK-3) değerlendirme formunda ifade edilmiştir.

Sağa veya sola dönüşler bir direksiyon sınavı için en temel becerilerdendir. Her türlü yol şartlarında dönüş kurallarına uyulması, örneğin sinyal verilmesi, doğru şeride zamanında girilmesi, aynaların kontrolü çok önemlidir.

Dönüşlerde yol ve araç şartlarına göre değişen açılarda geniş ve dar dönüş yapmaları ayrıca değerlendirilmelidir. Yolun durumuna göre dönüş yapılan yolun kontrolü ve girilen yolun güvenliğinin sağlanmaması da ağır kusurlardandır.

Trafik ve yol şartları içerisinde birbirinden farklı yol durumları söz konusudur. Ana yoldan tali yollara, otoyollardan dar ve virajlı yollara girişler, “makas” olarak tarif edilen “V” şeklinde yol birleşmeleri gibi yerler trafiğin genel şartlarında karşılaşılan ama çok dikkatli olunması gereken riskli yerlerdir.

Güzergâh içerisinde kursiyerlerin her türlü yol giriş ve çıkışlarında, bu yollara yaklaşma ve geçişlerinde yolu ve kendilerini güvene almaları gibi gerekli olumlu davranışları göstermeleri beklenir.

Direksiyon sınavlarında kursiyerlerin başarısız olması anlamına gelen hızların ayarlanamaması, yolların ve kör noktaların kontrol edilmemesi, riskli yollarda araç yok diye durulmaması, kesişen yollarda yola çıkışlarda aracı savurarak çıkışlar yapılması, birleşen yollarda yan yollar kontrol edilmeden ve yavaşlamadan sürüş yapılması gibi birçok hata gözlemlenmektedir.

10.10.6. Önündeki Aracı Geçme (Sollama Yapma)

ÖNÜNDEKİ ARACI GEÇME (SOLLAMA YAPMA)		
16	a) Sollamaya başlamadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	b) Sollamaya başlamadan önce omuz üstü bakışı ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI SARI
	c) Sollamaya başlamadan önce zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	ç) Sollama yaparken önündeki veya diğer şeritlerdeki araçları tehlikeye atıyor.	KIRMIZI
	d) Sollama yaparken kendi hızını ve diğer araçların hızlarını dikkate almıyor.	KIRMIZI
e) Kendisini geçmek isteyen araç olduğunda geçilme kurallarına uymuyor.	KIRMIZI	

Şerit değiştirme becerisinden biraz daha fazla dikkat ve beceri isteyen davranış araçların sollanmasıdır. Şerit değiştirmeden çekinen kursiyerler sollamadan da çekinecektir. Ancak araç sollama temel sürüş becerilerinden birisidir.

Hızın ayarlanması, geçilecek araca yaklaşma, sinyal ve kontrollerin zamanında ve tam olarak yapılması, şerit değiştirme ve sollama için hızlanma ve hızın tekrar ayarlanması, doğru vites geçişleri, yolu ve trafiği okuyarak sollama, anında karar verme, aracı solladıktan sonra hızı ayarlayarak ve kontrolleri yaparak tekrar şeridine girme becerileri tam olarak gözlemlenmelidir. Ayrıca aracı sollarken şerit takibi veya geçilen-sollanan araçlarla araç mesafesinin korunamadığı çok açıktan veya aşırı yanaşarak geçme yapıldığı çok fazla gözlemlenmektedir.

Bir direksiyon sınavında sollama mutlaka yapılması ve gözlemlenmesi gereken becerilerdendir. Bunun için burada kaza yapma risk oranlarının yüksek olduğu bir bölüm olması sebebi ile bir hafif kusur, beş ağır kusur tanımlanmıştır. Sollama esnasında “direksiyon hâkimiyeti, hız kuralları” ile ilgili davranışlar da ayrıca değerlendirilebilir. Özellikle sınav yapımcıların bu bölümde ayna kontrolü, hız kontrolü ve sinyal verilip verilmediğine iyice odaklanmaları ve daha dikkatli davranmaları gerekmektedir.

Akan trafik içerisinde araçların farklı hızlarla seyretmesi ve birbirlerini geçmesi gayet normaldir. Kurallara göre sollama veya geçiş üstünlüğü olan araçlara güvenli bir biçimde yol verilmesi en az sollama yapmak kadar önemli bir sürücülük becerisidir.

Kursiyerlerin, geçmek isteyen araçları fark edememeleri, yanlış şekilde yol vermeleri (örneğin, aracı sarımsaları veya şerit izlerken aracı savurmaları gibi), tereddütlü bir sürüşle gereksiz yere hızlanmaları veya aşırı yavaşlamaları, geçmekte olan araca göre hızlarını ayarlayamamaları gibi birçok hatalı davranış gözlemlenmektedir. Bu durum kursiyerin sürücü olmaya hazır olmadığına bir göstergesidir. Sınav esnasında yukarıda bahsedilen yetersizlikler veya benzer hataların gözlemlenmesi halinde sınav sonlandırılmalıdır.

Kursiyerin araç sürüşü esnasında kendisini geçmek isteyen araçlara ilişkin bilgiler yukarıda açıklanmıştır. Burada ise kendisini geçmek isteyen araçlar dışında, örneğin karşıdan gelen araçlara geçiş kolaylığı sağlayacak şekilde araç kullanma davranışları kastedilmektedir. Bu davranışın ölçüleceği bir diğer durum ise örnek olarak yoğun trafiğin olduğu anlarda yol isteyen veya yola girmek üzere hareket eden araçlara yol verilmesi kursiyerler için olumlu bir davranıştır.

Daralan yollarda karşıdan gelen veya yokuş yukarı çıkan ve dezavantajlı durumda olan araçlara yol verilmesi bir trafik kuralıdır. Olumsuz bir şekilde yol hakkının kullanılmasını engelleyen, diğer araçları tehlikeye düşüren davranışların gözlemlenmesi halinde kursiyere durum açıklanarak sınav bitirilmelidir.

30 dakikalık sürüş esnasında duran veya hareket eden bir aracın geçilmesi veya sollanması gerekir. Bu durumda doğru sinyal ve yola çıkışlar, yol ve trafik kontrolü ve hız ayarlamalarının doğru bir biçimde yapılması, ani fren ve anormal hızlanma yapılmaması gerekmektedir. Ayrıca her an durabilecek veya dönüş yapabilecek araçlar için çoğunlukla sağdan gidecek olan motosiklet veya

mopet kullanıcıları dikkatli olmaları ve uygun pozisyonda (trafikteki diğer araçların kendisini görebileceği kör nokta olmayan yerlerde) ve takip mesafesinde seyretmeleri gerekmektedir.

10.10.7. Hız Kuralları

HIZ KURALLARI		
17	a) Hız levhalarına uymuyor, azami hız sınırını aşıyor.	KIRMIZI
	b) Yaya, okul, bisiklet vb. geçitlere yaklaşırken hızını azaltmıyor.	KIRMIZI
	c) Yol için belirlenen asgari hız sınırlarına uymuyor, çok yavaş araç kullanıyor.	SARI SARI
	ç) Sürekli aynı vitesle araç kullanıyor, zamanında vites değiştirmiyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI SARI
	d) Hızlanma ve yavaşlamalarda aracın hızını ayarlayamıyor.	SARI SARI

Hız kurallarına uyulmaması kursiyerler için oldukça sık rastlanan hatalardandır. Yol için belirlenen hız limitlerinin üzerine çıkılması doğrudan başarısızlık sebebi olduğu gibi süre kaygısından dolayı çok yavaş gidilmesi de hata olarak değerlendirilmesi gereken bir durumdur. Yol için belirlenen hız limitlerine dikkat etmeden aracı çok yavaş kullanması trafiğin akışını engelleyeceğinden özellikle değerlendirilmelidir.

Sınav değerlendirme komisyonları özellikle kursiyerin hız limitlerine uyup uymadığını kontrol edebilmek için sınav takip aracının kilometre saatine bakarak kursiyerin hızını tahmin ve tespit etmesi gerekir. Bu arada sınav takip aracı takip mesafesini korumak kaydı ile kursiyerle aynı hızda gitmesi sağlanmalıdır. Ayrıca okul geçitleri, hastane, itfaiye çıkışları, otobüs ve tramvay durakları, bisiklet yolları gibi yerlere yaklaşırken hızların ayarlanmaması, seyir halindeyken gereksiz yere fren yaparak trafiği tehlikeye düşürmesi ağır kusur sayılmış ve sınavın bitirilmesine sebep olarak kabul edilmiştir.

Yaya ve okul geçitlerine yaklaşırken kursiyerlerin yavaşlaması, yaya ve bisikletli kara yolu kullanıcılarına yol verilmesi gerekmektedir. Kontrolsüz ve hız ayarlamadan yapılan geçişler, ışısız kavşaklarda veya yaya geçitlerinde karşıya geçmek isteyen yayalara yol verilmemesi, geçiş üstünlüğü olan taşıtlara geçme hakkı verilmemesi, okul, hastane, itfaiye ve benzeri yerlerden geçerken yavaşlama yapılmaması başarısızlık nedenlerindedir.

10.10.8. Çevreye Duyarlı ve Ekonomik Araç Kullanma

ÇEVREYE DUYARLI VE EKONOMİK ARAÇ KULLANMA		
18	a) Aracı yüksek devirde kullanıyor. (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI SARI
	b) Komayı gereksiz yere kullanıyor.	SARI SARI
	c) Duruş ve kalkışları ani yapıyor, aracı ekonomik kullanmıyor.	SARI SARI

Çevreye duyarlı ve ekonomik sürüş kurallarına ait dersler kursiyerlere eğitimlerde verilmektedir. Her ne kadar burada belirtilen hatalar hafif kusur olarak kabul edilse de, kursiyerin başka bir hafif kusurla sınavda başarısız olmalarına neden olacak kadar önemlidir. Yüksek sesle sürekli devirli araç kullanılması, gereksiz korna çalınması, yanlış vites (otomatik şanzımanlı araçlar hariç) değişikliği yapılması, gerekli olmadığı halde sık sık gaz veya fren pedallarına basılması hafif kusurlardan bazılarıdır.

10.10.9. Araç Seyir Halindeyken Değerlendirilecek Diğer Davranışlar

ARAÇ SEYİR HALİNDEYKEN DEĞERLENDİRİLECEK DİĞER DAVRANIŞLAR		
19	a) Işıklı trafik cihazları, trafik levhaları veya diğer trafik işaretlerine uymuyor.	KIRMIZI
	b) Araç kullanımı sırasında araç hakimiyetini veya trafik güvenliğini tehlikeye düşürecek düzeyde heyecanlı ve telaşlı olduğu	KIRMIZI
	c) Trafik polisini, yol ikaz ve değişikliklerini veya diğer yönlendirmeleri fark etmiyor.	KIRMIZI
	ç) Araç seyir halindeyken aynalardan trafiğin akışını kontrol etmiyor.	SARI SARI
	d) Takip mesafesini kurallara uygun olarak ayarlayamıyor.	KIRMIZI
	e) Geçiş üstünlüğüne sahip araçlara geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI
	f) Yaya ve okul geçitlerinde yayalara ve bisikletlilere geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI
	g) Hemzemin geçitlerde geçiş kurallarına uymuyor.	KIRMIZI
	ğ) Komisyon başkanının telsizle verdiği talimatlara uymuyor.	KIRMIZI
	h) Genel olarak araç kullanma becerisi zayıf.	KIRMIZI
ı) Güzergahı bilmiyor, güzergah dışına çıkıyor.	KIRMIZI	

Sürüş esnasında kursiyerlerin, trafik işaretleri ile yollardaki trafik ikazından sorumlu kişiler ile, en önemlisi trafik polislerinin farkında olmaları, trafik düzenlemeleri için yapılan olağanüstü müdahalelere uymaları gerekir. Bu gibi durumlarda, trafik polisinin yönlendirme ve işaretlerini bilmeli ve anlamalıdır.

Güzergâh içerisindeki trafik ikaz işaretleri ile trafik polisinin uyarılarını dikkate almayan veya uymayan kursiyerler sınavda başarısız olurlar. Uyarı veya yönlendirmelere uymamak, yanlış yorumlamak veya yanlış yöne dönmek gibi bir durumda kursiyere sorun anlatılarak sınav sonlandırılmalıdır.

Sürüş esnasında heyecandan veya başka bir sebepten kursiyerin elleri veya ayakları titreyebilir. Hatta normal bir insana göre çok telaşlı veya sinirli olabilir. Aracın hareket ettirilmesini veya genel sürüşü etkilemiyorsa bu durum, bir sorun olarak değerlendirilmemelidir.

Eğer araç hareket halinde iken, trafikte risk oluşturacak, araç hâkimiyetini azaltacak bir etki varsa veya kursiyer panik içinde hareket ediyorsa, aracın uygun bir yerde durdurulmasını isteyiniz. Bu durumda “Genel olarak araç kullanma becerisi zayıf” maddesini işaretleyerek sınavı sonlandırınız.

Kursiyerin sınavda sürüş esnasında geniş bir görüş açısına sahip ve yola hâkim bir şekilde araç kullanması gerekmektedir. Sürüş esnasında en önemli trafik unsurlarından olan trafik işaretleri ile özellikle ışıkların fark edilmediği, kırmızı olmasına rağmen ışık ihlallerinin yapıldığı birçok olay vuku bulmaktadır.

Bu durum kursiyerin yola hâkim olmadığı işaretleri göremediği veya önemli ölçüde dikkat eksikliği olduğunun bir göstergesi olabilir. Sürücülerin trafik işaretlerini görmeme hakkı veya bu işaretlere uymama hakkı asla olamaz ve böyle hatalar asla affedilemez.

Ülkemizde takip mesafesinin korunması konusunda karşılaşılan bir davranış sorunu söz konusudur. Tüm sürücüler için hayati öneme sahip olan seyir halinde araçların takip mesafesinin uygun olarak ayarlanması gerekmektedir.

Gerek sürüş esnasında gerekse duran bir araca yaklaşma halinde kursiyerlerin uygun bir mesafeyi korumaları güvenli sürüşün en önemli şartıdır. Sürüş esnasında aracın hızının yarısı takip mesafesidir. Örneğin 50 km/saat hızla giden bir aracın takip mesafesi 25 metredir.

Takip mesafesini korumak bazen hayati önem arz etmektedir. Akan trafik içerisinde genel sürüş becerileri bakımından her an gözlemlenmesi mümkün olan bu davranış için özellikle motosiklet sürücülerinin güvenli sürüş esaslarından birisi uygun takip mesafesidir. Otomobil ve diğer araçlara göre motosiklet grubunun risk ve tehlike şartları ile araçların durma mesafeleri karşılaştırıldığında takip mesafesinin korunması sürücüler için hayati öneme sahiptir.

Gerek yavaşlayan veya hızlanan trafik akışlarında gerekse sabit hızlarda yapılan sürüşlerde özellikle motosiklet kullanıcılarının takip mesafelerini koruyamadıkları gözlemlenmektedir. Bütün

araçlarda seyir hızının en az yarısı takip mesafesidir. Örneğin 50 km/saat hız ile seyreden bir araç, önündeki aracı en az 25 metre mesafeden takip etmesi gerekmektedir. Bu mesafe motosiklet ve benzeri iki tekerli araçlar için çoğunlukla yeterli olmayabilir. Bu mesafelerin bir anlık ihlali riskler dikkate alındığında doğrudan başarısızlık nedenidir.

Kavşak veya ışıklı trafik düzenlemesi olan yerlere yaklaşımda hıza bağlı olarak takip edilen araçlar durana kadar bir yaklaşma söz konusu olur. Yukarıda bahsedilen kurallar trafik içerisinde yapılacak yavaşlama ve durma davranışları için de geçerlidir. Hız azaldıkça mesafe de azalacaktır. Işıklı kavşaklara girerken veya kavşakta beklerken, kalkışlarda güvenli takip mesafesinin korunamaması kursiyerin başarısız olmasına neden olacaktır.

10.10.10. Duraklama ve Park Etme

DURAKLAMA VE PARK ETME		
20	a) Duraklama veya park yasağına uymuyor.	KIRMIZI
	b) Duraklama veya park etmede sağ tarafa yanaşırken sinyal vermiyor.	KIRMIZI
	c) Duraklamadan veya park etmeden önce aynaları ile trafik kontrolü yapmıyor.	KIRMIZI
	ç) Park etme esnasında kaldırımı çarpıyor.	KIRMIZI
	d) Duraklama veya park etmede şeridin sağına veya kaldırımı yeterince yanaşmıyor.	SARI SARI
	e) Ani duruş yapıyor.	SARI SARI
	f) Aracı terketmeden önce motoru stop etmiyor.	SARI SARI
	g) Aracı terkederken yan ayak veya orta sehpa üzerinde sabitlemiyor ("B1" sertifika sınıfı araçlar hariç).	SARI SARI
	ğ) Aracı güvenli bir şekilde terk etmiyor.	SARI SARI

Direksiyon sınavı esnasında duruşlar, park etme, rampa duruşu sınav sonunda aracı durdurma veya sınav değerlendirme komisyon başkanı tarafından aracın durdurulması istenmesi gibi birçok durumda gözlemlenecek bir beceri değerlendirilmesidir.

Bu değerlendirme sırasında, durma veya park yerini seçerken doğru karar verilmesi, sinyal verilmesi, aracın stop ettirilmesi sırasında güvenlik tedbirlerinin alınması gibi unsurlar gözlemlenmelidir.

Bu bölümde hafif ve ağır kusurlar kursiyerin göstereceği performansa paralel olarak ortaya çıkmaktadır. Ağır kusurlar değerlendirilirken akan trafikte sık uygulanması gereken (ayna kontrolü, sinyal, kaldırımı dikkat etme gibi) davranışların tekrarlanması olduğu halde bunların yapılmaması başarısızlık sebebidir. Diğer yandan hafif kusurlar kursiyerin sınavının bitmesine kadar yapılabilecek hatalardır.

Kursiyer aracı güvenli bir şekilde terk etmedikçe sınav bitmiş sayılmaz. Mesela güzergâhta kursiyer bir hafif kusur yaptığında sınav devam etmektedir. Ancak sınav bitiş noktasına aracı güvenli bir şekilde getirdiği, sınavın bittiği ilan edilse bile aracı terk ederken arkadan gelen trafiği aynaları ile kontrol etmemesi hafif kusur olsa da daha önce bir hafif kusuru daha olduğundan sınavda kursiyer başarısız duruma düşmüş demektir. Bu yüzden aracı güvenli bir şekilde terk etmeden ve 35 dakikalık süre bitmeden sınav bitmemiş demektir. Sınav yapımcıların bu konuda çok hassas ve dikkatli davranmaları sınav ve sınav güvenliği açısından elzemdir.

10.11. Tablet Üzerinden (EK-3) Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu Sürücü Sertifikaları Direksiyon Sınavının Bitirilmesi

Sınavların uygulaması konusunda tereddütlerinizin öncelikle sınav yürütme komisyonu ile paylaşılması gerekmektedir. Başarısız kursiyerin başarısızlığı konusunda bir tereddüt göstermeniz kesinlikle yanlış anlaşılacaktır. Unutulmamalıdır ki sınav uygulaması konusunda eski alışkanlıklar ve yanlış uygulamalar sınav sisteminin iyileştirilmesini engelleyen bir durumdur.

Direksiyon sınavı sırasında kursiyerin gözlemlenen hatalarının hemen tablet üzerinden (EK-3) değerlendirme formuna işaretlenmesi esastır.

Başarısız olarak kabul edilmesine neden olacak hata (bir ağır kusur) veya hataların (iki hafif kusur veya beş soru bilmeme) işlenmesinin tespit edilmesi halinde işaretleme yapılarak kursiyerden aracın uygun bir yerde durdurulması istenir. Kibarca kendisine başarısız olduğu durum açıklanır.

Başarısız olan kursiyere açıklama yapılırken gereksiz polemik ve söz dalaşından kaçınılmalıdır. Kursiyerlerin sinir bozucu veya tahrik edici cümleler sarf etmesi halinde, eğer ciddi ve saygılı bir biçimde konuşacaksa kendisine cevap verileceği ifade edilmelidir.

(EK-3) değerlendirme formunda hataların gayet açık bir biçimde ifade edildiği, mevzuat gereği bu hataların tespit edilmesi halinde sınavın sonlandırılması ve kursiyerin sınavda başarısız olduğunun açıklanması gerekmektedir.

Kursiyerin başarısız olduğu durum veya hataya ilişkin konuşmanın gereğinden fazla olması polemik ve tartışmayı artıracığından kısa ve net cümlelerle durum kendisine açıklanmalıdır. Kursiyerin başarısızlığı konusunda direksiyon usta öğreticisinin söze karışması daha fazla olumsuzluğa neden olacağından sınav öncesi usta öğretici ile kursiyer karşısında tartışma yapılmaması gerektiği hatırlatılmalıdır. Uyarılara rağmen kursiyere ve komisyona müdahale etmeye devam eden usta öğretici hakkında tutanak tutularak gereği yapılmak üzere ilçe milli eğitim müdürlüğüne verilir. İlçe milli eğitim müdürlüğü tarafından da bu usta öğreticiye bir yıl süreyle sınav görevi verilmez.

Kursiyerin sürüş esnasında gözlemlediğiniz olumlu ve doğru davranışları ile güçlü olduğu becerileri üzerinde bir miktar konuşmayla başlayan bir açıklama kursiyeri rahatlatacaktır. Öte yandan kendisinde zayıf bulduğunuz yönler veya hataya neden olan davranışları üzerinde kısa bir konuşma yapılabilir.

Kursiyerler trafik içerisinde tecrübeleri usta sürücüler kadar olmadığından birçok yönden zayıf bir trafik ve yol hâkimiyeti sergileyebilirler. Trafik ve yol şartlarının doğru okunması ve kısa süre içerisinde birçok karar verilmesi kursiyerlerin eğitimle zaman içinde gelişmesi gereken davranış ve yeterliliklerindedir.

Trafik içerisinde riskleri ön görebilme, iletişim, sabır, karar verme ve maksimum kontrol gibi unsurlar üzerinde durularak kursiyerin sürücü belgesi için sahip olması gereken özellikler vurgulanmalıdır.

Kısa açıklama sonrası gerek olmadıkça sınav esnasında yapılan sürüş veya sınav uygulaması hakkında konuşmayınız. Yapılan sınav veya uygulama konusunda tartışmaya neden olacak konuşmalara girmeden en doğru iletişim yolları ile bir sonraki kursiyer için hazırlıkları yapmak üzere sınav başlangıç noktasına sınav aracı ile birlikte geliniz.

Direksiyon eğitimi dersi sınavı uygulama ve değerlendirme komisyonu üyesi ile birlikte tablet üzerinden (EK-3) değerlendirme formunu yeniden kontrol ederek değerlendirme komisyon üyesinin varsa tespit ettiği hatalar üzerinde konuşunuz ve verdiğiniz kararı onaylayınız.

Başarılı kursiyerler, sınavı süresi içerisinde tamamlamış ve sınav başlangıç noktasına bir sorun olmadan gelmiş kişilerdir. Bu kursiyerlerin başarısız olduğuna sonradan karar verilmesi başarısız bir sınav uygulaması anlamına geldiğinden sınav esnasında lütfen tereddüt yaşamayınız. Kendinizden emin olarak kursiyerlerin davranışlarını tam olarak değerlendiriniz. Sürücü belgesi almaya hazır olmayan ve güvenli bir biçimde araç kullanamayan kursiyerler sürücü belgesi alamazlar.

Başarılı bir sürüş gerçekleştiren güvenli araç kullanan kursiyerlere teşekkür ederek sınavı, sınav başlangıç noktasında bitiriniz.

Unutulmamalıdır ki aracın başlangıç noktasına getirilerek durdurulması, stop ettirilmesi ve araçtan ininceye kadar sınav devam etmektedir. Kursiyer tarafından durma, park etme, stop ve araçtan inme davranışlarında son dakikada bile bir kusur gözlemlenmesi kursiyerin sınavdan başarısız olması anlamına gelir. Bu durum kursiyere açılarak sınavın bitirilmesi gerekmektedir.

Bütün kursiyerlerin sınavları bittiğinde size verilen tableti tekrar kontrol ederek diğer evrak ve araç-gereçlerle direksiyon sınav yürütme komisyonuna teslim ediniz.

Evrakı teslim ettiğimize dair sınav evrakına ilişkin özet raporun bulunduğu tabloya teslim saatini de yazarak imza atınız.

Evrakın teslimi ve imza esnasında;

- ✓ Sınavda verilen **tableti** veya **(EK-3)** direksiyon eğitimi dersi sınav değerlendirme formlarını,
  - ✓ **Yaka kartlarını ve varsa diğer dosya** veya bilgilendirme belgelerini,
  - ✓ **Komisyon numaralarını** gösterir levhaları,
  - ✓ Varsa tarafınızca hazırlanan **tutanak** veya raporlara ilişkin belgeleri,
  - ✓ Direksiyon eğitimi sınav takip ve sonuç listesini
- sınav yürütme komisyonuna teslim etmeyi unutmayınız.

11. Ekler

11.10. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu “M”, “A1”, “A2”, “A” ve “B1” Sertifika Sınıfları için Yönetmelik eki (EK-3)

11.11. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Değerlendirme Formu “B”, “BE”, “D1”, “D1E”, “D”, “DE”, “C”, “C1”, “C1E”, “CE” ve “F” Sertifika Sınıfları için Yönetmelik eki (Ek-4)

11.12. ““K” Sınıfı Sürücü Aday Belgesi” Yönetmelik eki (EK-5)

11.13. Motorlu Bisiklet ve Motosiklet Direksiyon Sınav Yeri Krokisi (EK-7)

11.14. Direksiyon Eğitimi Dersi Sınavı Aracı Kontrol Formu (EK-12)

11.15. Park Yeri Krokisi-1 (Ek-13)

11.16. Park Yeri Krokisi-2 (Ek-14)

Unutmayınız! Trafikte tek yanlış bütün doğruları götürür.

DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAV DEĞERLENDİRME FORMU
(“M”, “A1”, “A2”, “A” veya “B1” Sınıfları)

(EK-3 ÖN YÜZÜ)

..... **KODLU ÖZEL** ..... **MOTORLU TAŞIT SÜRÜCÜLERİ KURSU MÜDÜRLÜĞÜ**

KURSIYERİN

Adı Soyadı	İmza	İstediği Sürücü Sertifikasının Cinsi:	Sınava Girdiği Aracın Cinsi ve Plaka No:

(I) ARAÇ BİLGİSİ SORGULAMA BÖLÜMÜ

1	Lastiklerin havalarının yeterli olup olmadığını gözle veya ayakla kontrol etmiyor.	MAVİ
2	Akütün yerini gösteremiyor.	MAVİ
3	Yağ göstergesini gösteremiyor, hangi durumda tehlike ifade ettiğini bilmiyor.	MAVİ
4	Hararet göstergesini (<i>varsa</i>) gösteremiyor, hangi durumda tehlike ifade ettiğini bilmiyor.	MAVİ
5	Yakıt göstergesinin yerini gösteremiyor.	MAVİ
6	Uzun/kısa far veya korna kumandalarını gösteremiyor.	MAVİ
7	Sinyal kumandalarını gösteremiyor, sinyal lambalarını çalıştıramıyor.	MAVİ
8	Ön veya arka freni gösteremiyor.	MAVİ
9	Debriyaj (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>) veya gazı gösteremiyor.	MAVİ
10	Vitesi gösteremiyor veya aracın kaç vitesli olduğunu bilmiyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	MAVİ
11	Aracı çalıştırıp stop ettiremiyor.	MAVİ
12	Aracı yan ayak veya orta sehpa üzerinde sabitlemiyor (<i>"B1" sertifika sınıfı araçlar hariç</i>).	MAVİ

(II) BU YÖNETMELİĞİN EKİ (EK-7) KROKİYE GÖRE DÜZENLENEN ALANDA DEĞERLENDİRİLECEK BÖLÜM

1	Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisinde olduğu gözlemlendi.	KIRMIZI
2	Araca binmeden önce koruyucu başlık, dizlik vb. koruyucu ekipmanları takmıyor, yelek giymiyor.	KIRMIZI
3	Araca bindiğinde ayna ayarlarını kontrol etmiyor.	SARI SARI
ARACI ÇALIŞTIRMA		
4	a) Aracı çalıştırmadan önce debriyaja basmıyor veya vitesi boşa almıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	b) Araç çalıştığı halde marş düğmesine basmaya devam ediyor.	SARI SARI
ALANDA KALKIŞ YAPMA (ARACI HAREKETE GEÇİRME)		
	a) Kalkışı doğru vitesle yapmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI SARI
	b) Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	SARI SARI
	c) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
5	ç) Kalkış sırasında ayaklarını toplarken aracın kontrolünü sağlayamıyor (<i>"B1" sertifika sınıfı araçlar hariç</i>).	KIRMIZI
	d) Kalkış yaparken ön, arka veya yandan gelen trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI
	e) Aracı kullanırken ayaklarını yere değdiriyor.	KIRMIZI
	f) Aracı herhangi bir yere çarpıyor veya deviriyor.	KIRMIZI
	g) Aracı kullanırken yalpalyor, aracı dengeli kullanamıyor.	KIRMIZI
KONİLER ARASINDAN GEÇME		
	a) Konilere çarpıyor.	KIRMIZI
6	b) Koniler arasından sırasıyla geçemiyor, koni atlıyor.	KIRMIZI
	c) Koniler arasından geçerken ayakları yere değiyor.	KIRMIZI
	ç) Koniler arasından geçerken düşüyor.	KIRMIZI
	d) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
SEKİZ ÇİZME ("B1" sertifika sınıfı araçlar hariç)		
	a) Aracın tekerlerinden herhangi birisi veya ikisi de sekiz çizgisinin dışına çıkıyor.	KIRMIZI
7	b) Sekiz çizirken ayakları yere değiyor.	KIRMIZI
	c) Sekiz çizirken düşüyor.	KIRMIZI
	ç) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
DENGE ÇİZGİSİNDEN GEÇME ("B1" sertifika sınıfı araçlar hariç)		
	a) Denge çizgisi üzerinden gidemiyor, çizginin dışına çıkıyor.	KIRMIZI
8	b) Denge çizgisi üzerinden giderken ayakları yere değiyor.	KIRMIZI
	c) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
HIZLANMA, YAVAŞLAMA VE DURMA		
	a) Motorlu bisikletler (" <i>M</i> ") için azami 30 km'ye, motosikletler (" <i>A1</i> ", " <i>A2</i> ", " <i>A</i> " ve " <i>B1</i> ") için 50 km'ye çıkamıyor.	KIRMIZI
9	b) Hızlanma esnasında aracı sarsıyor.	KIRMIZI
	c) Hızlanma esnasında düşüyor.	KIRMIZI
	ç) Yavaşlama yaparken aracın hakimiyetini kaybediyor.	KIRMIZI
	d) Yavaşlama yaparken düşüyor.	KIRMIZI
	e) Ön ve arka frenleri dengeli kullanamıyor, düzgün duruş yapamıyor.	KIRMIZI
	f) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
ENGELDEN KAÇMA		
	a) Saatte 20 km hıza ulaşamıyor.	KIRMIZI
10	b) Saatte 20 km hıza ulaştıktan sonra engelden kaçamıyor, engele çarpıyor.	KIRMIZI
	c) Engelden 50 santimetreden fazla uzaktan geçiyor.	KIRMIZI
	ç) Engelden kaçarken ayakları yere değiyor.	KIRMIZI
	d) Engeli geçtikten sonra tekrar geldiği yol şeridine giremiyor.	KIRMIZI
	e) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI
ANI FREN YAPMA		
	a) Saatte 20 km hıza ulaşamıyor.	KIRMIZI
11	b) Saatte 20 km hıza ulaştıktan sonra ani fren yapıp aracı durduramıyor.	KIRMIZI
	c) Motoru stop ettiriyor.	SARI SARI

EK-3 (ARKA YÜZÜ)

(III) AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ

EK-3 (ARKA YÜZÜ)			
(III) AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ			
AKAN TRAFİKTE KALKIŞ YAPMA (ARACI HAREKETE GEÇİRME)			
12	a) Kalkışı doğru vitesle yapmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	b) Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	SARI	SARI
	c) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI	SARI
	ç) Kalkış yaparken omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	d) Kalkış yaparken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	
	e) Kalkış yaparken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	
	f) Trafiği tehlikeye düşürecek şekilde hızlı ve kontrolsüz çıkış yapıyor.	KIRMIZI	
g) Kalkış yaptıktan sonra aracı doğru şeride konumlandırmıyor.	SARI	SARI	
ARAÇ KUMANDA PEDALLARINA İNTİBAK			
13	a) Vites değiştirirken debriyaja tam basmıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	b) Vites değiştirirken gazı doğru kullanamıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	c) Vites değiştirirken aracın kontrolünü kaybediyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	ç) Seyir halindeyken yola bakmayı bırakıp vites bakarak vites değiştiriyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	KIRMIZI	
d) Hızlanma ve yavaşlamalarda aracın hızını ayarlayamıyor. Gaz ve frene tam intibak edemiyor.	SARI	SARI	
ŞERİT İZLEME VE DEĞİŞTİRME			
14	a) Şerit değiştirmeden önce aynaları ile trafik kontrolü etmiyor.	KIRMIZI	
	b) Şerit değiştirmeden önce omuz üstü bakışı ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	c) Şerit değiştirmeden önce zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI	
	ç) Şeridini değiştirirken yoldaki kesik ve sürekli çizgilerin anlamlarına uygun hareket etmiyor.	SARI	SARI
	d) Şerit izleme kurallarına uymuyor, şerit çizgilerinin içinde araç kullanmıyor.	KIRMIZI	
	e) Emniyet şeridini ihlal ediyor.	KIRMIZI	
f) Sürekli sol şeridi işgal ederek araç kullanıyor.	SARI	SARI	
KAVŞAKLARA YAKLAŞMA VE KAVŞAKLARDA SAĞA SOLA DÖNÜŞLER			
15	a) Kavşağa yaklaşırken yavaşlamıyor.	KIRMIZI	
	b) Kavşağa yaklaşırken döneceği yöne uygun şeride zamanında girmiyor.	KIRMIZI	
	c) Dönüş öncesinde zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI	
	ç) Kavşakta karşıdan veya yandan gelen araçları kontrol etmiyor.	KIRMIZI	
	d) Kavşakta geçiş hakkı kurallarına uymuyor.	KIRMIZI	
	e) Sağa sola dönüşlerden önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	
	f) Sağa sola dönüşlerden önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
g) Dönüşünü tamamladıktan sonra yönüne uygun şeride girmiyor.	SARI	SARI	
ÖNÜNDEKİ ARACI GEÇME (SOLLAMA YAPMA)			
16	a) Sollamaya başlamadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	
	b) Sollamaya başlamadan önce omuz üstü bakışı ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	c) Sollamaya başlamadan önce zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI	
	ç) Sollama yaparken önündeki veya diğer şeritlerdeki araçları tehlikeye atıyor.	KIRMIZI	
	d) Sollama yaparken kendi hızını ve diğer araçların hızlarını dikkate almıyor.	KIRMIZI	
e) Kendisini geçmek isteyen araç olduğunda geçilme kurallarına uymuyor.	KIRMIZI		
HIZ KURALLARI			
17	a) Hız levhalarına uymuyor, azami hız sınırını aşıyor.	KIRMIZI	
	b) Yaya, okul, bisiklet vb. geçitlere yaklaşırken hızını azaltmıyor.	KIRMIZI	
	c) Yol için belirlenen asgari hız sınırlarına uymuyor, çok yavaş araç kullanıyor.	SARI	SARI
	ç) Sürekli aynı vitesle araç kullanıyor, zamanında vites değiştirmiyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
d) Hızlanma ve yavaşlamalarda aracın hızını ayarlayamıyor.	SARI	SARI	
ÇEVREYE DUYARLI VE EKONOMİK ARAÇ KULLANMA			
18	a) Aracı yüksek devirde kullanıyor. (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).	SARI	SARI
	b) Kornayı gereksiz yere kullanıyor.	SARI	SARI
	c) Duruş ve kalkışları ani yapıyor, aracı ekonomik kullanmıyor.	SARI	SARI
ARAÇ SEYİR HALİNDEYKEN DEĞERLENDİRİLECEK DİĞER DAVRANIŞLAR			
19	a) Işıklı trafik cihazları, trafik levhaları veya diğer trafik işaretlerine uymuyor.	KIRMIZI	
	b) Araç kullanımı sırasında araç hakimiyetini veya trafik güvenliğini tehlikeye düşürecek düzeyde heyecanlı ve telaşlı olduğu görülür.	KIRMIZI	
	c) Trafik polisini, yol ikaz ve değişikliklerini veya diğer yönlendirmeleri fark etmiyor.	KIRMIZI	
	ç) Araç seyir halindeyken aynalardan trafiğin akışını kontrol etmiyor.	SARI	SARI
	d) Takip mesafesini kurallara uygun olarak ayarlayamıyor.	KIRMIZI	
	e) Geçiş üstünlüğüne sahip araçlara geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI	
	f) Yaya ve okul geçitlerinde yayalara ve bisikletlilere geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI	
	g) Hemzemin geçitlerde geçiş kurallarına uymuyor.	KIRMIZI	
	ğ) Komisyon başkanının telsizle verdiği talimatlara uymuyor.	KIRMIZI	
h) Genel olarak araç kullanma becerisi zayıf.	KIRMIZI		
i) Güzergahı bilmiyor, güzergah dışına çıkıyor.	KIRMIZI		
DURAKLAMA VE PARK ETME			
20	a) Duraklama veya park yasağına uymuyor.	KIRMIZI	
	b) Duraklama veya park etmede sağ tarafa yanaşırken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	
	c) Duraklamadan veya park etmeden önce aynaları ile trafik kontrolü yapmıyor.	KIRMIZI	
	ç) Park etme esnasında kaldırırma çarpıyor.	KIRMIZI	
	d) Duraklama veya park etmede şeridin sağına veya kaldırırma yeterince yanaşmıyor.	SARI	SARI
	e) Ani duruş yapıyor.	SARI	SARI
	f) Aracı terketmeden önce motoru stop etmiyor.	SARI	SARI
	g) Aracı terkederken yan ayak veya orta sehpa üzerinde sabitlemiyor ("B1" sertifika sınıfı araçlar hariç).	SARI	SARI
ğ) Aracı güvenli bir şekilde terk etmiyor.	SARI	SARI	
SINAV KOMİSYONU			
Başkan (Adı/Soyadı/İmza):		Üye (Adı/Soyadı/İmza):	
Sınav Tarihi:			
BAŞARILI			
BAŞARISIZ		NEDENİ:	
NOT: 1- Mavi renkle işaretlenmiş maddelerden beş tanesini ihlal eden kursiyerin sınavına son verilir.			
2- Sarı renkle işaretlenmiş maddelerden herhangi birini iki kere veya farklı maddelerden iki tanesini ihlal eden kursiyerin sınavına son verilir.			
3- Kırmızı renkle işaretlenmiş maddelerden birini ihlal eden kursiyerin sınavına son verilir.			

DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAV DEĞERLENDİRME FORMU
(“B”, “BE”, “C1”, “C1E”, “C”, “CE”, “D1”, “D1E”, “D”, “DE” veya “F” Sınıfları)

..... KODLU ÖZEL ..... MOTORLU TAŞIT SÜRÜCÜLERİ KURSU MÜDÜRLÜĞÜ

KURSIYERİN

Adı Soyadı	İmza	İstediği Sürücü Sertifikasının Cinsi:	Sınava Girdiği Aracın Cinsi ve Plaka No:

(I) ARAÇ BİLGİSİ SORGULAMA BÖLÜMÜ

1	Lastiklerin havalılarının yeterli olup olmadığını gözle veya ayakla kontrol etmiyor.	MAVİ
2	Aracın kaputunu açıp akünün yerini gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
3	Motor yağı ve motor suyu konulma yerini gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
4	Cam silcek suyunun konulma yerini gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
5	Aracın bagajını açıp; stepne, kriko, bijon anahtar, reflektör ve ilkyardımcı çantasını gösteremiyor ("C", "CE", "D" ve "DE" sınıfı araçlar hariç).	MAVİ
6	Yağ ve hararet göstergelerini gösteremiyor. Hangi durumda tehlike ifade etiketlerini bilmiyor.	MAVİ
7	Yakıt göstergesinin yerini gösteremiyor.	MAVİ
8	Uzun/kısa far, korna, cam silcek ve diğer kumanda kollarını gösteremiyor.	MAVİ
9	Sinyal kolunu gösteremiyor.	MAVİ
10	Araç içi aydınlatma lambalarını açıp kapatamıyor.	MAVİ
11	Dış ve iç aynaların avar verilerini gösteremiyor.	MAVİ
12	El frenini ve ayak fren pedalını gösteremiyor.	MAVİ
13	Gaz ve debriyaj (Otomatik vitesli araçlar hariç) pedallarını gösteremiyor.	MAVİ
14	Aracın kaç vitesli olduğunu bilmiyor (Otomatik vitesli araçlar hariç). Otomatik vitesli araçlarda P, N, D ve R konutlarının ne anlama geldiğini	MAVİ

(II) AKAN TRAFİKTE SÜRÜŞ BECERİSİ VE TRAFİK ALGISINA YÖNELİK DAVRANIŞLAR BÖLÜMÜ

1	Araca bindiğinde koltuk ayarlarını kontrol etmiyor.	SARI	SARI
2	Araca bindiğinde ayna ayarlarını kontrol etmiyor.	SARI	SARI
3	Emniyet kemeri takmıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
4	Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisinde olduğu gözlemlendi.	KIRMIZI	KIRMIZI
ARACI ÇALIŞTIRMA			
5	a) Aracı çalıştırmadan önce debriyaja basmıyor (Otomatik vitesli araçlar hariç) veya vitesi boşa almıyor.	SARI	SARI
	b) Aracı çalıştıramıyor.	SARI	SARI
	c) Araç çalıştığı halde kontak anahtarını marş kademesinde tutmaya devam ediyor.	SARI	SARI
KALKIŞ YAPMA (ARACI HAREKETE GEÇİRME)			
6	a) Aracı hareket ettirmeden önce el frenini indirmiyor.	SARI	SARI
	b) Kalkışı doğru vitesle yapmıyor. Otomatik vitesli araçlarda kalkış yaparken vitesi D pozisyonuna getirmiyor.	SARI	SARI
	c) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	ç) Kalkış yaparken omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	d) Kalkış yaparken sinyal vermiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	e) Kalkış yaparken aracı sarsıyor.	SARI	SARI
	f) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.	SARI	SARI
	g) Kalkışta trafik akışı ile uyumlu hareket edemiyor.	SARI	SARI
	ğ) Trafiği tehlikeye düşürecek şekilde hızlı ve kontrolsüz kalkış yapıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	h) Kalkış yaptıktan sonra aracı doğru şeride konumlandıramıyor.	SARI	SARI
ARAÇ KUMANDA PEDALLARINA İNTİBAK			
7	a) Vites değiştirenken debriyaj pedalına tam basmıyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI	SARI
	b) Vites değiştirenken gaz pedalını doğru kullanmıyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI	SARI
	c) Vites değiştirenken doğru sıralamaya uymuyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	SARI	SARI
	ç) Vites değiştirenken aracın kontrolünü kaybediyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	KIRMIZI	KIRMIZI
	d) Seyir halindeyken yola bakmayı bırakıp vites koluna bakarak vites değiştiriyor (Otomatik vitesli araçlar hariç).	KIRMIZI	KIRMIZI
	e) Gaz ve frene tam intibak edemiyor.	SARI	SARI
DİREKSİYON HAKİMİYETİ			
8	a) Direksiyon simidini doğru pozisyonda tutmuyor.	SARI	SARI
	b) Aracı kontrol edemiyor, sağa sola savuruyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	c) Aracı şerit içinde gezdiriyor.	SARI	SARI
SERİT İZLEME VE DEĞİŞTİRME			
9	a) Aracı şerit çizgilerinin içerisinde kullanmıyor, iki şeridi birden kullanıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	b) Şerit değiştirmeden önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	c) Şerit değiştirmeden önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	ç) Şerit değiştirmeden önce zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	d) Şeridini değiştirenken yoldaki kesik ve sürekli çizgilerin anlamlarına uygun hareket etmiyor.	SARI	SARI
	e) Emniyet şeridini ihlal ediyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	f) Sürekli sol şeridi işgal ederek araç kullanıyor.	SARI	SARI
KAVŞAKLARA YAKLAŞMA VE KAVŞAKLARDA SAĞA SOLA DÖNÜŞLER			
10	a) Kavşağa yaklaşırken yavaşlamıyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	b) Kavşağa yaklaşırken döneceği yöne uygun şeride zamanında girmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	c) Dönüş öncesinde zamanında sinyal vermiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	ç) Kavşakta karşıdan ve yandan gelen araçları kontrol etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	d) Kavşakta geçiş hakkı kurallarına uymuyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	e) Sağa sola dönüşlerden önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	f) Sağa sola dönüşlerden önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.	SARI	SARI
	g) Dönüşünü tamamladıktan sonra yönüne uygun şeride girmiyor.	SARI	SARI
ARAÇ SEYİR HALİNDEYKEN DEĞERLENDİRİLECEK DİĞER DAVRANIŞLAR			
11	a) İşiklî trafik cihazları, trafik levhaları ve diğer trafik işaretlerine uymuyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	b) Trafik polisini, yol ikaz ve değişikliklerini veya diğer yönlendirmeleri fark etmiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	c) Araç kullanımı sırasında araç hakimiyetini ve trafik güvenliğini tehlikeye düşürecek düzeyde hevesanlı ve telaşlı olduğu görüldü.	KIRMIZI	KIRMIZI
	ç) Yaya ve okul geçitlerinde yayalara ve bisikletlilere geçiş hakkı vermiyor.	KIRMIZI	KIRMIZI
	d) Henzemen geçitlerde geçiş kurallarına uymuyor.	KIRMIZI	KIRMIZI

EK-4 (ARKA YÜZÜ)			
11	e) Geçiş üstünlüğüne sahip araçlara geçiş hakkı vermiyor.		KIRMIZI
	f) Araç seyir halindeyken iç ve dış aynalardan trafiğin akışını kontrol etmiyor.		SARI SARI
	g) Takip mesafesini kurallara uygun olarak ayarlayamıyor.		KIRMIZI
	ğ) Güzergahı bilmiyor, güzergah dışına çıkıyor.		KIRMIZI
	h) Genel olarak araç kullanma becerisi zayıf.		KIRMIZI
ÖNÜNDEKİ ARACI GEÇME (SOLLAMA YAPMA)			
12	a) Sollamaya başlamadan önce aynalar ile trafik kontrolü yapmıyor.		KIRMIZI
	b) Sollamaya başlamadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.		SARI SARI
	c) Sollamaya başlamadan önce ve zamanında sinyal vermiyor.		KIRMIZI
	ç) Sollama yaparken önündeki ve diğer şeritlerdeki araçları tehlikeye atıyor.		KIRMIZI
	d) Sollama yaparken kendi hızını ve diğer araçların hızlarını dikkate almıyor.		KIRMIZI
e) Kendisini geçmek isteyen araç olduğunda geçilme kurallarına uymuyor.		KIRMIZI	
HIZ KURALLARI			
13	a) Hız levhalarına uymuyor, azami hız sınırını aşıyor.		KIRMIZI
	b) Yaya, okul, bisiklet vb. geçitlere yaklaşırken hızını azaltmıyor.		KIRMIZI
	c) Trafikte seyir halindeyken gereksiz yere fren yaparak trafiği tehlikeye düşürüyor.		KIRMIZI
	ç) Yol için belirlenen asgari hız sınırlarına uymuyor, çok yavaş araç kullanıyor.		SARI SARI
	d) Sürekli aynı vitesle araç kullanıyor, zamanında vites değiştirmiyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).		SARI SARI
e) Hızlanma ve yavaşlamalarda aracın hızını ayarlayamıyor.		SARI SARI	
ÇEVREYE DUYARLI VE EKONOMİK ARAÇ KULLANMA			
14	a) Aracı yüksek devirde kullanıyor (<i>Otomatik vitesli araçlar hariç</i>).		SARI SARI
	b) Kornayı gereksiz yere kullanıyor.		SARI SARI
	c) Duruş ve kalkışları ani yapıyor, aracı ekonomik kullanmıyor.		SARI SARI
GERİ GİDERKEN SAĞA-SOLA (L) DÖNME			
15	a) Geri giderken şeridini koruyarak köşeden sağa ya da sola tek hamlede dönüyor (<i>90 derece açı ile</i>).		KIRMIZI
	b) Geri giderken konilere veya kaldırırma çarpıyor, şeridinin dışına çıkıyor.		KIRMIZI
	c) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.		SARI SARI
	ç) Dönmeden önce veya dönüşü tamamlayıp tekrar yola çıkarken sinyal vermiyor.		KIRMIZI
	d) Dönmeden önce veya dönüşü tamamlayıp tekrar yola çıkarken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
e) Tekrar yola çıkmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.		SARI SARI	
GERİ DÜZ GİTME - 25 MT			
16	a) Aracı geri vitesle takamıyor.		SARI SARI
	b) Geri giderken aracı şerit çizgileri içerisinde gezdiriyor.		SARI SARI
	c) Geri giderken aracı şerit çizgileri içinde tutamıyor, dışına çıkarıyor. Aracın hakimiyetini sağlayamıyor.		KIRMIZI
	ç) Geri giderken aynalarla veya geriye dönerek arkadaki trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	d) Aracı stop ettiriyor.		SARI SARI
	e) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	f) Kalkış yapmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.		SARI SARI
g) Kalkış yaparken sinyal vermiyor.		KIRMIZI	
ANİ FREN YAPMA			
17	a) Ani fren yapıp aracı durduramıyor (<i>Saatte 30 km hızla giderken</i>).		KIRMIZI
	b) Ani fren yaptığında aracı stop ettiriyor.		SARI SARI
	c) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	ç) Kalkış yapmadan önce sinyal vermiyor.		KIRMIZI
	d) Kalkış yapmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.		SARI SARI
e) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.		SARI SARI	
EĞİMLİ YOLDA KALKIŞ			
18	a) Sağ şeritte durmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	b) Sağ şeritte durmadan veya kalkış yapmadan önce sinyal vermiyor.		KIRMIZI
	c) Kalkış yapmadan önce aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	ç) Kalkış yapmadan önce omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.		SARI SARI
	d) Aracı hareket ettirirken 50 cm'den fazla geri kaydırıyor.		SARI SARI
e) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.		SARI SARI	
GERİ GERİ PARK ETME			
19	a) Koniler arasına tek hamlede giremiyor.		KIRMIZI
	b) Koniler arasında (<i>İçeride</i>) en fazla iki hamlede park edemiyor.		KIRMIZI
	c) Park ederken veya park alanından çıkarken kaldırırma veya konilere çarpıyor.		KIRMIZI
	ç) Kaldırırma 50 cm'den fazla açığa park ediyor.		KIRMIZI
	d) Kalkış yaparken motoru stop ettiriyor.		SARI SARI
	e) Genel park etme becerisi zayıf (<i>Park alanına girerken aracı sık sık durdurup vites değiştirmeden tekrar hareket ettirme gibi</i>).		SARI SARI
	f) Park alanından çıkarken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	g) Park alanından çıkarken sinyal vermiyor.		KIRMIZI
ğ) Park alanından çıkarken omuz üstü bakış ile kör nokta kontrolü yapmıyor.		SARI SARI	
DURAKLAMA VE PARK ETME			
20	a) Duraklama veya park yasağına uymuyor.		KIRMIZI
	b) Duraklama veya park etmede sağ tarafa yanaşırken aynaları ile trafiği kontrol etmiyor.		KIRMIZI
	c) Duraklama veya park etmede sağ tarafa yanaşırken sinyal vermiyor.		KIRMIZI
	ç) Duraklama veya park etmede şeridin sağına veya kaldırırma veterince yanaşmıyor.		SARI SARI
	d) Park etme esnasında kaldırırma çarpıyor.		KIRMIZI
	e) Ani duruş yaparken araçtakilerin güvenliğini tehlikeye düşürüyor.		SARI SARI
	f) Aracı terketmeden önce el freni ile aracı sabitlemiyor.		SARI SARI
	g) Aracı terketmeden önce motoru stop etmiyor.		SARI SARI
ğ) Otomatik vitesli araçlarda park esnasında aracı stop ettirmeden önce vitesi P pozisyonuna almıyor.		KIRMIZI	
h) Aracı terk ederken aracın kapısını açmadan aynaları ile arkadan gelen trafiği kontrol etmiyor.		SARI SARI	
SINAV KOMİSYONU			
Başkan (Adı/Soyadı/İmza):		Üye (Adı/Soyadı/İmza):	
Sınav Tarihi:	SONUÇ:		
	BAŞARILI		
	BAŞARISIZ	NEDENİ:	
NOT:	1- Mavi renkle işaretlenmiş maddelerden beş tanesini ihlal eden kursiyerin sınavına son verilir.		
	2- Sarı renkle işaretlenmiş maddelerden herhangi birini iki kere veya farklı maddelerden iki tanesini ihlal eden kursiyerin sınavına son verilir.		
	3-Kırmızı renkle işaretlenmiş maddelerden birini ihlal eden kursiyerin sınavına son verilir.		

“K” SINIFI SÜRÜCÜ ADAY BELGESİ

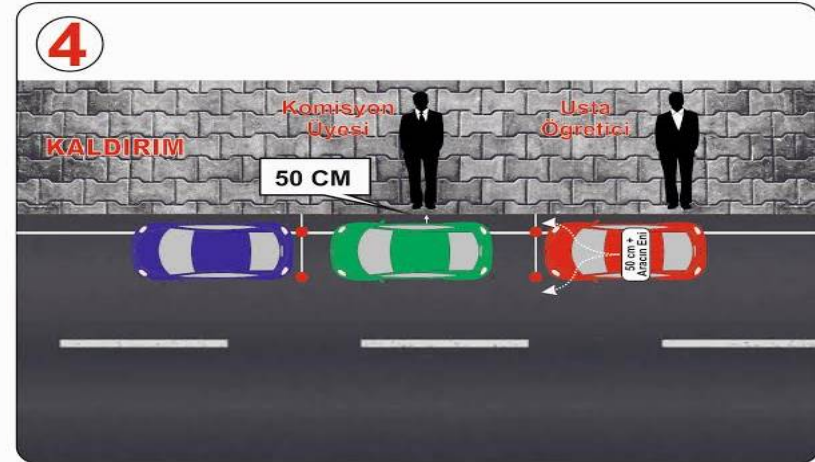
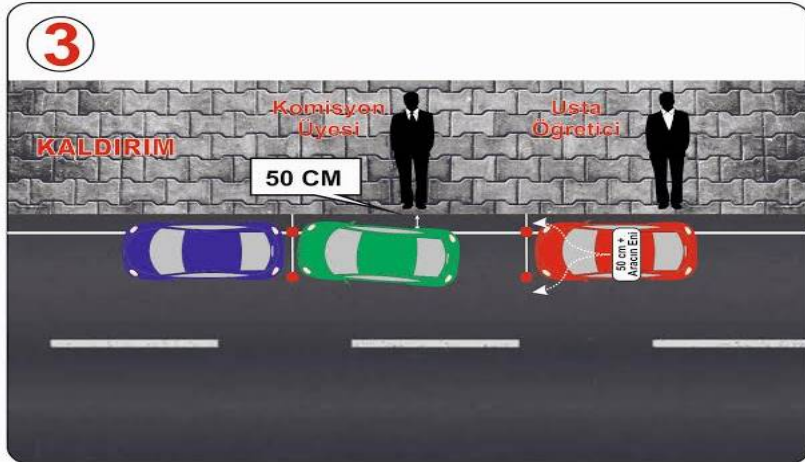
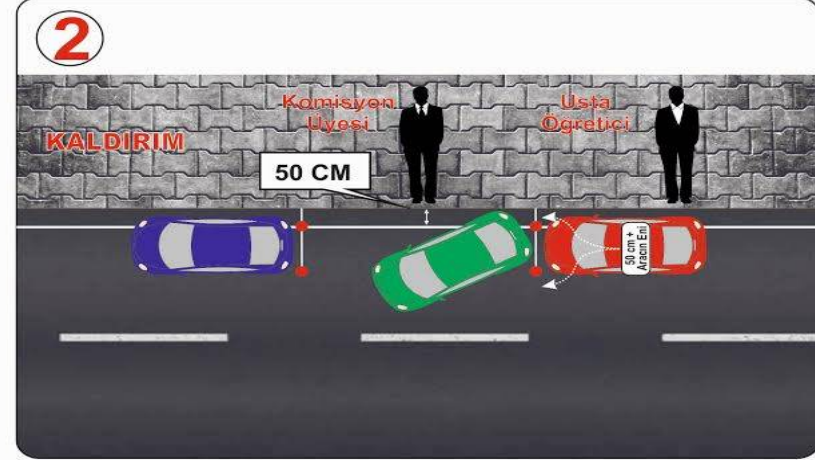
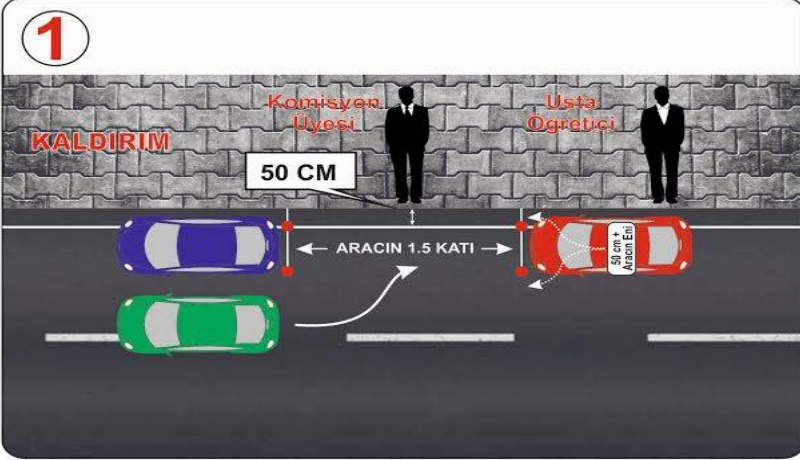
<p style="text-align: center;">BELGENİN GEÇERLİ OLDUĞU</p> <p>1 - Araç cinsi: 2 - Yol (Güzergâh): 3 - Gün ve saatler: 4 - Düzenlenme tarihi: .../.../..... 5 - Geçerliliğinin bittiği tarih: .../.../.....</p> <p style="text-align: center;">Özel ..... Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Müdürü (Kaşe - İmza)</p>	<p style="text-align: center;">T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ..... İli/İlçesi Özel ..... Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursu Müdürlüğü “K” SINIFI SÜRÜCÜ ADAY BELGESİ</p> <p>Belge no: Belge tarihi:</p> <p>Kursun adresi:</p>
<p style="text-align: center;">SÜRÜCÜ ADAYININ</p> <p>1 - T.C. Kimlik no: 2 - Adı: FOTOGRAF 3 - Soyadı: 4 - Baba adı: 5 - Doğum yeri: 6 - Doğum tarihi: 7 - Adresi:</p> <p style="text-align: right;">(İmzası)</p>	<p style="text-align: center;">DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ UZMAN/USTA ÖĞRETİCİSİNİN</p> <p>1 - T.C. Kimlik no: 2 - Adı: 3 - Soyadı: 4 - Adresi:</p> <p>Sürücü belgesi sınıfı: Sürücü belgesi no: Sürücü belgesinin verildiği yer:</p> <p style="text-align: right;">(İmzası)</p>
<p style="text-align: center;">BİRİNCİ DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAVI Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Uygulama ve Değerlendirme Komisyonu Başkanının</p> <p>1 - T.C. Kimlik no: 2 - Adı: 3 - Soyadı: 4 - Adresi:</p> <p>Sürücü belgesi sınıfı: Sürücü belgesi no: Sürücü belgesinin verildiği yer:</p> <p style="text-align: right;">(İmzası)</p>	<p style="text-align: center;">İKİNCİ DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAVI Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Uygulama ve Değerlendirme Komisyonu Başkanının</p> <p>1 - T.C. Kimlik no: 2 - Adı: 3 - Soyadı: 4 - Adresi:</p> <p>Sürücü belgesi sınıfı: Sürücü belgesi no: Sürücü belgesinin verildiği yer:</p> <p style="text-align: right;">(İmzası)</p>
<p style="text-align: center;">ÜÇÜNCÜ DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAVI Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Uygulama ve Değerlendirme Komisyonu Başkanının</p> <p>1 - T.C. Kimlik no: 2 - Adı: 3 - Soyadı: 4 - Adresi:</p> <p>Sürücü belgesi sınıfı: Sürücü belgesi no: Sürücü belgesinin verildiği yer:</p> <p style="text-align: right;">(İmzası)</p>	<p style="text-align: center;">DÖRDÜNCÜ DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAVI Direksiyon Eğitimi Dersi Sınav Uygulama ve Değerlendirme Komisyonu Başkanının</p> <p>1 - T.C. Kimlik no: 2 - Adı: 3 - Soyadı: 4 - Adresi:</p> <p>Sürücü belgesi sınıfı: Sürücü belgesi no: Sürücü belgesinin verildiği yer:</p> <p style="text-align: right;">(İmzası)</p>
<p>Not: 1 - Bu belgenin geçerlilik süresi düzenlendiği tarihten itibaren altı aydır. 2 - Sürücü adayı ve direksiyon eğitimi dersi uzman/usta öğreticisine ait bilgiler eğitime başlamadan bir defa doldurulur ve imzalanır. Direksiyon eğitimi dersi sınav uygulama ve değerlendirme komisyonu başkanı ise her sınavda kendisine ait bilgileri doldurur ve imzalar.</p>	

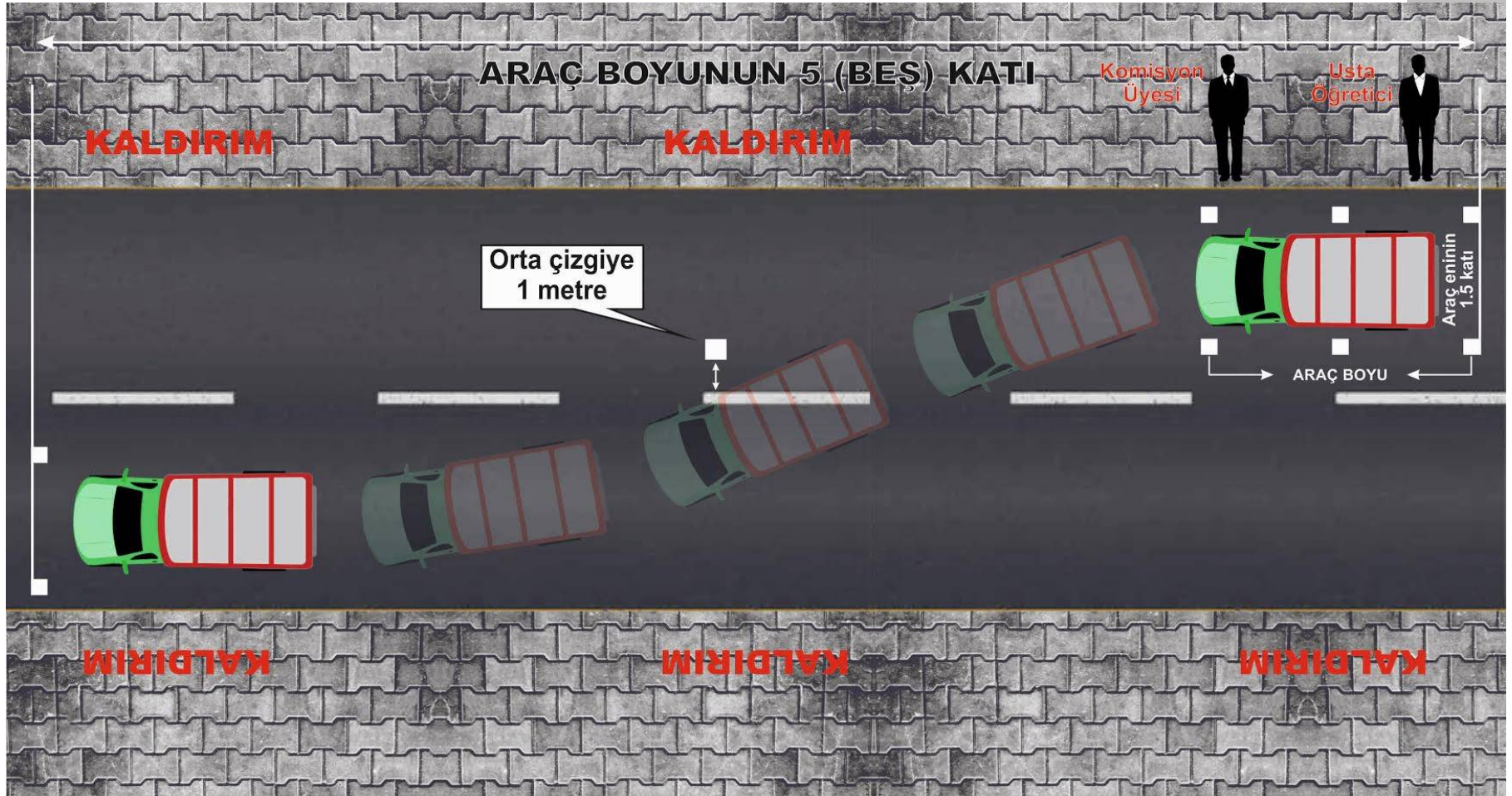
DİREKSİYON EĞİTİMİ DERSİ SINAVI ARACI KONTROL FORMU				
Kursun Adı				
Sınav Aracının Plakası				
Usta Öğretici Adı Soyadı				
Sınavın Yapıldığı Tarih				
Araç Kontrol Saati				
ARACIN SINAVA HAZIR OLUP OLMADIĞI İLE İLGİLİ BİLGİLER				
1. Araç, manuel veya otomatik mi?	Manuel		Otomatik	
2. Aracın sinyal sistemleri (sağ-sol sinyaller, park lambaları) çalışıyor mu?	Evet		Hayır	
3. Aracın farları (kısa, uzun lambası) çalışıyor mu?	Evet		Hayır	
4. Aracın fren (el, ayak) sistemleri çalışıyor mu?	Evet		Hayır	
5. Aracın fren lambaları çalışıyor mu?	Evet		Hayır	
6. Aracın göstergeleri (Yakıt, akü, yağ, hararet) çalışıyor mu?	Evet		Hayır	
7. Aracın çift fren, çift debriyaj sistemi hazır mı? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
8. Otomatik vitesli araçların çift fren sistemi hazır mı? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
9. Yedek pedallara basıldığında sesli veya ışıklı uyarıcı alet, araca sabitlenmiş ve çalışıyor mu? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
10. Aracın sürücü ve yolcu emniyet kemerleri çalışıyor mu? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
11. Aracın sürücü koltuk ayarı çalışıyor mu? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
12. Aracın kapılarında bulunması gereken yazılar ilgili mevzuata uygun mu? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
13. Aracın üzerinde Yönetmelikte belirtilenlerin dışında yazı var mı? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
14. Aracın sağ, sol ve dikiz aynaları uygun mu? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı için dikiz aynası hariç)	Evet		Hayır	
15. Aracın yedek aynaları (dikiz ayna, dış sağ ve sol aynalar) uygun yerlerinde mi? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
16. Aracın üzerinde Yönetmeliğe uygun “Sürücü Adayı Sınav Aracı” levhası var mı? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
17. Araçta sözlü park sensörü ile kamera sistemi var mı? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
18. Aracın bagajında stepne, kriko, bijon anahtarı, reflektör, ilk yardım çantası var mı? (“M”, “A1”, “A2”, “A”, “B1”ve “F” sertifika sınıfı hariç)	Evet		Hayır	
ARAÇ SINAVA HAZIRDIR.	Evet		Hayır	
ARAÇ SINAVA HAZIR DEĞİLSE NEDENİ (Kontrol sonucunun 13 ve 17 inci maddelerinin herhangi birinde “Evet” diğer maddelerin herhangi birinde “Hayır” olması hâlinde sınav yapılamaz.):				
Sınav Sürecini Kontrol Edecek ve Denetleyeceklerin				
Adı Soyadı	İmza			

Not 1: Sınavda kullanılacak aracın kontrol edilecek belgeleri ve araç, kurs müdürlüğünce kontrole hazır hale getirilir.

Not 2: Kontrol tamamlandıktan sonra bu belge aracın direksiyon eğitimi dersi sınav uygulama ve değerlendirme komisyonuna veya aracın usta öğreticisine sınav başlamadan önce teslim edilir.

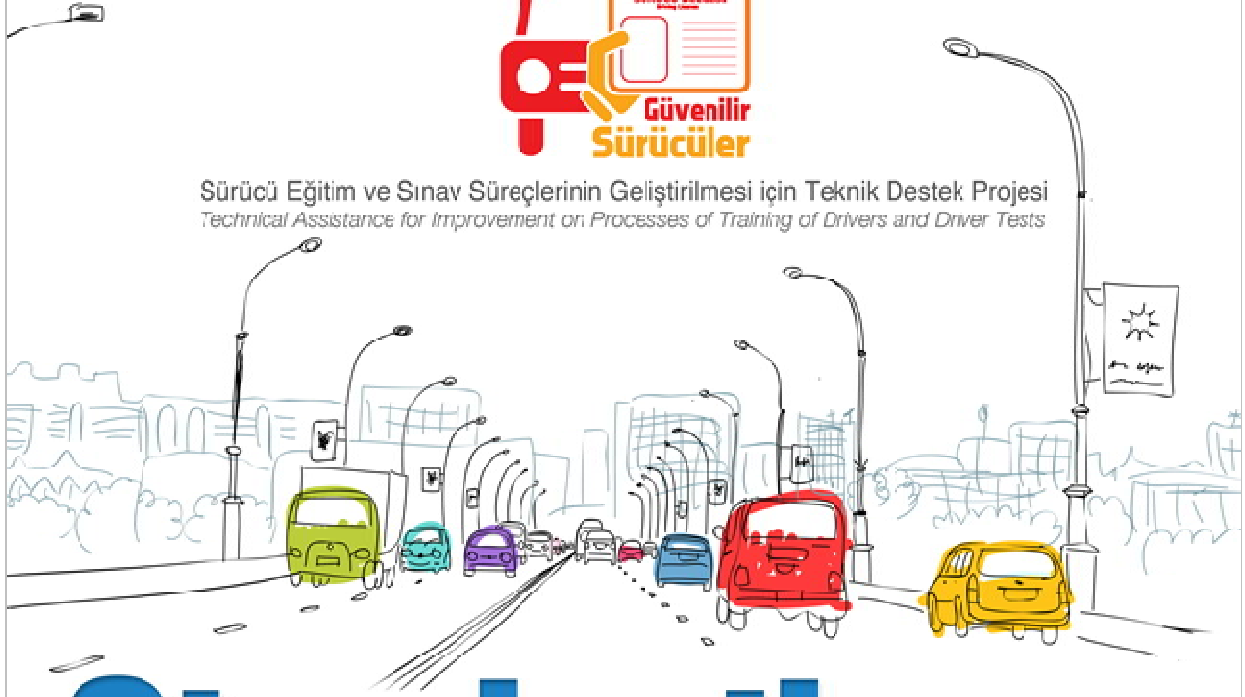

The project is funded by the European Union and the Republic of Turkey

Sürücü Eğitim ve Sınav Süreçlerinin Geliştirilmesi için Teknik Destek Projesi
Technical Assistance for Improvement on Processes of Training of Drivers and Driver Tests

Standartları yükseltiyoruz

Daha iyi eğitim, daha güvenli trafik...

GFA
Consulting Group

